

Vysoká škola ekonomická v Praze
Fakulta managementu
Jindřichův Hradec

Katedra managementu veřejného sektoru

Bakalářská práce

Veronika Nohejlová

2008

**Vysoká škola ekonomická v Praze
Fakulta managementu
Jindřichův Hradec**

Katedra managementu veřejného sektoru

Potenciál šetrného turismu na vybrané oblasti

Vypracovala:

Veronika Nohejlová

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Martin Musil

Veselí nad Lužnicí, duben 2008

Vysoká škola ekonomická v Praze
Varšovská 1117/II, 377 01 Jindřichův Hradec

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

pro akademický rok 2007/2008

Název práce: Potenciál šetrného turismu na vybrané oblasti

Zadání práce: Cílem práce je zhodnotit současný potenciál vybrané oblasti pro využití službami cestovního ruchu a navrhnout případné možnosti zlepšení v rámci udržitelného rozvoje.

Jméno studenta: Veronika Nohejlová

Ročník: 2.

Obor: MANAGEMENT

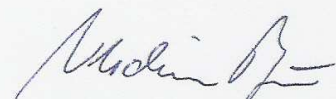
Vedoucí práce: Ing. Martin Musil

Katedra: Katedra managementu veřejného sektoru

Termín zadání: 13.4.2007

Termín odevzdání: Dle harmonogramu akademického roku 2007/2008

V Jindřichově Hradci 13.4.2007

Ing. Vladimír Příbyl

proděkan pro pedagogickou činnost

Prohlášení

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma
» **Potenciál šetrného turismu na vybrané oblasti** «
jsem vypracovala samostatně.

Použitou literaturu a podkladové materiály
uvádím v příloženém seznamu literatury.

Veselí nad Lužnicí, duben 2008

podpis studenta

Anotace

Potenciál šetrného turismu na vybrané oblasti

Cílem práce je zhodnotit současný potenciál vybrané oblasti pro využití službami cestovního ruchu a navrhnout případné možnosti zlepšení v rámci udržitelného rozvoje.

duben 2008

Poděkování

Za cenné rady, náměty a inspiraci

bych chtěla poděkovat

Ing. Martinu Musilovi,

z Vysoké školy ekonomické v Praze,

Fakulty managementu v Jindřichově Hradci.

Dále bych chtěla poděkovat

za všestrannou pomoc a vstřícnost

Ing. Marii Hadravové a Bc. Ivetě Píchové

z Informačního střediska města Veselí nad Lužnicí.

OBSAH

ÚVOD.....	1
-----------	---

TEORETICKÁ ČÁST

1 Teoretický popis cestovního ruchu.....	3
1.1 Historie cestovního ruchu.....	3
1.2 Definice cestovního ruchu	4
1.3 Členění cestovního ruchu.....	5
1.4 Základní podmínky rozvoje cestovního ruchu.....	9
1.5 Rekreační potenciál destinace.....	11
1.6 Turistická infrastruktura.....	13
1.7 Analýza vnitřního prostředí.....	14
1.7.1 SWOT analýza.....	14
1.7.2 Portfolio analýza.....	16
2 Vztah mezi cestovním ruchem a životním prostředím.....	18
2.1 Definice životního prostředí.....	18
2.2 Krajina a její rekreační kapacita.....	19
2.3 Ukazatele udržitelnosti cestovního ruchu.....	21
2.4 Cestovní ruch a jeho vliv na ŽP v českých podmínkách.....	22
3 Formy cestovního ruchu úzce spojené s přírodním prostředím	24
3.1 Šetrný turismus.....	24
3.2 Ekoturistika.....	25
3.3 Venkovská turistika.....	25
3.3.1 Vesnický turismus.....	26
3.3.2 Agroturistika.....	27
3.3.3 Ekoagroturistika.....	28
3.3.4 Chataření a chalupaření.....	29

PRAKTICKÁ ČÁST

4 Mikroregion Veselsko.....	30
4.1 Poloha a charakteristika mikroregionu Veselsko.....	30
4.2 Charakteristika jednotlivých obcí mikroregionu.....	31
5 Turistická infrastruktura mikroregionu Veselsko.....	39
5.1 Kulturně-společenská zařízení.....	39
5.2 Sportovně-rekreační zařízení.....	40

5.3 Ubytovací a rekreační zařízení se zaměřením na šetrný turismus.....	41
5.3.1 Ekoturistika.....	41
5.3.2 Venkovská turistika.....	42
6 Rekreační potenciál mikroregionu Veselsko.....	44
6.1 Přírodní potenciál.....	44
6.1.1 Naučné stezky.....	45
6.1.2 Národní přírodní rezervace.....	46
6.1.3 Přírodní rezervace.....	46
6.1.4 Přírodní památky.....	47
6.2 Kulturně-historický potenciál.....	49
6.3 Kulturně-společenský potenciál.....	52
7 Vlastní šetření.....	56
7.1 SWOT analýza mikroregionu Veselsko.....	56
7.2 Portfolio analýza mikroregionu Veselsko.....	63
7.3 Defertova turistická funkce pro mikroregion Veselsko.....	65
8 Vlastní návrhy k podpoře šetrného turismu v mikroregionu Veselsko.....	68
8.1 Vyznačení a upravení stezek a cyklostezek.....	68
8.2 Úpravy a modernizace vodáckých tábořišť.....	69
8.3 Rekonstrukce naučné stezky Veselských pískoven.....	69
8.4 Možnosti financování návrhů.....	69
ZÁVĚR.....	71
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	74
SEZNAM TABULEK, GRAFŮ, MAP A SCHÉMAT	75
SEZNAM PŘÍLOH.....	76
PŘÍLOHY.....	77

ÚVOD

Je nesporné, že jedním z nejvíce expandujících odvětví české ekonomiky je cestovní ruch. Je však zároveň vystaven i tvrdé mezinárodní a regionální konkurenci, která klade vysoké nároky na kvalitní, komplexní a atraktivní nabídku země. Splnění tohoto cíle předpokládá vytvoření ucelené a dostatečně atraktivní nabídky, jejímž základem jsou turistické regiony či mikroregiony. Ty jsou definovány jako oblasti, pro něž je typický určitý druh turistiky, který jednotlivé prvky dané oblasti spojuje a sjednocuje, ale zároveň i odlišuje od ostatních regionů. Turistické regiony slouží k prezentaci České Republiky v zahraničí, ale i k podpoře domácího cestovního ruchu.

Mikroregion Veselsko se může pyšnit krásnou a zachovalou přírodou i malebnou vesnickou krajinou, které představují komparativní výhodu oproti mnohým mikroregionům z Čech i mnohým evropským státům. To dokazuje i vzrůstající zájem turistů o šetrný turismus. Stále více lidí se snaží uniknout před každodenním stereotypem, stresem a ruchem velkoměsta. Ideální alternativou je trávení volného času na venkově v harmonii s přírodou, k čemuž má mikroregion více než vhodné podmínky. Pro příznivce aktivního odpočinku se zde nabízí možnost cyklistiky, pěší turistiky, vodáctví či jízdy na koních. Touhu po neopakovatelných zážitcích může uspokojit například pobyt v ekokempu v Zálší s možností péče o koně, sjíždění řek Lužnice a Nežárky, návštěva naučných stezek Veselských pískoven nebo Borkovických blat či pouhá procházka v místních lesích.

Rozvoj cestovního ruchu by bylo dobré na Veselsku podporovat, avšak v úvahu se musí brát jak místní potenciál, tak i ekologická a kapacitní únosnost dané krajiny. Chtěla bych poukázat nejenom na možnosti využití existujícího, ale i skrytého potenciálu krajiny, která nabízí prostor pro poznání i aktivní odpočinek. Domnívám se, že tento skrytý potenciál spočívá právě v rozvoji šetrné turistiky. Její stále větší rozmach svědčí o ekologickém smýšlení turistů a vnímání venkova i přírodního prostředí jako ekonomicky dostupné alternativy trávení volného času.

Já se ve své bakalářské práci pokusím o zhodnocení rekreačního potenciálu mikroregionu Veselsko, kde se zaměřím především na šetrné formy turismu. Na základě studia literatury a vlastních znalostí o mikroregionu budu charakterizovat potenciál jednotlivých obcí, a to především z pohledu přírodního, kulturně-historického a kulturně-společenského. Dále rozeberu možnosti ubytování, jež jsou zaměřeny na provozování šetrné

turistiky. Pomocí SWOT analýzy, portfolio analýzy a Defertovy turistické funkce bych ráda co nejpřesněji charakterizovala současný stav cestovního ruchu v mikroregionu Veselsko a závěrem navrhla několik možností, jak přispět k zatraktivnění a prosazení šetrného turismu ve zkoumané oblasti včetně možnosti financování těchto návrhů.

Věřím, že tato bakalářská práce nebude přínosem pouze pro mě, ale bude sloužit i pro potřeby Infocentra ve Veselí nad Lužnicí a přispěje k větší informovanosti místních subjektů podnikajících v oblasti cestovního ruchu na Veselsku.

1 TEORETICKÝ POPIS CESTOVNÍHO RUCHU

1.1 Historie cestovního ruchu

S prvopočátky cestovního ruchu se setkáváme již u starověkých civilizací. Za nejstarší cestovatele považujeme Sumery, Peršany, Asyřany později Řeky, Římany a Egypťany. Hlavním důvodem k cestování byl v této době především obchod či vojenská tažení. Již z dob starověkého Řecka a Říma pocházejí první doložené cestopisy. Za nejstarší je považován cestopis známého řeckého dějepisce Herodota, který zdokumentoval oblast Středozemního moře.

V období středověku na cestovní ruch nahlížíme jako na životní styl bohatých šlechticů, měšťanů či kupců, kdy se necestuje pouze za účelem obchodu, ale i za vzděláním, zábavou a poznáváním nových zemí a kultur. Období renesance je úzce spojováno s nalézáním nových obchodních a kolonizačních cest do zámoří. Hovoříme o tzv. objevných plavbách, kdy mezi nejznámější objevitele či mořeplavce patří Kryštof Kolumbus, Vasco de Gama, Amerigo Vespucci či Bartolomeo Diaz.

Velký přelom pro cestovní ruch znamenala průmyslová revoluce, kdy došlo k prudkému rozvoji automobilového průmyslu, železniční a námořní dopravy i počátkům letectví. V této době dochází k rozvoji jak dopravních cest, tak i ubytování. Počátek novodobého cestování lze datovat do roku 1841. „*V tomto roce zorganizoval Angličan Thomas Cook nedělní výlet vlakem do přírody za Londýn. Nato navázal organizováním dalších akcí, jako např. výlety spojené s prohlídkou pamětihodností, návštěvy světových výstav v Londýně a Paříži, cesta kolem světa apod.*“¹ Thomas Cook je taktéž považován za zakladatele první cestovní kanceláře s názvem Thomas Cook and Co. Kromě Anglie bylo další průkopnickou zemí v oblasti organizovaného cestovního ruchu Německo. Hlavními představiteli této země jsou bratři Stangenové a Karl Baedeker, jež je dodnes znám pro své knižní průvodce.

O novodobém cestovním ruchu u nás hovoříme v souvislosti s rokem 1900, kdy se uskutečnil první český organizovaný výlet na Světovou výstavu v Paříži. O rok později pořadatel této výpravy pan Šulc společně s panem Topičem zakládají první cestovní kancelář v Čechách. K prudkému rozvoji cestovního ruchu dochází po 1. světové válce. Vzniká doposud známá Česká dopravní kancelář, Klub českých turistů, Horská služba atd.

¹ FRANCOVÁ, E. *Cestovní ruch*. 1. vyd. Olomouc: [s.n.], 2003. str. 9.

Zahraniční, ale i bohatší domácí turisté, si na území Československa mohou dopřávat léčebně-lázeňské pobyty. U méně majetných lidí se stává velice populární tzv. tramping. V této době se taktéž cestování začíná statisticky sledovat. „*Tak víme, že např. v roce 1937 materiálně technickou základnu představovalo 10 271 ubytovacích zařízení s 189 664 lůžky (veřejné) a 344 956 lůžek v soukromých domácích ubytovacích prostorách. Taktéž je známo, že domácího cestovního ruchu se zúčastnilo 3,745 mil. obyvatel s průměrnou délkou pobytu 5 dnů a Československo v té době navštívilo cca půl milionu zahraničních turistů s průměrnou délkou pobytu 8 dnů.*“²

Po druhé světové válce se rozvíjí turistika především na našem území a až do roku 1989 je oblast cestovního ruchu velice ovlivněna soudobou politickou situací. Nemožnost vycestovat do zahraničí dala v 50. letech minulého století vzniknout chataření a chalupaření. Za dob socialismu bylo možné cestovat do zahraničí jen na tzv. devizový příslib či prostřednictvím státní cestovní kanceláře. Tyto kanceláře začínají vznikat v 60. letech 20. století a mezi nejznámější patří např. CKM, Sport-turist, Rekrea, Slovakoturist, Tatratur a další. V tomto období se též ve velké míře setkáváme s tzv. vázaným cestovním ruchem, kdy se jedná o nejrůznější zájezdy kolektivů na podnikové chaty a do rekreačních středisek, která slouží k podnikové či odborové rekreaci.

Po roce 1989 dochází k prudkému rozvoji cestovního ruchu. Jsou zrušeny téměř všechny vízové povinnosti a lidé začínají neomezeně cestovat do zahraničí. Zpočátku se jedná spíše o krátkodobé poznávací zájezdy do sousedních států. Dnešním trendem jsou delší relaxační pobyty nejen ve stále oblíbeném Středomoří, ale i v nejexotičtějších destinacích světa.

1.2 Definice cestovního ruchu

Již od počátku 19. století existuje celá řada nejrůznějších definic cestovního ruchu. Jelikož se jedná o celosvětový pojem, bylo nutné jednotlivé definice sjednotit jak na národní, tak i mezinárodní úrovni. Stalo se tak roku 1991 na Mezinárodní konferenci o statistice cestovního ruchu. Zde došlo k unifikaci základních pojmů týkajících se cestovního ruchu jako např. definice pro cestovní ruch, turistu, výletníka, návštěvníka, stálého obyvatele a dalších. Sjednocení těchto pojmů má velký význam především pro oblast zpracování a sběru statistických údajů. Z výše uvedené konference pochází tato definice: „*Cestovní ruch je definován jako činnost osoby, cestující na přechodnou dobu do místa*

² HESKOVÁ, M. *Základní problémy cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: [s.n.], 1999. str. 9.

*mimo její běžné životní prostředí (mimo místo bydliště), a to na dobu kratší, než je stanovena (u mezinárodního cestovního ruchu tato doba činí 1 rok, u domácího 6 měsíců), přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě.“*³ Tato definice vylučuje pravidelné cesty do zahraničí, dočasné přistěhování za prací, cesty v rámci místa trvalého bydliště a dlouhodobou migraci.

V české odborné literatuře se často setkáváme s definicí V. Dohnala, který cestovní ruch chápe jako způsob uspokojování potřeb lidí v oblasti rekreace, turistiky, lázeňské léčby a kultury, pokud k němu dochází ve volném čase obyvatelstva, či s definicí J. Kašpara, který cestovní ruch vykládá jako cestování a dočasný pobyt mimo místo trvalého bydliště, zpravidla ve volném čase a za účelem rekreace, rozvoje poznání a spojení mezi lidmi.

Cestovní ruch je spojován s výrazem zotavení, což je zaměřeno především na odstraňování únavy a to hlavně dostatečným spánkem, odpočinkem, správnou výživou a činnostmi odlišnými od každodenního stereotypu.

1.3 Členění cestovního ruchu

Cestovní ruch lze členit podle nejrůznějších hledisek. V odborné literatuře se nejčastěji setkáváme z rozčleněním na **formy a druhy cestovního ruchu**. U forem převažuje motiv účasti na cestovním ruchu a druhy zohledňují především jevový průběh a způsob realizace (z ekonomických, společenských, geografických a jiných podmínek) cestovního ruchu.

Druhy cestovního ruchu⁴

Cestovní ruch lze členit dle následujících kritérií:

1) Dle místa realizace

Toto členění nám říká, na kterém území cestovní ruch probíhá. Pokud účastníci nepřekračují hranice své země hovoříme o tzv. **domácím cestovním ruchu**. Naopak o **zahraničním cestovním ruchu** se jedná v situaci, kdy turisté vyjíždí za hranice příslušného státu. Tento druh lze dále dělit na zahraniční cestovní ruch **aktivní** (v praxi se používá název „incoming“, nebo-li příjezdový cestovní ruch a jedná se o příjezd a pobyt zahraničních turistů v domácí zemi), **pasivní** (v praxi se setkáváme s termínem „outgoing“, neboli výjezdový cestovní ruch a pod tímto pojmem se rozumí vycestování vlastních občanů dané

³ INDROVÁ, J. Cestovní ruch I. 1. vyd. Praha : Oeconomica, 2004. str. 12.

⁴ Členění dle INDROVÁ, J. Cestovní ruch I. 1. vyd. Praha : Oeconomica, 2004. str. 22 – 28.

země do zahraničí a jejich pobyt v zahraničí), **tranzitní** (tím se myslí pouze průjezd územím určitého státu bez pobytu) a **mezinárodní** (ten znamená souhrn veškerého zahraničního cestovního ruchu).

2) Dle vztahu k platební bilanci státu

Zahraníční cestovní ruch aktivní má pozitivní vliv na platební bilanci státu, neboť ve svém konečném důsledku znamená přínos peněžních valut. Pobyt zahraničních turistů je totiž spojen se spotřebou zboží a služeb hrazenou z devizových prostředků návštěvníků, čímž je přirovnáván k exportu zboží, a proto se můžeme setkat i názvem „neviditelný export“. **Zahraníční cestovní ruch pasivní** má vzhledem k platební bilanci záporný vliv, jelikož se jedná o vývoz devizových prostředků účastníků do zahraničí. Tento druh cestovního ruchu bývá připodobňován k dovozu zboží, a proto ho nazýváme „neviditelným importem“.

3) Dle způsobu účasti a formy úhrady nákladů

Tento druh souvisí se způsobem úhrady nákladů spojených s účastí na cestovním ruchu. Rozeznáváme turismus **komerční** (někdy označován jako volný, tento druh je charakteristický tím, že člověk si cestu hradí sám a také sám rozhoduje o jejím zabezpečení) a **sociální** (dříve znám jako vázaný). V tomto případě za občana hradí cestu buď zcela nebo z části jiný subjekt, kterým může být nějaká organizace či instituce. Příkladem jsou různé dětské tábory, podnikové rekreace, odborářské rekreace, zdravotní lázeňské pobyty apod..

4) Dle způsobu a organizace zabezpečení průběhu

Toto kritérium rozlišuje, jakým způsobem je cesta či pobyt zabezpečována. Pobyt může být **organizovaný** (v tomto případě si účastník platí za zabezpečení průběhu cesty cestovní kanceláři nebo jinému podnikatelskému subjektu) či **neorganizovaný** (účastník si zajišťuje veškeré služby sám).

5) Dle délky účasti

Podle délky trvání cesty a pobytu rozlišujeme cestovní ruch **krátkodobý** (charakteristický krátkou dobou pobytu mimo místo bydliště, obvykle do 3 dnů tzn. maximálně 2 noci) a **dlouhodobý** (zde se jedná o pobyt delší než jsou 3 dny, nikoliv však delší než 6 měsíců v domácím cestovním ruchu a více než 1 rok v cestovním ruchu zahraničním).

6) Dle počtu účastníků

Dle tohoto hlediska členíme cestovní ruch na **individuální** (účastník cestuje sám nebo s rodinou) a **skupinový** (pobyt je zajišťován pro skupiny či jiné neformální kolektivy turistů). V rámci tohoto druhu se někdy vyčleňuje tzv. klubová turistika.

7) Dle věku účastníků

Tento druh reaguje na odlišné potřeby jednotlivých věkových skupin turistů. Každá věková skupina se liší svými nároky na rozsah služeb v rámci účasti na cestovním ruchu. Rozeznáváme **cestovní ruch dětí** (např. různé dětské tábory, školy v přírodě, školní výlety apod.), **cestovní ruch mládeže** (charakterizován jako cestovní ruch mladých lidí ve věku 15 – 24 let, kteří necestují s rodiči, ale ani se svými rodinami, nýbrž s přáteli), **cestovní ruch seniorů** (představuje především různé poznávací zájezdy či zdravotní a lázeňské pobyty), **cestovní ruch rodin s dětmi** (vyžaduje skloubení specifických požadavků dětí i rodičů) a **věková skupina lidí mezi 40 – 50 rokem** (lidé, kteří mají již odrostlé děti a jsou finančně zajištěni). Tato věková skupina je nazývána „babyboomers“ a z hlediska věku představuje nejdůležitější segment trhu cestovního ruchu.

Formy cestovního ruchu⁵

Formy vycházejí z uspokojování určitých konkrétních potřeb účastníka. Jednotlivé formy cestovního ruchu obvykle kladou zvláštní požadavky na způsob realizace a zabezpečování služeb.

1) Základní formy cestovního ruchu

Rozlišujeme 4 základní formy cestovního ruchu:

Rekreační

Jedná se o nejčastější a nejstarší formou cestovního ruchu. Plní především funkci odpočinku a obnovy fyzických i duševních sil člověka. Stále častěji pro mnoho lidí znamená odpočinek a věnování se svým zálibám a koníčkům, což mnohdy znamená i poměrně aktivní způsob trávení dovolené. Patří sem i chataření a chalupaření, které je spojováno se zahrádkařením, houbařením či kutilstvím.

⁵ Členění dle FRANCOVÁ, E. *Cestovní ruch*. 1. vyd. Olomouc : [s.n.], 2003. str. 32 – 33.

Kulturně-poznávací

Tato forma bývá často provázána s rekreačním cestovním ruchem a plní důležitou výchovně vzdělávací funkci. K nejčastějším turistickým cílům patří návštěvy historických památek (hrady, zámky, historická jádra měst atd.), přírodních památek (národní parky, přírodní rezervace, naučné stezky atd.), kulturních zařízení (muzea, výstavy, galerie atd.) a různých kulturních akcí (festivaly, lidové slavnosti, divadelní představení atd.).

Sportovně-turistický

Jak již název napovídá, jedná se o turistické pobyty se zaměřením na provozování nějakého druhu sportu. V posledních letech se velice rozmohla cyklistika, dále sem patří pěší turistika, vodáctví, lyžování, ale i lovecká turistika, která je v našich podmínkách zaměřena hlavně na rybolov a další. V souvislosti s touto formou se setkáváme i s tzv. sportovním diváctvím, které spočívá v pasivní účasti na nejrůznějších sportovních akcích.

Lázeňsko-léčebný

Tato forma cestovního ruchu je určena především pro ty, kteří mají nějaké zdravotní potíže. „*Je zaměřena na zdravotní prevenci, rehabilitaci, rekonvalescenci i léčení následků nemoci převážně v rámci pobytu v lázních či jiných střediscích cestovního ruchu s příznivým zdravotním prostředím.*“⁶ S rostoucím trendem zdravého životního stylu nabývá lázeňská turistika stále větší obliby a přizpůsobuje se svým klientům, takže součástí lázní mohou být i různá wellnesscentra, která slouží především k regeneraci psychických sil.

2) Specifické formy cestovního ruchu

Speciálních forem cestování existuje v dnešní době celá řada, od těch klasických až po ty nejmodernější, jež jsou výsledkem nastupujících trendů a životního stylu obyvatel. Jsou odvozeny od konkrétní činnosti, která je příčinou, proč se člověk rozhodne cestovat. Jmenovitě sem například patří cestovní ruch venkovský, dobrodružný, kongresový, lovecký, mototuristický, náboženský, nákupní, veletržní, příhraniční, hazardní, profesní, sportovní, incentivní aj.

⁶ INDROVÁ, J. Cestovní ruch I. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2004. str. 19.

1.4 Základní podmínky rozvoje cestovního ruchu ⁷

Ekonomické

Jedna z nejdůležitějších podmínek rozvoje cestovního ruchu je celková úroveň ekonomiky státu, jež může být zhodnocena z několika pohledů. Lze ji hodnotit dle hrubého domácího produktu, skladbou platební bilance, dosaženým stupněm materiální stránky životní úrovně, výší disponibilních důchodů obyvatel, fondem volného času či celkovou výší cen na trhu zboží a služeb.

Jelikož cestování je do jisté míry potřebou luxusní, může být uspokojováno až v případě zabezpečení potřeb nezbytných. Z tohoto důvodu možnost cestovat velice záleží na růstu cen zboží a služeb v zemi. Stejně tak záleží i na cenách v zemi, kam se chystáme vycestovat.

Fond volného času působí na zvyšování účasti na cestovním ruchu především tehdy, když dochází k prodlužování délky placené dovolené a volna koncem týdne.

Politické a bezpečnostní

Tato podmínka úzce souvisí se stavem míru a příznivou mezinárodní situací v zemi. Nemusí se vždy jednat pouze o válku, ale i místům s častým výskytem teroristických útoků se turisté raději vyhnou.

Ekologické

Sem patří příznivé klima, přírodní a životní prostředí, čisté ovzduší, různé přírodní atraktivita a dostatek rekreačního prostoru.

Tento činitel se hojně využívá při marketingových plánech cestovních kanceláří, neboť obecně platí, že čím je obec či město a hustota obyvatel větší, tím horší je životní prostředí. Tím pádem je snaha obyvatel z těchto obcí vyhledávat taková místa pro strávení dovolené, kde je klima a životní prostředí příznivější. Výjimkou jsou pouze velká města, která jsou ovšem navštěvována z jiných důvodů (památky, historie, nákupy apod.). Taktéž platí, že obyvatelé severských států jezdí za teplem na jih, obyvatelé z nížinatých krajín do horských oblastí či obyvatelé vnitrozemských států cestují raději k moři.

⁷ Členění dle FRANCOVÁ, E. *Cestovní ruch*. 1. vyd. Olomouc : [s.n.], 2003. str. 15 – 16.

Demografické

Tyto podmínky se týkají obyvatelstva, např. jeho hustota, věkové a rodinné složení apod. Ze statistik je známo, že nejvíce cestují lidé mezi 30. – 40. rokem svého života. Není to však pravidlem. Ve většině zemí cestuje mnoho lidí až v poproduktivním věku, jelikož mají dostatek volného času i financí. S největším zájmem cestovat se setkáváme u mladých lidí, kteří se ovšem mnohdy potýkají s nedostatkem peněžních prostředků.

Předpokladem cestovního ruchu jsou však nejenom vnější, ale i vnitřní podmínky vyplývající z potřeby lidí cestovat, učit se, rozvíjet své schopnosti. U některých národů poznamenaných ve větší míře tradicí, náboženstvím apod. není tato snaha tak běžná jako u národů evropských.

Personální zabezpečení

Touto podmínkou se rozumí dostatek odborně vzdělaného personálu pracujícího v oblasti cestovního ruchu. Kvalifikační úroveň pracovníků závisí především na úrovni systému školství, a to nejenom odborného, ale i všeobecného, kam patří mimo jiné i jazyková vybavenost pracovníků.

Odborně vzdělaných pracovníků je třeba v institucích, které bezprostředně obsluhují účastníky cestovního ruchu (cestovní kanceláře, ubytovací či stravovací zařízení), ale i ve vládních a správních institucích, které mohou svým rozhodováním ovlivnit podmínky pro rozvoj cestovního ruchu.

Organizační

Někdy se setkáváme s pojmem materiálně technické podmínky. Řadíme sem ubytovací a stravovací zařízení, infrastrukturu, sportovně-rekreační zařízení, směnárny, půjčovny, dostatečnou síť obchodů a služeb, zdravotnické i bezpečnostní služby. Zajištění těchto podmínek je finančně velice náročné a při jejich pořizování a později při provozu je zapotřebí velkého množství pracovních sil.

Největší zájem o výše zmíněná rekreační zařízení je v letních (prázdninových) měsících. Zde se právě setkáváme s velkým problémem, což je pouze sezónní využívání těchto kapacit.

Administrativní

S těmito podmínkami se setkáváme nejčastěji při cestách do zahraničí, kdy musíme splnit určité výjezdní a vstupní formalities, což spočívá v dodržování pasových, celních či směnářských předpisů. V současné době se však hojně setkáváme s úsilím vlád o zjednodušení těchto podmínek a formalit.

K administrativním podmínkám dále řadíme formy zprostředkovacích a obchodních služeb cestovního ruchu, přístup k zákazníkům a praxi prodeje jízdenek, poskytování různých slev a opatření na podporu či omezení různých forem cestovního ruchu.

Zdravotní a bezpečnosti

Tyto požadavky souvisí s neexistencí různých chorob a hrozeb nákazy. Turisté se vyhýbají zemím se špatnými hygienickými podmínkami a s vysokou možností nákazy nějakou smrtelnou chorobou (např. SARS, malárií, ptačí chřipkou apod.).

1.5 Rekreační potenciál destinace

Rekreační potenciál destinace odráží celkovou přírodní a historicko-kulturní podmíněnost území na základě předem stanovených dílčích potenciálů. Rozlišujeme tři základní typy potenciálů:

1) Přírodní potenciál – „představuje soubor podmínek, které jsou významným činitelem a vnějším motivačním faktorem determinujícím účast na cestovním ruchu a patří k rozhodujícím činitelům rozvoje cestovního ruchu v destinaci.“⁸ Přírodní potenciál dále dělíme na:

- **Geomorfologický potenciál** – upřednostňovány jsou lokality s členitým a různorodým reliéfem, kde je možno provozovat zimní sporty, vysokohorskou turistiku či cyklistiku.
- **Klimatický potenciál** – tento ukazatel posuzuje množství srážek, teplotní a povětrnostní podmínky v destinaci.
- **Hydrologický potenciál** – hodnotí využitelnost vodních ploch k rozvoji cestovního ruchu (ke koupání a jiným vodním sportům, rybaření, ale i možnosti lázeňského cestovního ruchu).

⁸ KIRÁLOVÁ, A. *Marketing destinace cestovního ruchu*. 1.vyd. Praha : EKOPRESS, s.r.o., 2003. str. 40.

- **Biologický potenciál** – tento ukazatel hodnotí faunu a flóru destinace. „*Fauna je pro potřeby analýzy tohoto potenciálu rozdělena na faunu vhodnou pro lov či rybolov, chráněné druhy fauny a druhy s negativním vlivem na rozvoj cestovního ruchu. Flóru je nutno analyzovat dle hustoty lesního porostu, výskytu endemických druhů, výskytu parků, volně přístupných zahrad a botanických zahrad a výskytu chráněných území přírody.*“⁹ Rozlišujeme následující velkoplošná a maloplošná chráněná území:
 - „**Národní parky (NP)** = rozsáhlá území, jedinečná v národním či mezinárodním měřítku, jejichž značnou část zaujímají přirozené nebo lidskou činností málo ovlivněné ekosystémy, v nichž rostliny, živočichové a neživá příroda mají mimořádný vědecký a výchovný význam.
 - **Chráněné krajinné oblasti (CHKO)** = rozsáhlá území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení.
 - **Národní přírodní rezervace (NPR)** = menší území mimořádných přírodních hodnot, kde jsou na přirozený reliéf s typickou geologickou stavbou vázány ekosystémy významné a jedinečné v národním či mezinárodním měřítku.
 - **Přírodní rezervace (PR)** = menší území soustředěných přírodních hodnot se zastoupením ekosystémů typických a významných pro příslušnou geografickou oblast.
 - **Národní přírodní památka (NPP)** = přírodní útvar menší rozlohy, zejména geologický či geomorfologický útvar, naleziště nerostů nebo vzácných či ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů, s národním nebo mezinárodním ekologickým, vědeckým či estetickým významem, a to i takový, který vedle přírody formoval svou činností člověk.
 - **Přírodní památka (PP)** = přírodní útvar menší rozlohy, zejména geologický či geomorfologický útvar, naleziště vzácných nerostů nebo ohrožených druhů ve fragmentech.“¹⁰

⁹ KIRÁLOVÁ, A. *Marketing destinace cestovního ruchu*. 1.vyd. Praha : EKOPRESS, s.r.o., 2003. str. 41.

¹⁰ zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. str. 9069 – 9073.

2) Kulturně-historický potenciál – „sem řadíme atraktivitu cestovního ruchu, které svou hodnotou přitahují určitý okruh návštěvníků. Jsou jimi např. hrady a zámky, muzea, skanzeny, rezervace lidové architektury, sakrální památky, městské památkové rezervace, národně-historické památky, zábavní a tématické parky.“¹¹

3) Kulturně-společenský potenciál – jde o hodnocení destinace z hlediska pořádání kulturně-společenských a sportovních akcí. V této souvislosti se jedná o konání veletrhů a výstav, kongresů a sympózií, hudebních, folklórních a filmových festivalů, sportovních, náboženských či obchodních akcí v destinaci.

1.6 Turistická infrastruktura¹²

Dobrá turistická infrastruktura je jedním z hlavních z předpokladů úspěšného rozvoje cestovního ruchu v destinaci. Každý turista si od pobytu v určité lokalitě slibuje jiná očekávání, a proto je v zájmu každé obce, aby byla turistická infrastruktura co nejvíce rozmanitá a pokud možno na dobré a moderní úrovni. Turistickou infrastrukturu tvoří:

- **Tour operátoři, cestovní kanceláře a cestovní agentury** – „zprostředkují služby jiných zařízení, organizují a zabezpečují služby návštěvníkům destinace, prodávají vybraný sortiment obchodního zboží a je třeba je analyzovat z hlediska sortimentu poskytovaných služeb a provozní doby.“¹³
- **Místní, regionální a národní informační kanceláře cestovního ruchu** – představují důležitou a často i první zastávku návštěvníků destinace. Mezi hlavní úkoly informačních center patří seznámit turisty s destinací, s možnostmi ubytování a výletů do okolí, prodej map a suvenýrů, propagace destinace či organizování různých akcí a výletů do okolí atd.
- **Směnární** – umožňují návštěvníkům destinace veškeré směnárenské služby. Nepřítomnost těchto zařízení zvyšuje možnosti vzniku černého trhu s valutami.
- **Kulturně-společenská zařízení** – jsou jedním z rozhodujících faktorů přílivu turistů do destinace. Z pohledu návštěvníka je zajímavá především přítomnost kin, divadel, muzeí, knihoven, zábavních parků, diskoték, heren apod. v oblasti.

¹¹ KIRÁĽOVÁ, A. *Marketing destinace cestovního ruchu*. 1.vyd. Praha : EKOPRESS, s.r.o., 2003. str. 41.

¹² KIRÁĽOVÁ, A. *Marketing destinace cestovního ruchu*. 1.vyd. Praha : EKOPRESS, s.r.o., 2003. str. 43 - 46.

¹³ KIRÁĽOVÁ, A. *Marketing destinace cestovního ruchu*. 1.vyd. Praha : EKOPRESS, s.r.o., 2003. str. 43.

- **Sportovně-rekreační zařízení** – „*důležitost tohoto druhu zařízení je pro návštěvníky nepopiratelná – úzce ji spojují s kvalitou destinace a jejich rozmanitost umožní prodloužit pobyt i těch návštěvníků, kteří by například v případě nepříznivého počasí z destinace odešli.*“¹⁴ Mezi sportovně-rekreační zařízení řadíme rekreační plochy, rekreační dráhy (sjezdařské, běžkařské, in-line, skateboardové, stezky pro jízdu na koni a jiné), sportovní hřiště, sportovní kutry, zimní stadiony, bazény a ostatní sportovně-rekreační zařízení.
- **Rekreační doprava** – zabezpečuje přepravování turistů v rámci destinace. Zahrnuje možnost půjčení osobního automobilu, městskou veřejnou dopravu, autobusovou i vlakovou přepravu a v horských oblastech i přemísťování osob pomocí lanovek.
- **Záchranná služba** – je důležitá z hlediska zajištění bezpečnosti návštěvníků destinace a rozhodující roli hraje její dostupnost. Do této kategorie kromě běžné záchranné služby řadíme i horskou službu a vodní záchrannou službu.

1.7 Analýza vnitřního prostředí

1.7.1 SWOT analýza

*„Metoda SWOT byla vyvinuta pro tvorbu strategie budoucího způsobu řízení organizace, která buď zachová, nebo zlepší její konkurenční postavení. Dobrá strategie je taková, která neutralizuje hrozby očekávané z vnějšího prostředí, dovoluje využít budoucí příležitosti, těží ze silných stránek organizace a odstraňuje nebo neutralizuje její slabé stránky.“*¹⁵

SWOT analýza se nejčastěji používá ke zhodnocení současného stavu organizace a současné situace okolí organizace. Já však použiji SWOT analýzu pro zhodnocení cestovního ruchu v mikroregionu Veselsko. Budu hledat silné a slabé stránky mikroregionu z hlediska turismu (rozběr vnitřního prostředí) a zároveň se pokusím o rozběr vnějšího prostředí, kde budu klasifikovat hrozby a příležitosti zkoumané oblasti (více viz 7.1 SWOT analýza mikroregionu Veselsko).

Sestavení SWOT analýzy bude v mém případě prvním krokem, jak najít správnou strategii pro rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu Veselsko. Rozlišujeme následující strategie:

¹⁴ KIRÁLOVÁ, A. *Marketing destinace cestovního ruchu*. 1.vyd. Praha : EKOPRESS, s.r.o., 2003. str. 44.

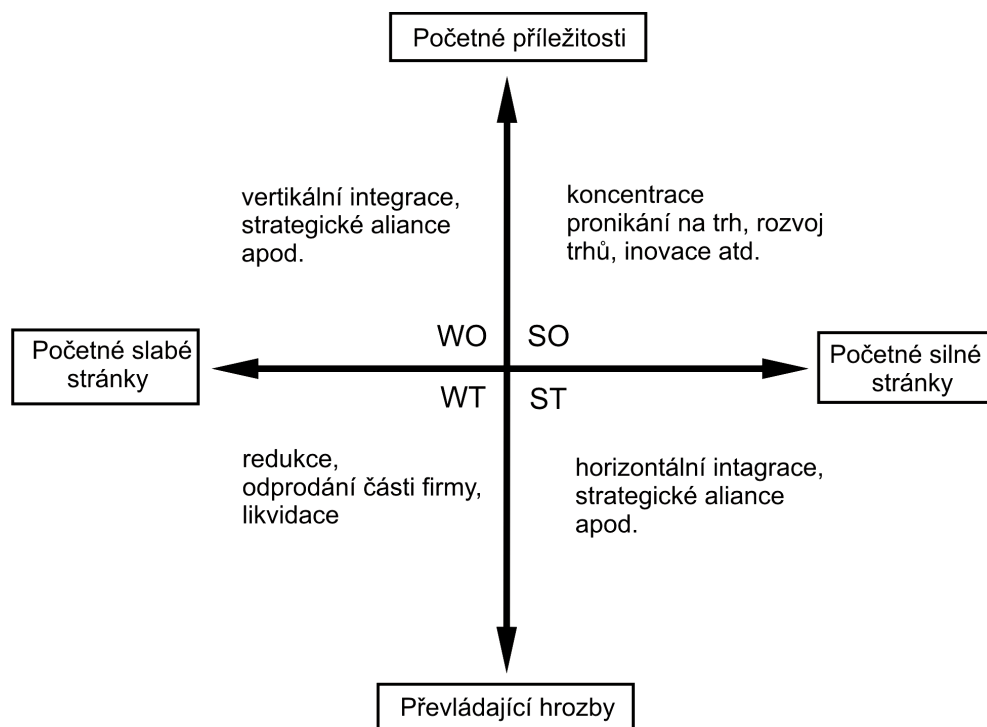
¹⁵ VEBER, J., et al. *Management : Základy - prosperita - globalizace*. 1. vyd. Praha : Management Press, 2000. str. 428.

„MAX-MAX strategie - maximalizací silných stránek – maximalizovat příležitosti
 MIN – MAX strategie - minimalizací slabých stránek – maximalizovat příležitosti
 MAX – MIN strategie - maximalizací silných stránek – minimalizovat hrozby
 MIN – MIN strategie - minimalizací slabých stránek – minimalizovat hrozby“¹⁶

V odborné literatuře se však častěji setkáváme se strategiemi, které vycházejí ze čtyř následujících zjednodušených přístupů (více viz schéma č. 1):

„Přístup S – O – využívat silných stránek a velkých příležitostí plynoucích z okolí,
 přístup W – O – snažit se eliminovat slabé stránky za pomoci příležitostí z okolí,
 přístup S – T – využívat silných stránek pro eliminaci hrozeb,
 přístup W – T – vyřešení znepokojivého stavu i za cenu likvidace organizace.“¹⁷

Schéma č.1: Využití SWOT analýzy při koncipování strategií

Zdroj: VEBER, J., et al. *Management : Základy - prosperita - globalizace*. 1. vyd. Praha : Management Press, 2000. str. 428.

¹⁶ STŘELEČEK, Jiří. SWOT analýza. *Vlastnicesta.cz* [online]. 2006 [cit. 2008-03-15].

Dostupný z WWW: <<http://www.vlastnicesta.cz/akademie/marketing/marketing-metody/swot-analyza/>>.

¹⁷ VEBER, J., et al. *Management : Základy - prosperita - globalizace*. 1. vyd. Praha : Management Press, 2000. str. 430.

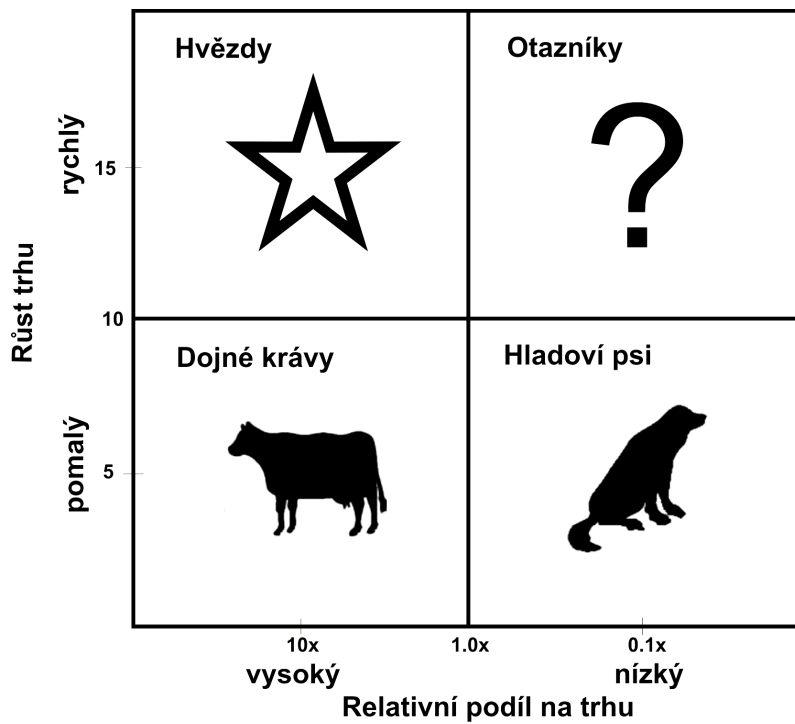
1.7.2 Portfolio analýza

Portfolio analýza je často používaným marketingovým nástrojem a v podstatě slouží k rozhodování o tom, kterým produktům cestovního ruchu by měla být v budoucnu věnována pozornost, které produkty by si měly udržet stávající úroveň, které budou utlumovány v poskytování a které zcela staženy z trhu. Portfolio analýza se provádí pomocí modelu BCG (Boston Consulting Group) a nebo modelu společnosti General Electric. Já ve své bakalářské práci však použiji pouze model BCG, a proto bych ho ráda podrobněji rozebrala. „*Model BCG je založen na dvou charakteristikách, a to na ročním tempu růstu trhu (vertikální osa) – tempu růstu počtu návštěvníků, kteří si koupili konkrétní produkt, a relativním tržním podílu (horizontální osa). Rozdělením tempa růstu trhu i relativního tržního podílu do kategorií vysoký a nízký, vznikne matice o čtyřech kvadrantech*“¹⁸ (viz schéma č. 2). Podle umístění v portfolio matici lze rozdělit produkty cestovního ruchu do čtyř kategorií:

- **Otazníky** - tato skupina je charakteristická vysokým tempem růstu trhu, avšak nízkým podílem firmy na tomto trhu. Nejčastěji se s nimi setkáváme při zavádění nových produktů na trh, kdy je na jejich uvedení zapotřebí velkých finančních prostředků a zpočátku období jsou většinou i ztrátové. Skupina je perspektivní, avšak město či obec musejí dobře zvážit, do kterého “otazníku” budou vkládat peníze.
- **Hvězdy** - projevují se vysokým tempem růstu trhu i růstem celkového podílu na něm. Jsou to vlastně úspěšné “otazníky” a mají dobrý předpoklad stát se “dojnými kravami”. Představují největší zdroje zisků pro destinaci, avšak vyžadují i poměrně vysoké investice.
- **Dojné krávy** – jsou základem každé dobře fungující obce. Tempo růstu trhu je již malé, podíl na trhu je stále vysoký. Tato skupina již nevyžaduje vysoké investice, ale je podstatným zdrojem příjmů pro destinaci, a proto je v zájmu každé obce vlastnit co nejvíce “dojných krav”.
- **Hladoví psi** - vyznačují se jen malými podíly, a to na trzích s malým tempem růstu. Často se jedná o produkty, kterým končí životní cyklus a nepřináší již téměř žádné zisky.

¹⁸ KIRÁLOVÁ, A. *Marketing destinace cestovního ruchu*. 1.vyd. Praha : EKOPRESS, s.r.o., 2003. str. 90.

Schéma č. 2: Model BCG – Matice bostonské poradenské skupiny

Zdroj: BOUČKOVÁ, J. *Základy marketingu*. VŠE Praha. 2. vyd. Praha : Oeconomica, 2005, str. 110., vlastní úprava

2 VZTAH MEZI CESTOVNÍM RUCHEM A ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍM

2.1 Definice životního prostředí

Ačkoliv existuje celá řada definic životního prostředí, za nejužitečnější považují definici Ministerstva životního prostředí ČR, jež vychází se zákona § 2 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí: „*Životní prostředí je systém složený z přírodních, umělých a sociálních složek materiálního světa, jež jsou nebo mohou být s uvažovaným objektem ve stálé interakci. Je to vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů, včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Složkami jsou především ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie.*“¹⁹

Nauka o životním prostředí, tzv. enviromentalistika, bývá často mylně zaměňována s ekologií, což je věda o vzájemných vztazích mezi organismy a jejich prostředím. Obě tyto nauky se částečně prolínají. Problematika životního prostředí má však širší pole působnosti a zabývá se i tzv. neekologickými problémy, které spadají spíše do oblasti sociologie. Řeší otázky spojené s tvorbou pracovního, obytného či rekreačního prostředí, ekonomickými i technickými problémy ochrany životního prostředí atd. (více viz schéma č. 3).

Schéma č. 3: Vztah ekologie a nauky o životním prostředí

Zdroj: LAŠTŮVKA, Z., KREJČOVÁ, P. *Ekologie*. 1. vyd. Brno : KONVOJ, spol. s r.o., 2001. str. 14.

¹⁹ Ministerstvo životního prostředí ČR: *Termíny, definice v ČR* [online] [cit. 2008-02-03]. Dostupný z WWW < [http://www.env.cz/AIS/web-pub.nsf/\\$pid/MZPKBFB10090](http://www.env.cz/AIS/web-pub.nsf/$pid/MZPKBFB10090)>.

2.2 Krajina a její rekreační kapacita

V případě, že hovoříme o krajině ve spojení s cestovním ruchem, máme na mysli tzv. únosnost kapacity krajiny. „Únosná kapacita je tzv. skladebným ukazatelem, který měří zranitelnost lokality a identifikuje změny v její schopnosti unést reprezentativní soubor na ní provozovaných turistických aktivit. Zpravidla jde o měřítko, které se skládá z ukazatelů kvantity, kvality a citlivosti přírodních i lidmi vytvořených zdrojů a místní komunity dané lokality.“²⁰ Hlavním úkolem tohoto ukazatele je odhad mezní hodnoty počtu turistů dané lokality. Rozlišujeme následující složky únosné kapacity:

Fyzicky únosná kapacita

Tento ukazatel určuje, jaký maximální počet osob může danou lokalitu či objekt pojmout, aniž by došlo k poničení těchto prostor. Tato maximální zátěž se však nedoporučuje vícekrát překračovat, jelikož by mohlo dojít k nenávratným škodám.

Ekologicky únosná kapacita

„Tato kapacita udává maximální úroveň dlouhodobě chápané turistické zátěže, se kterou se ekosystém vyrovná bez trvalých následků. Jedná se o ukazatel, který je přímo úměrný autoregulační schopnosti (pružnosti) daného ekosystému.“²¹ Posouzení tohoto indikátoru je nezbytné při zásahu člověka jak do přírodního prostředí, tak i do historických oblastí. Typickým příkladem posouzení ekologicky únosné kapacity může být budování parkovišť u přírodních či kulturních památek.

Ekonomicky únosná kapacita

„Tento ukazatel vychází z tzv. Paretova optima a pomocí optimalizační rovnice určuje dlouhodobě udržitelný kompromis mezi ekonomickou výtěžností a kvalitou životního prostředí v destinaci.“²² Hlavním úkolem tohoto indikátoru je tedy nalezení tzv. bodu nasycení, který znázorňuje snahu o maximalizaci příjmů z cestovního ruchu, a současně nalezení takového počtu návštěvníků, který neznamená nepřiměřenou zátěž cestovním ruchem (viz graf. č. 1).

²⁰ Udržitelný cestovní ruch: *Terminologie* [online] [cit. 2008-02-08].

Dostupný z WWW <http://ucr.uhk.cz/page.aspx?page_id=31&mode=1&letter=6>.

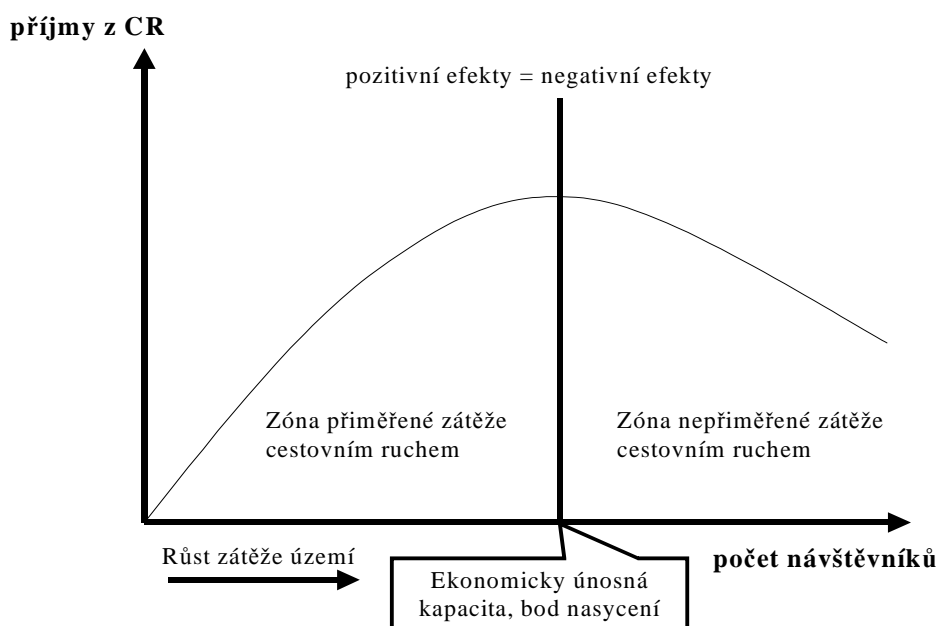
²¹ Udržitelný cestovní ruch: *Terminologie* [online] [cit. 2008-02-08].

Dostupný z WWW <http://ucr.uhk.cz/page.aspx?page_id=31&mode=1&letter=5>.

²² Udržitelný cestovní ruch: *Terminologie* [online] [cit. 2008-02-08].

Dostupný z WWW <http://ucr.uhk.cz/page.aspx?page_id=31&mode=1&letter=5>.

Graf č.1: Graf ekonomicky únosné kapacity

Zdroj: Udržitelný cestovní ruch. Dostupné z

WWW:<http://ucr.uhk.cz/documents/Koncept_unosne_kapacity_uzemi/predn/unosnapredn.pdf>

Socio-kulturně únosná kapacita

Tato složka únosné kapacity určuje maximální počet návštěvníků daných lokalit, které ještě nijak negativně neovlivňují život místních obyvatel. Zjištění tohoto ukazatele (nejčastěji dotazníkovou formou) může předcházet takovým případům, kdy bohatnou pouze místní podnikatelé z oblasti cestovního ruchu na úkor snížení kvality života zbytku místních obyvatel.

Psychologicky únosná kapacita (percepční kapacita)

„Tato kapacita zahrnuje subjektivní ukazatele indikující maximální stupeň rozvoje cestovního ruchu (intenzity návštěvnosti), který je ještě kompatibilní s určitým typem turistického zážitku vyhledávaným v daném objektu či prostранství. Hodnoty těchto ukazatelů do značné míry závisí na vymezení žádoucích forem cestovního ruchu, ale také na dosavadních zkušenostech a anticipaci (očekávání) návštěvníků.“²³

²³ Udržitelný cestovní ruch: Terminologie [online] [cit. 2008-02-08].

Dostupný z WWW: <http://ucr.uhk.cz/page.aspx?page_id=31&mode=1&letter=17>.

2.3 Ukazatele udržitelnosti cestovního ruchu

Ukazatele udržitelnosti cestovního ruchu se používají k monitorování stavu, vývoje a vlivů cestovního ruchu na různých úrovních územní správy. Hlavním cílem by mělo být nalezení udržitelné míry aktivace turistického potenciálu pro zkoumanou oblast a podle zjištěných výsledků dále postupovat při strategickém plánování rozvoje turistické destinace. Dle Ing. Martiny Páskové, Ph.D.²⁴ by se mělo v ideálním případě postupovat podle následujících kroků:

- 1) Zjištění současné hodnoty turistického zatížení území, kdy se zjišťuje míra nasycení únosné kapacity území (viz 2.2 Krajina a její rekreační kapacita).
- 2) Stanovení cílové (žádoucí) hodnoty turisticky únosné kapacity.
- 3) Identifikace nežádoucích změn v destinaci.
- 4) Zjištění míry saturace (nasycení) dané únosné kapacity, což spočívá v porovnání zjištěných nežádoucích změn v destinaci s reálnými hodnotami využití kapacity.

K tomu, aby mohlo být dosaženo těchto kroků, se nejčastěji používají následující ukazatelé:

- **Defertova turistická funkce** – tato funkce je ukazatelem relativní zatíženosti území cestovním ruchem a vypočte se jako podíl počtu lůžek v oblasti a počtu obyvatel krát 100. Dle vyšších hodnot se oblast zařadí do stupnice podle míry turistické atraktivity. Stupnice vypadá následně:

Hodnota menší než 4 = téměř žádná turistická aktivita

Hodnota 4 – 10 = nevýrazná turistická aktivita

Hodnota 10 – 40 = výrazná, ale nepřevažující turistická aktivita

Hodnota 40 – 100 = převážně turistická destinace

Hodnota 100 – 500 = významná destinace

Hodnota větší než 500 = hyperturistická destinace

Právě tuto funkci jsem použila pro zjištění zatíženosti mikroregionu Veselsko cestovním ruchem (více viz 7.3 Defertova turistická funkce pro mikroregion Veselsko).

²⁴ Ing. Martina Pásková, Ph.D. je zaměstnankyní oddělení ekologie lidských sídel a člověka při Ministerstvu životního prostředí ČR

- **Míra turistické penetrace** – jedná se o ukazatele intenzity cestovního ruchu v destinaci. Vypočítá se jako podíl počtu dní v roce strávených turisty v destinaci a počtu dní v roce strávených rezidenty.
- **Iritační index** – tento index udává vztah rezidentů k návštěvníkům destinace, někdy se hovoří o tzv. míře nasycení socio-kulturně únosné kapacity. Jednotlivé oblasti jsou zařazeny do čtyřstupňové škály právě podle vztahu místních obyvatel k turistům, který může mít podobu euforie, apatie, znechucení či antagonie k návštěvníkům destinace.
- **Atraktivita turistické destinace** – tento ukazatel se vypočítá jako součin počtu turistů a návštěvníků za den, průměrné vzdálenosti bydliště od destinace a průměrné doby strávené v destinaci.

Existuje však celá řada dalších indikátorů pro zjištění udržitelnosti cestovního ruchu. Jsou jimi např. multiplikátor cestovního ruchu, míra turistické závislosti, lokační kvocient, kurtóza sezónnosti cestovního ruchu, aktuální fáze životního cyklu destinace atd.

2.4 Cestovní ruch a jeho vliv na životní prostředí v českých podmínkách

Cestovní ruch je jedním z nejdynamičtější rostoucím světovým odvětvím, které pro každou zemi znamená nemalý přísun finančních prostředků. Rostoucí turismus má však významný dopad na životní prostředí. Převážně se jedná o negativní vlivy, ale nalezneme i několik případů, kdy se právě příliv turistů zasloužil o zachování či rekonstrukci historických památek či chráněných oblastí. Jedním ze současných trendů je stále větší poptávka po tzv. měkkém turismu, který se do jisté míry snaží o zachování původního přírodního prostředí. Je jasné, že pro dlouhodobější a především relaxační pobyty jsou a budou turisticky atraktivnější oblasti i země se zachovalou krajinou a je tedy v zájmu každé země své životní prostředí chránit a zachovat ho pro další generace.

Negativní vlivy na životní prostředí

Téměř ve všech oblastech, kde je nadměrná koncentrace turistů, se setkáváme s negativními dopady na životní prostředí. Nejběžnějšími problémy jsou znečištění krajiny odpadky (vznik černých skládek) a zamoření ovzduší výfukovými plyny motorových vozidel, což souvisí i s ucpáváním dopravních komunikací nejen v letních měsících, ale i

začátkem a koncem víkendů. Rozvoj cestovního ruchu si taktéž žádá výstavbu nejrůznějších rekreačních objektů a příjezdových komunikací, což sebou nese zabírání lesní i zemědělské půdy a dochází tak k celkovému narušení původní krajiny.

S velkými problémy se potýkají horské a chráněné oblasti. Návštěvníci často nechodí po vyznačených trasách, čímž dochází k udusávání půdy, která tím ztrácí schopnost absorpce a vegetace tak odumírá. Taktéž dochází i k rušení zvěře, která nemá ve svém prostředí dostatek klidu jak na rozmnožování, tak i na příjem potravy. Dalším závažným problémem, se kterým se setkáváme v těchto oblastech, je eroze, jež je nejpatrnější v místech lyžařských sjezdovek a skal využívaných k horolezectví.

V socialistických dobách vznikla celá řada chatových a zahrádkářských osad, které výrazně narušují estetický vzhled krajiny. Chataření a chalupaření sebou nese taktéž větší riziko vzniku požárů a ohrožování zdrojů pitné vody v těchto rekreačních oblastech.

Další negativní dopady, které s sebou nese cestovní ruch, jsou turistifikace (preferování potřeb turistů na úkor běžného života místních obyvatel), stereotypizace kultury (globalizace kultur od tradic až po stravování), inscenizace (prezentace místních tradic neautentickým způsobem) a gentrifikace (vytlačování méně majetných obyvatel z center měst). Problematika těchto oblastí však již přímo na životní prostředí vliv nemá.

Pozitivní vlivy na životní prostředí

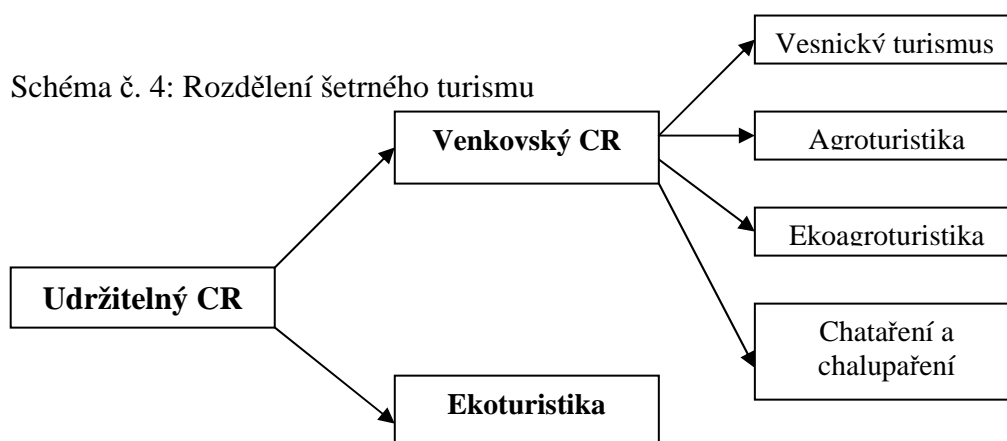
Pozitiv přímo spjatých se životním prostředím je poměrně málo. Největším přínosem pro zachování krajiny je asi fakt, že oblasti využívané v cestovním ruchu brání průmyslové výstavbě, která by byla mnohem škodlivější. Za další pozitivum bývá označováno zakládání zvláště chráněných území (viz 1.5 Rekreační potenciál destinace).

Dalšími pozitivními vlivy, které již nejsou spojeny s životním prostředím, jsou například ochrana a rekonstrukce kulturních i historických památek včetně historických jader měst, vznik nových pracovních míst v oblasti cestovního ruchu nebo příliv peněz, které mohou být zpětně využity k rozvoji regionů země.

3 FORMY CESTOVNÍHO RUCHU ÚZCE SPOJENÉ S PŘÍRODNÍM PROSTŘEDÍM

3.1 Šetrný turismus

Cestovní ruch patří k dynamicky se rozvíjejícím odvětvím našeho hospodářství a nalezneme zde optimální podmínky pro rozvoj celé řady turistických směrů. Velký potenciál naší země spočívá v tzv. „šetrných formách“ turistiky. Co je to vůbec „šetrná“ turistika? „Jde o formu cestovního ruchu, která zachovává původní hodnoty přírodního prostředí, a navíc chrání přírodu. Je určitou reakcí na tzv. „masovou turistiku“. V zahraniční literatuře se lze setkat také s pojmy, jako jsou „zelený cestovní ruch“, „udržitelný cestovní ruch“ nebo „alternativní cestovní ruch“. Na rozdíl od masové turistiky s jejími negativními vlivy na sociální a kulturní prostředí a na životní prostředí respektují obecně šetrné formy cestovního ruchu zvyky a potřeby místní komunity.“²⁵ K šetrným formám cestovního ruchu řadíme ekoturistiku a venkovský cestovní ruch, který zahrnuje vesnický turismus, agroturistiku, ekoagroturistiku a chataření a chalupaření (viz schéma č. 4). Jednotlivé formy se však často prolínají a v odborné literatuře se můžeme setkat i s odlišným rozdělením těchto forem šetrného turismu. V širším slova smyslu sem můžeme zařadit i cykloturistiku, hipoturistiku, pěší turistiku, vodáctví či putování podél tematických tras s celou řadou přírodních, kulturních i technických památek. Tento druh turismu výrazně přispívá k trvalému rozvoji venkova, neboť představuje ideální spojení služeb cestovního ruchu se zemědělským prostředím, a zároveň přináší i ekonomický zisk, který je tolik potřebný právě pro obnovu venkova.

Zdroj: Udržitelný cestovní ruch

Dostupné z WWW: <http://ucr.uhk.cz/documents/Venkovsky_CR/predn/venkCRpredn.pdf>

²⁵ ŠIMKOVÁ, Eva. Šetrná turistika na Královéhradecku. COT [online]. 2007 [cit. 2007-12-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.cot.cz/zobrazcl.php?id=1040810830>>.

3.2 Ekoturistika

„Ekoturistika je vymezována jako putování přírodou a její pozorování. Počítá proto s vytvořením rezervačního systému sítě ubytovacích zařízení s možností stravování v krajinářsky a přírodně hodnotných oblastech a s trasami pro jedno a vícedenní pochody. Pro tento typ turistiky se využívá někdy jako dopravního prostředku kola.“²⁶

Charakteristickými rysy tohoto druhu turistiky je aktivní pohyb v přírodním prostředí a snaha o minimální narušení navštěvovaných oblastí. V rámci ekoturistiky se často setkáváme s budováním naučných stezek, cyklostezek či cyklotras. Mezi typické ekoturistické aktivity patří pěší turistika, cyklistika, hipoturistika, vodáctví, pozorování rostlin a živočichů v jejich přirozeném prostředí či fotografování přírody.

3.3 Venkovská turistika

Venkovská turistika bývá často označována jako zelená turistika. *„Jedná se o formu cestovního ruchu, jejíž aktivity jsou spojeny s přírodou, krajinou a venkovským prostředím. Využívá celý kulturní a společenský potenciál krajiny ve venkovském prostoru.“²⁷* Zahrnuje tedy veškeré aktivity, které může účastník cestovního ruchu provozovat ve venkovských podmínkách. U nás se můžeme setkat se dvěma specifickými formami venkovské turistiky. Na jedné straně se jedná o stále přetrvávající fenomén 50. let chataření a chalupaření a na straně druhé o individuální jednorázové pobyty na venkově (vesnický turismus), které nejčastěji nabývají forem agroturistiky a ekoagroturistiky.

K hlavním charakteristickými znakům venkovské turistiky patří především ohleduplnost k přírodě i krajině a *„decentralizované ubytování s omezenou ubytovací kapacitou, což umožňuje rozmělnit četnost turistů, a tak eliminovat negativní dopady, které s sebou nese „masová turistika“²⁸*. Důraz je taktéž kladen na vybudování atmosféry rodinného zázemí a pochopení nejrozličnějších nároků ze strany návštěvníků a turistů, což je patrné především u agroturistiky, kdy se zpravidla bydlí na rodinné farmě.

²⁶ HESKOVÁ, M. *Základní problémy cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha : [s.n.], 1999. str. 64.

²⁷ HESKOVÁ, M. *Základní problémy cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha : [s.n.], 1999. str. 63.

²⁸ STRÍBRNÁ, M. *Venkovská turistika a agroturistika*. 1. vyd. Praha : Profi Press, s.r.o., 2005. str. 11.

3.3.1 Vesnický turismus

„*Vesnický turismus je forma venkovského cestovního ruchu bezprostředně spjatá s přírodou, krajinou venkova a konkrétním vesnickým osídlením.*“²⁹ Jelikož se v posledních letech ráz typické vesnice značně změnil, setkáváme se s častým ubytováním v soukromém rodinném domku. O to více jsou žádané pobyty v různých selských staveních, kde výjimečné postavení zaujímají statky s charakteristickou lidovou architekturou tzv. selského baroka. V současné době se však můžeme setkat i s menším hotelem či penzionem umístěným ve vesnickém prostředí. Atraktivitu vesnic tvoří především místní zvyky a tradice (místní bály, masopusty, zabíjačky atd.), folklór či možnost vyzkoušet si nějaké tradiční řemeslo. V neposlední řadě vesnice umožňuje klidnou dovolenou, kde lze provozovat nejrůznější aktivity a při nich poznávat krásy české krajiny (lesy, louky, řeky, rybníky atd.).

Od roku 1995 dochází v České republice k ochraně historicky i kulturně cenných vesnických sídel, které jsou spojeny právě s lidovou architekturou. Tyto vesnice jsou pak označovány jako vesnické památkové rezervace, kterých je v naší republice 61, nebo vesnické památkové zóny, kterých je na našem území 211.

- **Vesnická památková rezervace (VPR)**

„*Vesnickou památkovou rezervací rozumíme území nanejvýše hodnotného sídelního útvaru nebo souboru staveb lidové architektury prohlášené nařízením vlády České republiky za památkově chráněné území podle zákona o státní památkové péči. Historický stavební fond a prostředí památkové rezervace vyžaduje nejvyšší a nejnáročnější stupeň plošné památkové ochrany v plném rozsahu. Převážná část hodnotných staveb je dochována ve své autentické podobě, nevykazující závažné nebo neodstranitelné nedostatky. Rozvojové plochy určené pro novou výstavbu jsou vyloučeny nebo omezeny na minimum a rovněž stavební úpravy na kulturních památkách i ostatních stavbách v památkové rezervaci podléhají projednání s dotčenými orgány státní památkové péče, případně i orgány ochrany přírody.*“³⁰

²⁹ Udržitelný cestovní ruch: *Venkovský cestovní ruch a jeho význam* [online] [cit. 2007-12-27].

Dostupný z WWW: <http://ucr.uhk.cz/documents/Venkovsky_CR/text/VT.pdf>

³⁰ Lidová architektura Čech, Moravy a Slezska: *Vesnické památkové rezervace* [online] [cit. 200-03-01].

Dostupný z WWW: <<http://www.lidova-architektura.cz/C-ochrana/chrane-lokality/vesnicke-pamatkove-rezervace.htm>>.

- **Vesnická památková zóna (VPZ)**

„Vesnickou památkovou zónou rozumíme území hodnotného sídelního útvaru nebo souboru staveb prohlášené vyhláškami Ministerstva kultury po projednání s příslušnými krajskými úřady (případně prohlášené vyhláškou krajského úřadu) za památkově chráněné území podle zákona o státní památkové péči. Historický stavební fond a prostředí památkové zóny vyžadují vysoký a náročný stupeň památkové ochrany v předem určeném prostorovém rozsahu chráněného území. Může se jednat o urbanistická sídla, která jsou mírně narušena, a proto je často žádoucí i postupná náprava formou rekultivace ploch nebo rehabilitace těchto památkově hodnotných staveb. Veškeré stavební úpravy na kulturních památkách (oproti VPR je jich podstatně méně) i ostatních stavbách v památkové zóně podléhají projednání s dotčenými orgány státní památkové péče, případně i orgány ochrany přírody.“³¹

3.3.2 Agroturistika

„Agroturistika je specifickou formou venkovské turistiky, která vedle bezprostředního využívání přírody a krajiny venkova je charakteristická přímým vztahem k zemědělským pracem nebo usedlostem se zemědělskou funkcí. Je provozována podnikateli v zemědělské prvovýrobě (podle zákona č. 105/1990 Sb. o soukromém podnikání občanů), kteří jsou zapsáni na obecním úřadě, jako vedlejší doplňková činnost sloužící k získání dodatečných finančních prostředků s tím, že zemědělská výroba by měla být dominantní.

Je představována službami ubytovacími, stravovacími, dále činnostmi na farmě i v okolním prostředí, ale i možnostmi zážitků, které zemědělský subjekt poskytuje návštěvníkům a turistům za účelem rekreace a odpočinku. Jde tedy o produkt cestovního ruchu na rodinných farmách nebo v objektech zemědělských podniků.“³²

Rozlišujeme agroturistiku:

a) na rodinné farmě

Provozovatelem toho druhu agroturistiky je podnikatel v zemědělské výrobě, jež je definován jako fyzická osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence podle zvláštního předpisu (§2, odst. 2, písm. c/zákona č. 513/1991 Sb. – Obchodní zákoník).

³¹ Lidová architektura Čech, Moravy a Slezska: *Vesnické památkové zóny* [online] [cit. 200-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.lidova-architektura.cz/C-ochrana/chrane-lokality/vesnicke-pamatkove-zony.htm#vpz>>.

³² STRÍBRNÁ, M. *Venkovská turistika a agroturistika*. 1. vyd. Praha : Profi Press, s.r.o., 2005. str. 45.

Ubytování je zpravidla poskytováno v zemědělské usedlosti (na rodinné farmě) nebo v rekreačních objektech ve vlastnictví nebo užívání zemědělského podnikatele (chaty, sruby, chalupy, rekreační domky). Jedná se o takřka rodinné prostředí, kde maximální kapacita nesmí přesáhnout 12 lůžek.

b) provozovanou ostatními zemědělskými podniky

Provozovatelem jsou podnikatelé, tj. právnické nebo fyzické osoby ve smyslu § 2 zákona č. 513/1991 Sb. – Obchodní zákoník, které podnikají v oblasti zemědělské prvovýroby a služeb pro zemědělství. Ubytování je zpravidla poskytováno v rekreačních objektech nebo hotelech a penzionech ve vlastnictví nebo užívání zemědělského podniku. Maximální ubytovací kapacita činí na jeden rekreační objekt 12 lůžek, v hotelech a penzionech pak 50 lůžek nebo 25 pokojů na jeden objekt.

3.3.3 Ekoagroturistika

*„Ekoagroturistika je specifickou formou agroturistiky a představuje pobyty na certifikovaných ekologicky hospodařících farmách, umístěných ve zdravotně příznivém životním prostředí. Podstatným znakem této formy agroturistiky je nejen sejetí s farmářskou rodinou, ale i účast na zemědělských pracích a konzumace produktů ekologického zemědělství.“*³³ Ekologické farmy jsou známe tím, že jak pěstování plodin, tak i chov zvířat probíhá přirozeným způsobem. O produkty těchto farem je stále rostoucí zájem a v obchodech je poznáme podle ochranné známky BIO.

Ekoagroturistika vznikla taktéž jako reakce na běžnou masovou turistiku, která nepříznivě ovlivňuje jak tradiční venkovský život, tak i životní prostředí. Jako protest proti úpadku venkova i stále se zhoršujícímu životnímu prostředí, za kterým stojí právě masová turistika a konvenční způsob zemědělství, vznikla nevýdělečná nevládní nadace ECEAT (Evropské centrum pro ekoagroturistiku). Tato nadace si za hlavní cíl klade především oživení venkova pomocí šetrné turistiky a podporu ekologického zemědělství bez používání pesticidů i umělých hnojiv. Nadace se těší stále většímu počtu příznivců, což souvisí se zájmem o tzv. zelený turismus, který je propagován především v západních zemích.

³³ STRÍBRNÁ, M. *Venkovská turistika a agroturistika*. 1. vyd. Praha : Profi Press, s.r.o., 2005. str. 45.

3.3.4 Chataření a chalupaření

Chataření a chalupaření spolu s trampingem je fenoménem české společnosti, jež je typickou podobou rekreačního cestovního ruchu. Je spjato s takovými aktivitami, jako je zahrádkaření či kutilství. Charakteristickým znakem jsou opakované pobyty ve vlastní chatě či chalupě. Nejvíce chatařských oblastí se nachází ve středních Čechách kolem hlavního města, poté jsou to horské oblasti (Krkonoše, Jizerské a Lužické hory) a údolí řek, rybníků či přehrad. I v současné době má toto tzv. „druhé bydlení“ stále masový charakter. *„Podle posledních průzkumů letos 39 % ekonomicky aktivních Čechů trávilo nejdelší část své dovolené v tuzemsku na chatě či chalupě. Znamená to tedy, že trend chataření a chalupaření zdaleka nemizí a že se nenaplnují prognózy, které předpovídaly jeho brzký konec. Potvrzuje to i růst stavební činnosti v rekreačních lokalitách.“*³⁴

Udává se, že tento fenomén vznikl v 50. letech 20. století a mnozí z nás ho chápou jako alternativu nemožnosti vycestovat do zahraničí za totalitní doby. Jeho kořeny však sahají již do 20. let 20. století, kdy došlo k odsunu Němců z pohraniční a v mnohých horských oblastech tak vznikl prostor pro tento specifický druh venkovské turistiky. Dále k rozvoji chataření přispěl i fakt, že došlo k prodloužení víkendu z jednoho na dva dny i velice nízká až symbolická cena půdy.

³⁴ DANIEL, D. Konec chataření u nás nehrozí. *ExtraBydlení.cz* [online]. 2007 [cit. 2008-02-02]. Dostupný z WWW: <<http://extrabydleni.finexpert.cz/Titulni-strana/Konec-chatareni-u-nas-nehrozi/sc-1-sr-1-a-220/default.aspx>>.

4 MIKROREGION VESELSKO

4.1 Poloha a charakteristika mikroregionu Veselsko

Mikroregion Veselsko vznikl v roce 2003 spojením dvanácti obcí. Dnešní rozloha mikroregionu je 17 985 ha s více jak 10 000 obyvateli. Kromě města Veselí nad Lužnicí zahrnuje obce Borkovice, Bošilec, Drahov, Dynín, Hamr, Horusice, Lhota, Klečaty, Mažice, Neplachov, Řípec, Sviny, Val, Vlkov, Vlkov u Ševětína, Zálší a Zlukov. Na počátku roku 2004 se mikroregion rozrostl ještě o 4 obce, a to o Drahotěšice, Mazelov, Újezdec a Žišov. Celkem tedy mikroregion Veselsko ke konci roku 2007 čítá 22 obcí (viz příloha č. 1), z nichž čtyři nemají vlastní obecní úřad (Hamr, Horusice, Klečaty a Lhota). Hlavní myšlenkou k tomuto seskupení bylo především spojení sil v problematice dalšího rozvoje zdejší oblasti. Přesná definice pojmu mikroregion zní: „*Mikroregion je malý územní celek vzniklý např. dobrovolným sdružením, či svazkem několika obcí společně usilujících o ekonomický, kulturní a sociální rozvoj.*“³⁵

Centrem celé oblasti je Veselí nad Lužnicí, které bylo odedávna nejen hospodářským, ale také kulturním střediskem širokého okolí nazývaného Veselská, někdy i Velká nebo též Pšeničná blata. V současnosti jsou známá též jako Veselsko-Soběslavská blata. Toto území odedávna patřilo k bohatým zemědělským oblastem s typickou lidovou architekturou tzv. **selským barokem**.

Veselsko, které je typickou krajinou blat odedávna bohatě zemědělsky využívanou, kde vzniklo jen málo průmyslových závodů, sousedí svým jižním okrajem s rybníčním krajem Třeboňska, kde se rozkládají rozsáhlé, převážně **borové a lužní lesy**. Velká část této roviny je zahrnuta do Chráněné krajinné oblasti Třeboňsko, která byla vyhlášena též Biosférickou rezervací UNESCO. Jak Veselsko, tak i Třeboňsko jsou protkány hustou sítí značených turistických cest, k nimž přibývá i stále se rozšiřující síť vyznačených cyklotras.

Mezi nejvýznamnější vodní toky v mikroregionu patří řeky Lužnice a Nežárka. Část řeky **Lužnice** teče na území Rakouska, na naše území se vrací u Krabonoše. Její tok odtud k ústí měří 147,8 km. Na území Veselska je tok Lužnice v délce asi 11 km. Lužnice patří mezi největší pravostranný přítok Vltavy v jižních Čechách.

Nežárka je na území mikroregionu Veselsko ve svém dolním toku v délce asi 16 km. Ve Veselí nad Lužnicí ústí do Lužnice. Jedná se o bohatě meandrující řeky s poměrně

³⁵ ABZ slovník cizích slov [online] [cit. 200-03-01].

Dostupný z WWW: <<http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/mikroregion>>.

klidným tokem a s velkým množstvím chráněných rostlinných a živočišných druhů. Zejména v letních měsících jsou hojně využívány vodáky. Svým charakterem jsou vhodné i pro méně zkušené vodáky. Dalším významnějším tokem je **Bechyňský potok**, jež ústí zleva do Lužnice pod Veselím nad Lužnicí.

Kraj kolem Veselí nad Lužnicí, který leží na ohromném podzemním jezeře s nejkvalitnější pitnou vodou, je posázen ohromným množstvím malých, větších, ale i největších **rybníků** v Čechách. Jsou situovány převážně do hlubokých lesů a většinu z nich spojuje Zlatá stoka, ústící do Lužnice na jižním okraji Veselí nad Lužnicí. Rybníky, stavěné již od 12. stol. jsou vzpomínkou na bývalou rožmberskou vládu. K největším rybníkům patří **Horusický a Bošilecký**. Rybníky jsou rovněž velkými shromaždišti i hnízdišti vodního ptactva.

Vyhledávaná jsou i **rozsáhlá jezera veselských pískoven**, která zde vznikla po bývalé těžbě písku a jsou běžně užívána ke koupání. Zájemem obcí, v jejichž katastrech se tyto pískovny nachází, je vytvoření dostatečných podmínek pro koupání (odpovídající sociální zázemí, parkoviště, dětská hřiště, občerstvení apod.).

4.2 Charakteristika jednotlivých obcí mikroregionu

Veselí nad Lužnicí

Veselí nad Lužnicí, město s 6 600 obyvateli, je centrem mikroregionu Veselsko. Osada Veselí, která ležela na důležité „solné stezce“, byla roku 1362 povýšena Karlem IV. na město. Název města je zřejmě odvozen od nejrůznějších veselic, jež se ve městě, především za vlády Rožmberků, pořádaly. V té době mělo město i vlastní lázně a prosperující městský pivovar, ze kterého se dodnes zachovala typický pivovarská věž. V roce 1943 došlo ke sloučení Veselí se sousední osadou Mezimostím. Dnes je součástí města Veselí nad Lužnicí i obec Horusice.

V nadmořské výšce 420 metrů se tyčí raně gotický kostel Povýšení svatého Kříže (viz obrázková příloha č. 2), který v minulosti plnil úlohu hradiště (více viz 6.2 Kulturně-historický potenciál). Z dalších významných památek se ve městě nachází kostel sv. Floriána na Malém náměstí a kaple sv. Marka na okraji města. Na náměstí T. G. Masaryka můžeme obdivovat několik renesančních budov. Dominantou náměstí je Stará radnice, jež sousedí s Blatským muzeem (viz obrázková příloha č. 3), které se pyšní budovou s typickými renesančními sgrafity. Na druhém konci náměstí stojí za povšimnutí budova

dnešní Základní umělecké školy, kde sídlila od 16. do 18. století pošta s nejvýznamnější „přepřahací stanicí“ na jihu Čech.

Postupně došlo, v souvislosti s rozšířením železničního uzlu na okraji města, i k rozvoji několika průmyslových podniků (zejména potravinářské podniky – Madeta, mlýn Vesco, sodovkárna Fonteá). K dalším známějším podnikům patří i panelárna MABA Prefa, závod vyrábějící nábytkové díly Grena či PAVÚS – požárně atestační výzkumný ústav. Od roku 1993 ve městě sídlí i Střední odborná škola pro ochranu a tvorbu životního prostředí.

Turisté mají možnost koupání ve veselských a vlkovských pískovných prostírajících se v CHKO Třeboňsko. Jsou zde vynikající podmínky pro vodácký sport a rybaření – pískovny, soutok Lužnice a Nežárky, půjčovny lodí, možnost cyklo i pěší turistiky překrásnou lesnatou krajinou po hrázích rybníků i přes typické jihočeské vesničky s ukázkami lidového baroka, naučné stezky Veselské pískovny a Borkovická blata. Je zde velký výběr ubytování v hotelích, penzionech, turistické ubytovně, kempech i v soukromí.

Návštěvnost samotného města zvyšují kulturní a především každoročně se opakující sportovní akce – prázdninový rekreační triatlon Betonový muž a žena (každoročně okolo 200 účastníků), triatlon Pražské energetiky (cca 100 účastníků), cykloturistická akce Krčínův labyrint (přes 400 cyklistů) a Jaro na Blatech (přes 500 cyklistů), Běh kolem Lužnice atd. Mnoho turistů přijíždí do Veselí opakovaně a hledají zde ubytování na delší dobu.

Borkovice

Obec Borkovice dostala své jméno díky borkům, které se zde i v okolních rašeliništích těžily. Jedná se o typicky zemědělskou vesnici s celou řadou zachovalých stavení selského baroka. Zdejší statky patří k jedněm z nejzachovalejších a podle bohatě zdobených štítů lze usuzovat i na bohatství zdejších hospodářů. Důkazem toho jsou statky č. p. 9, 12 a 16 až 19. V blízkosti Borkovic se nachází Naučná stezka Borkovická blata a přírodní rezervace Kozohlůdky (více viz 6.1.3 Přírodní rezervace). V katastru obce je lokalita s výskytem rostliny kosatec sibiřský, což je pozůstatek doby ledové. Oblast je bohatě zalesněna a má vynikající podmínky zejména pro cykloturistiku. Významná je dále bezprostřední návaznost na rozsáhlé a rekreačně atraktivní území Třeboňské pánve

Co se týká rekreace, je zde možnost ubytování v soukromí nebo v penzionu Blatský dvůr, jež se zaměřuje především na agroturistiku.

Bošilec

Obec Bošilec kdysi patřivala Rožmberkům a nachází se mezi rybníky Horusický a Bošilecký. Bošilecký rybník je v písemných záznamech uváděn už ve 14. století. Svou rozlohou patří na Třeboňsku k jednomu z největších. Druhým velkým rybníkem je Horusický (438 ha), na jeho druhém břehu najdeme osadu Horusice, která je již delší dobu městskou částí Veselí nad Lužnicí. Obec i s okolím je začleněna do CHKO Třeboňsko. Významnou historickou památkou je kostel sv. Martina ze 13. století, jež prošel mnoha stavebními rekonstrukcemi. Do jeho interiéru byla umístěna rokoková kazatelna z postříbřeného dřeva, která má podobu mohutné velryby. Bošilec je znám svou Martinskou poutí o Martinském posvícení.

Obec navštíví asi pouze stovka rekreatantů ročně, která je ubytována v soukromí. K dispozici je pouze pohostinství, nohejbalové hřiště, žádné další možnosti ani ubytování.

Drahov

Poklidná vesnice Drahov se nachází asi 5 km východně od města Veselí nad Lužnicí. Nejvýznamnější památkou je nově zrekonstruovaný kostel Nanebevzetí Panny Marie. V jeho blízkosti se nachází mariánská kaplička se studánkou, ze které údajně teče léčivá voda. V obci byla před několika lety obnovena tradice tzv. senných poutí (první neděle v červenci), kdy procesí putuje z Veselí přes nedaleký Zlukov až ke zdejšímu poutnímu kostelu. V katastrálním území Drahova se nachází významná přírodní památka Farářský rybník (více viz 6.1.4 Přírodní památky). K obci patří taktéž osada Vřesná se samotou Ovčín a s bývalou myslivnou Baldýnkou, která je dnes celoročně pronajímána.

V obci se jinak nachází asi 20 rekreačních chalup, které jsou pravidelně navštěvovány (víkendy, prázdniny). V obci se nachází rovněž kulturní a společenské zařízení. Chybí ale nabídka pro sportovní využití rekreatantů. Obec se nachází v turisticky atraktivní lokalitě (lesy, rybníky).

Drahotěšice

Vesnice Drahotěšice leží mezi Dolním Bukovskem a Ševětínem. Z dochovaných památek je zde možno vidět kapličku sv. Václava nebo prvky selského baroka u statků na návsi. Rekreační sezónu tráví v obci každoročně asi 150 rekreatantů (převážně chataři a chalupáři). Okolí obce je vhodné zejména pro běžnou turistiku a cykloturistiku. V obci se nachází pouze hostinec, obci chybí další nabídky pro turisty vč. ubytovací kapacity.

Ve vesnici je bohatá spolková činnost zastoupena Sportovním klubem, Mysliveckým sdružením a od roku 1995 má v obci sídlo nadace Otevřená rodina, která se stará o opuštěné děti.

Dynín a Lhota

Dynín je vesnice, do jejíhož katastru spadají i osady Lhota a Lhotský dvůr. Pro obec je charakteristická selská zástavba tzv. „selského baroka“, díky čemuž byl Dynín vyhlášen roku 1990 chráněnou památkovou zónou. K významným památkám patří novobarokní kaple Sv. Václava a pomník padlým v 1. světové válce.

V Dyníně vzniklo v r. 1952 jednotné zemědělské družstvo a postupně se sloučilo s JZD ve Lhotě, Bošilci a Neplachově. Činnost družstva změnila nejen vzhled krajiny, ale i obce. Vznikly nové hospodářské stavby, jako kravín, sušička obilí, drůbežárna a administrativní budova. Dynínský zemědělský areál se po dokončení v 70. letech stal jedním z nejrozsáhlejších na Českobudějovicku.

Lhota je malá vesnička, která se však může pyšnit hned několika zajímavostmi. V jejím katastrálním území bychom našli dvě přírodní památky Hliníř a Lhotu u Dynína (více viz 6.1.4 Přírodní památky). V obci se také nachází kulturní nemovitá památka – areál usedlosti Lhota č. p. 11.

Mazelov

Mazelov bychom našli mezi Dynínem a Ševětínem. Od roku 1995 je obec vesnickou památkovou rezervací díky selskému baroku, kterým se honosí statky v centru vsi. V obci se nachází pouze jeden soukromý penzion. Pro sportovní vyžití místních občanů i návštěvníků slouží volejbalové a travnaté fotbalové hřiště.

Mažice

Vesnice Mažice leží mezi obcemi Borkovicemi a Zálším. Obec dostala jméno podle mazlavé rašeliništní půdy, která se v minulosti v této oblasti těžila. Mažice jsou dalším ukázkovým příkladem architektury selského baroka, protože byly roku 1995 vyhlášeny vesnickou památkovou rezervací. K nejstarším objektům patří špýchar u č. p. 5, zdobený pětistou rožmberskou růží, který zřejmě pochází již z r. 1613. Ve středu vsi se nachází rybníček, u kterého stojí kaplička.

Obcí projíždí velké množství cyklistů, na návsi mohou turisté navštívit stylovou restauraci Na kovárně. Mažice však nemají téměř žádné ubytovací kapacity.

Neplachov

Neplachov leží jižně od Veselí na Lužnici směrem na České Budějovice. Ve vsi se opět vyskytují stavení s typickým jihočeským selským barokem. V centru obce je možno vidět nově opravenou kapli. V Neplachově se udržují místní tradice jako např. Svatováclavská pout', masopust, stavění máje, pálení čarodějnic a další. Obec je společensky velice aktivní, působí zde TJ Sokol Neplachov, dětský sbor Sluníčka, Myslivecké sdružení, lidová knihovna nebo Sbor dobrovolných hasičů.

Řípec

Obec Řípec je jednou z nejstarších osad mikroregionu, což dokazují nedaleké mohylové hroby pocházející asi z 10. století. Nejvýznamnější historickou památkou je kostelík Nanebevzetí Panny Marie pocházející z konce 18. století. Řípec je poměrně moderní vesnicí, ve které bychom našli Hotel Sloup, Country Saloon, dva obchody, ale i čerpací stanici. I přes tyto moderní vymoženosti se ve vesnici udržují tradice, kterými jsou řípecká pout', masopust, výlov nedalekého rybníka Kukač, velikonoční průvod atd.. Do katastru obce Řípec patří známá mlékárna a sýrárna Madeta. Důkazem toho, že se jedná o skutečně unikátní obec, je ocenění z roku 1996, kdy se Řípec stal „Jihočeskou vesnicí roku“.

Sviny

Obec Sviny, ke které svým obecním úřadem spadá nedaleká obec Kunratice, je charakteristická velkou prostornou návší, doplněnou dvěma rybníky a bohatou zelení lipových a březových parků. Centrem veškerého kulturního dění je obecní hostinec, v jehož patře sídlí obecní úřad. Budova obecní školy, postavená v roce 1882, slouží po rekonstrukci mateřské škole, v přízemí je obchod se smíšeným zbožím. Uprostřed návsi stojí kostelíček sv. Vojtěcha z roku 1896. Zástavbu tvoří převážně velké zemědělské statky. I v této vesnici se setkáme s památkově chráněnými objekty (špýchary č. p. 7, 13 a 14). Obec za poslední léta značně změnila svou tvář. Vedle již jmenovaných dominantních budov, jsou zde nové komunikace, nová požární zbrojnice či nová autobusová zastávka.

Újezdec

Vesničku Újezdec bychom našli u Kardašovy Řečice. První zmínky o obci se objevují v 15. století, kdy se o „Oujezdci“ hovoří jako o vsi, kde lidé žijí výhradně chovem dobytka a zemědělstvím. Dominantou Újezdce je kruhová náves s rybníkem a pozdně barokní kaplí sv. Václava. Za pozornost stojí zachovalá kovárna pocházející z konce 19.

století. V obci nejsou téměř žádné ubytovací kapacity. Výjimku tvoří pouze, objekt bývalé hájovny, lanové centrum Vávrovka, které slouží celoročně pro pobyty dětí a mládeže.

Zlukov

Obec Zlukov je představitelem typické jihočeské vesnice, kterou bychom našli asi 3 km východně od Veselí nad Lužnicí. Rybníček, ležící ve středu obce, obklopuje kruhová návěs se selskými staveními (chráněným objektem je zde statek č. p. 28) a kaplí sv. Jana Nepomuckého. V obci stojí také pomník, slavného zlukovského rodáka, Jakuba Vojty Slukova, jež byl slavným hercem. Roku 1937 byla také slavnostně odhalena pamětní deska na jeho rodném domě č. p. 17. Zlukov je jednou z mála vesnic, kde se hojně dodržují tradice i zvyky. Z těch nejznámějších jsou to masopustní průvod, vítání jara, Velikonoce, Barborky, babské hody, stavění máje, poutě a jiné zábavy.

Val a Hamr

Val a Hamr jsou dvě obce, které se nacházejí v bezprostřední blízkosti (asi 6 km východně od Veselí nad Lužnicí) a dříve patřily i stejným majitelům. Hamr dnes spolu s osadou Vyšné spadá pod obecní úřad obce Val. V Hamru bychom našli kostelík Nejvyšší Trojice se dřevěnou věží, jež je obklopen hřbitovem. V interiéru kostela, jež byl vyhlášen státní kulturní památkou, jsou nově zrestaurované nástěnné malby. Památkově chráněna je i barokní fara stojící naproti kostelu. Další významnou budovou je stará kamenná tvrz tyčící se nad jezem, jež je opředená mnoha pověstmi. V obci, jež je významnou zastávkou vodáků, jedoucí řeku Nežárku, nalezneme několik pohostinství i ubytovacích zařízení včetně kempu.

Ve Valu se nachází menší kaple sv. Jana Nepomuckého. Obec s blízkým jezem a bývalým mlýnem Metel, ale především obec Hamr, jsou vyhledávanou lokalitou turistů, vodáků, houbařů a rybářů.

Vlkov

Obec Vlkov, ležící v CHKO Třeboňsko, je vyhledávanou prázdninovou lokalitou. I když se v obci nachází asi 45 rekreačních chalup, potýká se Vlkov s nedostatkem ubytovacích kapacit, jelikož výše zmiňované chalupy nejsou pronajímány. Obec není typickou vesnicí, marně bychom zde hledali návěs, návěsní rybník či kapli. Jedinou památkou je zde Masarykova lípa zasazená již roku 1935. V blízkosti Vlkova bychom našli

hned několik přírodních zajímavostí – Kozí vršek, Pískový přesyp a naučnou stezku Veselské pískovny (více viz 6.1.1 Naučné stezky a 6.1.4 Přírodní památky).

Na konci obce se nachází kemp Měruše, kde se v létě koná mnoho koncertů a různých letních akcí pro děti.

Vlkov u Ševětína

Vlkov u Ševětína je nejmenší obcí mikroregionu Veselsko, na rozloze 500 ha žije pouze 24 obyvatel. Vesnička je, stejně jako ty ležící v okolí, poznamenána selským barokem, avšak ne typickým pro Soběslavsko-Veselská blata. V obci se nachází velký rekreační areál, který ovšem není využíván.

Zálší a Klečaty

Zálší je považováno za jednu z nejkrásnějších blatských vsí. Roku 1995 byla zapsána na seznam vesnických památkových rezervací, jelikož se jedná o významný architektonický celek tzv. „selského baroka“. Velkou zásluhu na dnešní podobě vesnice mají zedníci mistři Jan a František Šochovi (více viz 6.2 Kulturně-historický potenciál). V obci se také nachází bývalý zámek patřící Rožmberkům, který v současné době pouze chátrá. U zámku stojí kostel Navštívení Panny Marie s farou pocházející z první poloviny 18. století. Důkazem, že se jedná skutečně o unikátní vesnici, je vítězství v celostátní soutěži Zelená stuha 2006, která navazuje na soutěž Vesnice roku. První místo obec získala za péči a zachování výjimečného krajinného rázu obce. Na základě těchto výsledků se Zálší zúčastnilo evropské soutěže Entente Florale 2007 (Kvetoucí osada) a reprezentovalo tak, společně s městem Tábor, celou Českou republiku. Z této soutěže si obec odnesla krásné třetí místo.

Ve vesničce se udržuje celá řada zvyků s tradic spojených s Blaty. Zásluhu na jejich zachování má především občanské sdružení Blatka. V okolí je taktéž znám Jezdecký klub Dolli Zálší, který se jako jediný v mikroregionu zabývá ekoagroturistikou (více viz 5.3.2 Venkovská turistika).

Klečaty spadají svým obecním úřadem pod obec Zálší. Taktéž jako Zálší, i Klečaty jsou vesnickou památkovou rezervací. Jedná se o typickou blatskou vesnici na návsi s kaplí zasvěcenou Nejsvětější trojici. U kaple stojí pomník postavený padlým v první světové válce.

Žíšov

Vesnička Žíšov leží necelý 1 km severně od obce Veselí nad Lužnicí. Její název, pocházející z počátku 15. století, je odvozen od známého Jana Žižky, který obci pomohl před nájeddy adamtů. Vesnickou zástavbu tvoří převážně staré statky, avšak vzhledem k blízkosti města Veselí nad Lužnicí, se jedná o žádanou lokalitu jak pro výstavbu rodinných domků, tak i pro rekreační objekty. Nutno dodat, že obec je známá dodržováním tradic a zvyků, z nichž asi nejpopulárnějším jsou pravidelné páteční večery při harmonice.

V obci se nachází střelnice SSK Žíšov, která je otevřena i pro veřejnost. Turisté i obyvatelé využívají zejména místní lesy ke sběru lesních plodů, řeku Lužnici k rybolovu. V katastru obce se nachází pouze jedno restaurační zařízení, ubytovací kapacity chybí (pouze soukromé rekreační chalupy a chaty).

5 TURISTICKÁ INFRASTRUKTURA MIKROREGIONU VESELSKO

5.1 Kulturně-společenská zařízení

Z tabulky č. 1 je zřejmé, že v malých obcích jsou možnosti kulturního vyžití velmi omezené. Žlutě vystínovaná políčka v tabulce značí výskyt jevu, v tomto případě existenci kulturně-společenských zařízení v jednotlivých obcích. V současné době obce trpí zejména nedostatkem financí a malým počtem obyvatel. Ve většině obcí mikroregionu se nachází pouze kulturní domy a veřejné knihovny, za dalším kulturním vyžitím musí lidé cestovat do větších center regionu nebo i mimo něj. Pouze v centrální části mikroregionu, a to ve Veselí nad Lužnicí, jsou veřejná knihovna s přístupem internetu, kino, muzeum, kulturní dům a společenské místnosti či diskotéka.

Tabulka č. 1: Přehled kulturních a společenských zařízení mikroregionu Veselsko

Kulturně-společenská zařízení	Kino	Divadlo	Muzeum	Veřejná knihovna	Kulturní dům, společenská místnost	Diskotéka, jiný druh zábavy
Borkovice						
Bošilec						
Drahotěšice						
Drahov						
Dynín a Lhota				+ internet		
Mazelov						
Mažice						
Neplachov				+ internet		
Řípec				+ internet		
Sviny						
Újezdec						Lanový park
Val a Hamr						Půjčovna čtyřkolek
Veselí nad Lužnicí				+ internet		
Vlkov						
Vlkov u Ševětína						
Zálší a Klečaty						
Zlukov						
Žišov						

Zdroj: KIRÁĚOVÁ, A. *Marketing destinace cestovního ruchu*. 1.vyd. Praha : EKOPRESS, s.r.o., 2003 str. 45., vlastní úprava

5.2 Sportovně-rekreační zařízení

V tabulce č. 2 vidíme přehled sportovních zařízení v mikroregionu. Většina obcí se potýká s nedostatečným zázemím pro realizaci sportovních aktivit. Mnohá vesnice má pouze vlastní fotbalové hřiště nebo tenisový kurt. Ve Veselí nad Lužnicí bychom našli více možností pro sportovní vyžití. Převážná většina obcí však ve svých plánech počítá s opravou, modernizací nebo výstavbou hřišť, které budou sloužit zejména dětem a mládeži. Hojně navštěvované jsou dvě jízdárny koní JK Dolní Zálší a JO Blat'ák. Nově lze navštívit i menší bazén, který byl vybudován jako součást Domu s pečovatelskou službou ve Veselí nad Lužnicí.

Tabulka č. 2: Přehled sportovních zařízení mikroregionu Veselsko

Sportovní zařízení	Sportovní hřiště (fotbal)	Tělocvičny, haly	Kurty (volejbal, tenis)	Bazény	Zimní stadion	Ostatní zařízení pro sport
Borkovice						Dětské hřiště
Bošilec						
Drahotěšice						
Drahov						
Dynín a Lhota						Nohejbal
Mazelov						Dětské hřiště
Mažice						Jízda na koni
Neplachov						
Řípec						Dětské hřiště
Sviny						
Újezdec						Lanový park
Val a Hamr						
Veselí nad Lužnicí	2	1 hala 2 tělocvičny		Jen malý		Bowlingcentrum 2 dětská hřiště Basketbalové hřiště Půjčovna kol 3 půjčovny lodí Skateboardový park
Vlkov						
Vlkov u Ševětína						
Zálší a Klečaty						Dětské hřiště Jízda na koni
Zlukov						Dětské hřiště
Žišov						Střelnice

Zdroj: KIRÁLOVÁ, A. *Marketing destinace cestovního ruchu*. 1.vyd. Praha : EKOPRESS, s.r.o., 2003 str. 44., vlastní úprava

5.3 Ubytovací a rekreační zařízení se zaměřením na šetrný turismus

5.3.1 Ekoturistika

Ekoturistika je v mikroregionu Veselsko velmi rozšířená, a to i v okruhu místních obyvatel, ačkoli si to mnozí ani neuvědomují. Veselsko je rájem cyklistů, pěších turistů i vodáků. Ekoturistická zařízení jsou v lokalitě zastoupena kempy či ubytováním v chatkách, ubytovnách nebo soukromí.

- **Kempy** – v mikroregionu nalezneme celkem čtyři kempy. Ten největší se rozkládá mezi řekami Lužnicí a Nežárkou ve Veselí nad Lužnicí a nese příhodný název **Ostrov**. Jeho služeb využívají zejména vodáci. Druhý kemp je taktéž určen především vodákům a rozprostírá se na pravém břehu řeky Nežárky v obci **Hamr**. Další kemp, **Měruši**, bychom našli v obci Vlkov. Posledním je ekokemp v Zálší (viz 5.3.2 Venkovská turistika).
- **Ubytování v chatkách** – v chatkách je možno se ubytovat ve čtyřech lokalitách. Největší je rekreační středisko **Al & Pa** v jezu Krkavec. Nabízí možnost ubytování v čtyř a pěti-lůžkových chatkách. V areálu je taktéž velká společná jídelna a nově zrekonstruované sociální zařízení. Kapacita tohoto střediska je 120 lůžek a je hojně vyhledáváno především pro pořádání letních táborů či školních soustředění. Druhá chatková lokalita, o kapacitě 80-ti lůžek, se nachází v **areálu Tělovýchovné jednotky Lokomotiva** ve Veselí nad Lužnicí. Tohoto ubytování využívají především sportovně založení jedinci, jelikož v areálu se nacházejí tenisové kurty, volejbalové i nohejbalové kurty a fotbalové i basketbalové hřiště. Další chatky nalezneme v rámci kempu **Měruše**. Nejnovějším rekreačním zařízením s možností bydlení v chatkách je lanový park **Vávrovka**. Nabízí kapacitu pro 34 lidí a je určen především pro konání dětských letních táborů a školních výletů. Lanový park se nachází u obce Újezdec ve směru na Kardašovu Řečici.
- **Ubytovny** – jako ubytovna slouží internát Střední školy pro obnovu a tvorbu životního prostředí. Disponuje kapacitou 130 lůžek, ale pouze po dobu letních prázdnin. Další ubytovna, s kapacitou 80-ti lůžek, se nachází v areálu Tělovýchovné jednotky Lokomotiva ve Veselí nad Lužnicí a je určena pro sportovní soustředění fotbalových týmů z celých Čech.
- **Ubytování v soukromí** - Infocentrum ve Veselí nad Lužnicí v mikroregionu Veselsko registruje necelých 500 lůžek právě v soukromí.

5.3.2 Venkovská turistika

- **Vesnická turistika**

Mikroregion Veselsko se skládá z 21 vesnic, což ho předurčuje k provozování vesnické turistiky. Ubytování na vesnici úzce souvisí s ubytováním v soukromí. Infocentrum ve Veselí nad Lužnicí registruje 325 lůžek nacházeních se právě na vesnicích, a to buď v rodinných domcích nebo na venkovských statcích. Kromě Žíšova je možnost vesnického ubytování ve všech obcích mikroregionu Veselsko.

- **Agroturistika**

Blatský dvůr

Blatský dvůr (viz příloha č. 4) je stylový penzion zaměřený na agroturistiku, který se nachází na samotě mezi obcemi Žíšovem a Borkovicemi. V penzionu bychom našli 8 apartmánů. Penzion je velice oblíbený díky své poloze. Nachází se uprostřed krásné přírody, avšak v blízkosti můžeme nalézt celou řadu sportovních zařízení (golfový park, bowling centrum, dvě stáje, tenisové kurty atd.). Ubytování zde využívají především cyklisté, jelikož se v okolí nachází mnoho cyklostezek a cyklotras. Žádaný je i mezi pěšími turisty, kteří mohou navštívit přírodní rezervaci Borkovická blata, Weisovu stezku či Černickou oboru.

- **Ekoagroturistika**

Ekokemp v Zálší

Agroturistikou se celoročně zabývá jezdecký oddíl JK Dolli Zálší. Stáj spolu s obrovským statkem patří manželům Líkařovým, kteří za statkem zřídili i ekokemp, kde se pořádají letní tábory. Děti se zde mohou naučit nejen jízdě na koni, ale i všem pracím spojeným s chovem koní. Jezdecký oddíl nabízí i možnost projížďky ve spřežení, kdy si turisté mohou tímto originálním způsobem prohlédnout Zálší i okolní vesnice, jež jsou známé díky architektuře selského baroka. Během roku je klub poměrně aktivní, účastní se i pořádá skokové závody na celorepublikové úrovni (viz příloha č. 5), pořádá oblíbený Jezdecký ples, Den koní nebo Hubertovu jízdu, jež je zakončením každé jezdecké sezóny. V roce 2004 se klub zúčastnil mistrovství republiky ve formanské jízdě, kde dosáhl skvělých výsledků.

JK Dolli obdržel roku 2005 cenu „Spokojený zákazník Jihočeského kraje“ od sdružení českých spotřebitelů a statek manželů Líkařových získal prestižní cenu hejtmána Jihočeského kraje v soutěži „Jihočeská vesnice roku 2006“.

Jezdecký klub je členem občanského sdružení Greenways a úzce spolupracuje s místním občanským sdružením Blatka či Obecním úřadem v Zálší.

- **Chataření a chalupaření**

I v mikroregionu Veselsko je zakořeněna tradice z 50-tých let minulého století, kterou je chataření a chalupaření. Ve zkoumané oblasti se nacházejí 3 velké chatové oblasti, které jsou situovány v katastru města Veselí nad Lužnicí. Jedná se o chatovou osadu Krkavec, která je největší a rozkládá se na obou březích řeky Nežárky v úseku od jezu a mlýna Krkavec až po železniční trať ve směru Veselí nad Lužnicí – České Velenice. Druhou větší chatovou osadou je Slepíčák, jež nalezneme na levém břehu řeky Lužnice v blízkosti Horusické pískovny. Nejmenší chatovou osadou je ta, jež se nachází při cestě z Veselí nad Lužnicí do Valu a jmenuje se U Štědroňských.

Co se týče chalupaření, tak téměř v každé obci mikroregionu je velká část rodinných domů určena právě k chalupaření. Nejvíce chalup se vyskytuje v obcích Vlkov (téměř polovina zástavby), Zálší, Klečaty a Mažice.

Tabulka č. 3: Přehled ubytovacích a rekreačních zařízení se zaměřením na šetrný turismus

	Ekoturistika				Agroturistika	Ekoagroturistika	Chataření a chalupaření
	Kemp	Chatky	Ubytovna	Soukromí			
Borkovice					penzion		
Bošilec							
Drahotčšice							
Drahov							
Dynín a Lhota							
Mazelov							
Mažice							
Neplachov							
Řípec							
Sviny							
Újezdec							
Val a Hamr							
Veselí nad Lužnicí		2	2				
Vlkov							
Vlkov u Ševětína							
Zálší a Klečaty	ekokemp					ekokemp	
Zlukov							
Žišov							

Zdroj: Vlastní zpracování

6 REKREAČNÍ POTENCIÁL MIKROREGIONU VESELSKO

6.1 Přírodní potenciál

Krásná příroda je hlavním bohatstvím mikroregionu Veselsko. Některé obce mikroregionu zasahují do **CHKO Třeboňsko** (např. obce Hamr, Val, Drahov a z části pak město Veselí nad Lužnicí a Hrusice). Nikde ve střední Evropě patrně nenajdeme takové množství druhů rostlin a živočichů soustředěných na tak malé ploše jako zde. Toto široké okolí Třeboně, do kterého zasahuje i mikroregion Veselsko, bylo rovněž zařazeno i do mezinárodního systému biosférických rezervací UNESCO. Území mikroregionu Veselsko je typické rašeliništi (rozloha až 750 ha, sahají místy až do hloubky 8 m).

V poslední době je velmi diskutována problematika **Natura 2000**. Natura 2000 představuje soustavu chráněných území evropského významu, důležitých pro zachování biologické rozmanitosti evropské přírody. Povinnost vytvoření takovéto soustavy vychází ze směrnice č. 79/409/EEC o ochraně volně žijících ptáků a ze směrnice č. 92/43/EEC o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Součástí směrnic jsou přílohy se seznamy druhů rostlin, živočichů a přírodních stanovišť, pro které jsou země EU povinny navrhnout seznam lokalit jejich výskytu, a těm pak zajistit příslušnou ochranu tak, aby se stav takto chráněných částí přírody nezhoršoval. Povinností ČR je implementovat obě uvedené směrnice do systému ochrany přírody ČR. Soustava Natura 2000 představuje částečné rozšíření stávajících chráněných území, což může znamenat pro mnoho obcí mikroregionu radikální omezování současného způsobu obhospodařování příslušného území. Katastrální území některých obcí již spadají do CHKO Třeboňsko a další svým charakterem životního prostředí (velký výskyt chráněných druhů rostlin a ptáků) budou s největší pravděpodobností zahrnuty do již zmíněné soustavy Natura 2000. V současné době se v katastrálních územích obcí mikroregionu nacházejí následující oblasti ze seznamu lokalit Natura 2000: CHKO Třeboňsko, Národní přírodní rezervace Ruda, Přírodní rezervace Borkovická blata, Nadějská rybníční soustava a Malý Hrusický rybník.

Na území mikroregionu Veselsko se vyskytuje celá řada přírodních památek, rezervací dvě naučné stezky a dokonce i národní přírodní rezervace.

6.1.1 Naučné stezky

Naučná stezka Veselské pískovny

Tuto naučnou stezku bychom našli mezi obcemi Veselí nad Lužnicí, Vlkov a Horusice. Stezka je dlouhá asi sedm km a je vhodná jak pro cyklisty, tak i pro pěší turisty, kteří se mohou prostřednictvím čtrnácti informačních tabulí (viz příloha č. 6) seznámit nejenom s ojedinělou suchozemskou i vodní faunou a flórou, ale také například s geologií či historií těžby šterkopísku v této lokalitě. Jedním ze zastavení je **Pískový přesyp u Vlkova** (viz příloha č. 7), který byl roku 1954 vyhlášen za přírodní památku. Jedná se o téměř jeden hektar pouště se vzácnou pískomilnou zvířenou i květenou. Veselské pískovny se rozprostírají na ploše 240 ha a čítají pět oddělených šterkových jezer (jezero Veselí, jezero Veselí I., Vlkovská pískovna, jezero Horusice a jezero Horusice I.), které zde vznikly po těžbě šterkopísku v letech 1952 – 1986. Pískovny jsou velice oblíbeným koupalištěm a v současné době je zde umožněn i rybolov.

Naučná stezka Borkovická blata

Naučnou stezku Borkovická blata bychom našli asi jeden kilometr od obce Borkovice. Jedná se o nově zrekonstruovanou (léto 2007) téměř šestikilometrovou okružní naučnou stezku s informačními tabulemi. Stezka je z větší části vedena po povalových chodnících mezi lesními porosty, jimž dominují borovice blatka a borovice lesní, v jejichž podrostu se na rozloze 54,65 ha vyskytují typické rašeliništní keřky (rojovník bahenní, vlochyně či klikva bahenní). Ze vzácných rostlin zde dále roste např. masožravá rosnatka okrouhlolistá, která je i symbolem naučné stezky. Tabule naučné stezky seznamují návštěvníky s místní flórou a faunou, s těžbou rašeliny i s národopisem oblasti. Jméno blat pochází od slova borek, což je ručně vytěžený hranol rašeliny. Od 19. století se zde prováděla těžba ručně za pomoci speciálních nástrojů tzv. želízek a vytěžené borky se posléze sušily a používaly jako otop. Od 50. do 70. let 20. století zde probíhala velkoplošná průmyslová těžba. Nejzachovalejší část blat byla v roce 1980 vyhlášena přírodní rezervací. Dnes se rašelina těží pouze v jediném místě, a to pro balneologické účely.

Začátkem července 2007 byl na naučné stezce nainstalován nový informační systém, díky kterému by zde již neměl žádný návštěvník bloudit. K deseti stávajícím informačním tabulím bylo přidáno osm tabulí informujících především o místní flóře.

6.1.2 Národní přírodní rezervace

Ruda

Národní přírodní rezervaci Rudu, vyhlášenou již roku 1950, bychom našli u obce Bošilec. Rezervace o výměře 14,65 ha (v současnosti se však uvažuje o jejím rozšíření na 57,65 ha) získala své jméno díky těžbě sedimentární rudy železa, jež se v lokalitě těžila v polovině 19. století. Do 50. let 20. století se zde těžil i humolit. V celé lokalitě se vyskytují významná společenstva rostlin, jako jsou např. porosty ostřice šedavé, vachty trojlisté, přesličky poříční a dalších. K nejvzácnějším rostlinám patří orchidej hlízovec Loeselův, kyhanka sivolistá, d'áblík bahenní nebo žebratka bahenní. Ze živočichů je zde možno vidět cenná společenstva bezobratlých a obojživelníků. Rezervace je pracovním útočištěm řady přírodovědců a nachází se zde i terénní stanice Přírodovědecké fakulty Karlovy univerzity.

6.1.3 Přírodní rezervace

Borkovická blata

Borkovická blata jsou rozsáhlá rašeliniště rozprostírající se mezi Borkovicemi a Mažicemi (více viz 6.1.1 Naučné stezky).

Horusická blata

Horusická blata jsou přírodní rezervací vyhlášenou roku 1990 a jsou součástí CHKO Třeboňsko. Jedná se o slatinné rašeliniště o výměře 53,66 ha rozprostírající se mezi obcemi Horusice a Bošilec. Jelikož se rezervace nachází v bezprostřední blízkosti známého Horusického rybníka, je významným hnízdištěm vodních ptáků, jako jsou např. chřástal vodní, čírka modrá, vodouš rudonohý, břehouš černoocasý a další. Taktéž květena je ovlivněna místním vodním prostředím, a proto bychom zde našli nejrůznější společenstva trav, rákosů a kapradin. Okraj rezervace lemují nálety vrb, břízy bělokoré, borovice lesní a topolu osiky. Tato lokalita není veřejnosti přístupná, jelikož se jedná o jedno z nejvýznamnějších ornitologických stanovišť.

Rod

Rod, jež je součástí CHKO Třeboňsko, je přírodní rezervace vyhlášená roku 1990 o výměře 36,10 ha. Našli bychom ji mezi obcemi Val a Frahelž. Rezervace je tvořena rybníkem, který je obklopen rašeliništěm. Rybník je významným ornitologickým

stanovištěm s velkou kolonií racka chechtavého a výskytem mnoha vodních ptáků. Co se týče flóry, vyskytuje se zde typická rašeliništní květena (rosnatka okrouhlostá, violka bahenní, vachta trojlistá atd.) a podél břehů rybníka porosty rákosů a travin. Rybník je intenzivně hospodářsky využíván k chovu ryb, což negativně působí především na přilehlá rašeliniště.

Kozohlůdky

Kozohlůdky jsou přírodní rezervací vyhlášenou roku 1990 o rozloze 75,28 ha. Toto pánevní rašeliniště s množstvím tůňek bychom našli asi 1 km od obce Borkovice. Stejně jako Borkovická blata, tak i Kozohlůdky byly do 70. let 20. století známé především těžbou rašeliny. Dodnes zde můžeme vidět velké množství druhů rašeliníků (rašeliník křivolistý, rašeliník prostřední, rašeliník ostrolistý, rašeliník bodlavý a další) i typických rašeliništních rostlin jako je klikva bahenní, rosnatka okrouhlostá, borůvka bažinná atd.. Lokalita je známá i výskytem vzácných druhů motýlů (perleťovec severní, okáč stříbrooký či modrásek stříbroskrvný), brouků i ptáků. Tato přírodní rezervace se potýká s problémem dřevinných náletů, které ohrožují původní rašelinná společenstva, a proto pravidelně dochází k odstraňování těchto dřevin téměř na celé ploše rezervace. Pro veřejnost je tato rezervace ovšem nepřístupná.

6.1.4 Přírodní památky

Pískový přesyp u Vlkova

Pískový přesyp u Vlkova (viz příloha č. 7) představuje celorepublikovou raritu, kde na rozloze necelého 1 ha můžeme pozorovat píscomilnou faunu i flóru (více viz 6.1.1 Naučné stezky).

Kozí vršek

Kozí vršek byl vyhlášen přírodní památkou již roku 1924 za účelem ochrany velice ohroženého koniklece jarního. Tuto přírodní památku, jež je součástí CHKO Třeboňsko, bychom našli na okraji obce Vlkov. Na ploše 0,38 ha nalezneme převážně dub letní, borovici lesní či břízu bělokorou. Kromě koniklece jarního zde můžeme spatřit i vzácnou nahoprutku písečnou, mochnu jarní, osívku jarní nebo metličku křivolakou.

Doubí u Žíšova

Doubí u Žíšova je přírodní památkou, jež byla vyhlášena roku 1957. Jedná se o izolovaný převážně listnatý lesík, který se nachází asi 1 km od obce Žíšov. Na rozloze 1,54 ha mohou návštěvníci obdivovat ojedinělou doubravu s množstvím menších tůní vzniklých pravidelným zaplavováním řekou Lužnicí. Ve stromovém patře dominuje dub letní, místy se setkáme i s břízou bělokorou, lípou malolistou, topolem osikou, ale i jehličnany jako je borovice lesní či smrk ztepilý. V bylinném podrostu převažují nejrůznější traviny s konvalinkou vonnou, sněženkou předjarní, vzácným hvozdíkem pyšným, lilií zlatohlavou a dalšími. Nalezneme zde i mokřadní společenstva s typickou vegetací.

Farářský rybník

Tuto přírodní památku vyhlášenou roku 1988 bychom našli necelý 1 km od obce Drahov. Výměra rybníka je 6,79 ha, avšak ochranné pásmo zahrnuje ještě šíři 100 metrů kolem této přírodní památky. Hlavním důvodem ochrany rybníka je výskyt populace leknínu bílého. Podél břehů rostou nejrůznější druhy rákosů a trav. Oblast je taktéž významným hnízdištěm vodního ptactva. V současné době je rybník využíván k chovu kapří násady, kdy je velikost rybí obsádky snižována a je limitováno hnojení.

Lhota u Dynína

Tuto přírodní památku, jejíž výměra je 7,25 ha a byla vyhlášena roku 1991, bychom našli u stejnojmenné obce Lhoty u Dynína. Jedná se o oblast rašelinných podmáčených luk, do kterých zčásti zasahuje Bošilecký rybník, jež je významným hnízdištěm např. potápky černokrké či husy velké. Co se týče flóry, jsou zde k vidění především vlhkomilné luční rostliny s příměsí náletových dřevin. Lhota u Dynína je součástí CHKO Třeboňsko.

Hliníř

Přírodní památka Hliníř byla vyhlášena roku 1990, nachází se v katastrálním území Lhoty u Dynína a spadá pod CHKO Třeboňsko. Na rozloze 4,6 ha se rozprostírá rašeliniště, které je pravidelně zaplavováno rybníkem Hliníř. V lokalitě se vyskytuje celá řada chráněných rostlin, kterým dominuje leknín bělostný a z fauny bychom zde našli především bezobratlé živočichy jako jsou např. vážka jarní či vážka čárkovaná a další.

6.2 Kulturně-historický potenciál

Kulturním a společenským centrem mikroregionu Veselsko je bezesporu město Veselí nad Lužnicí. Na území mikroregionu se bohužel nenachází žádná turisticky významnější historická památka, jako například zámek či hrad, který by byl přístupný veřejnosti.

Z nejvýznamnějších historických památek se na území mikroregionu Veselsko nachází:

Kostel povýšení svatého kříže

Kostel Povýšení sv. Kříže (viz příloha č. 2) se poprvé připomíná v písemnostech držitele Veselí Voka z Rožmberka roku 1259. Nejstarší část kostela je románská. Gotické jsou vchody severní a západní a klenby v presbytáři a v sakristii. Roku 1542 byl kostel značně rozšířen a přestavěn do jeho nynější renesanční podoby. Roku 1598 byla, na přání Petra Voka, ke kostelu přistavena věž a v její spodní části upraven „Boží hrob“. Krásné barokní oltáře pocházejí z přelomu 17. a 18. století.

Před dvěma lety, v roce 2006, byl kostel nově opraven a v současné době se rozšiřuje a opravuje i místní fara. V kostele se každou neděli konají mše a příležitostně i koncerty vážné hudby.

Kostel sv. Floriána

Kostel sv. Floriána stojí na Malém náměstí. Byl postavena v roce 1715. V roce 1862 k němu byla přistavěna sakristie a věž. Ta je pozoruhodná svým tvarem. Čtyřboká část do výše hřebene střechy kaple přechází do osmiboké a je zakončena špičatou střechou. V 19. století byly obnoveny malby v interiéru. V posledních letech prošel kostelík generální opravou. Každou středu se zde konají svaté mše.

Stará radnice

Stará radnice (viz příloha č. 3) je jedním z nejvýznamnějších historických celků města nacházející se na náměstí T. G. Masaryka. Po požáru původní radnice v r. 1579 byla budova postavena v r. 1616 v renesančním slohu. Roku 1764 vyhořela a s ní i městský archiv. Byla obnovena, avšak průčelí do náměstí bylo provedeno již barokní včetně postavení vížky s hodinami. V průčelí jsou znaky rožmberský, schwarzenberský a habsburský. V roce 1912 byl přistavěn sál a v r. 1936 jeviště k němu. Součástí objektu je bývalý pivovar založený r. 1555 dle privilegií již od císaře Karla IV. Pivovar v roce 1736 vyhořel a poté byl obnoven. Pivo se přestalo vařit r. 1895. V roce 1957 byl zřízen kulturní dům Blata. Do otevření nového kulturního domu v roce 1980 se zde odehrávaly veškeré kulturní a společenské akce

ve městě. V nádvoří jsou zachovány stavby z pivovaru a sladovnická věž. Interiéry bohužel nejsou veřejnosti přístupné. V roce 2001 byly vnitřní prostory radnice využity při Mistrovství světa v záchranářských pracích psů, které se ve Veselí konalo. V současné době je majitelem objektu soukromá osoba a dá se říci, že celý objekt značně chátrá.

Blatské muzeum

Další významnou budovou Veselí nad Lužnicí je Blatské muzeum (viz příloha č. 3), které je umístěno na náměstí T. G. Masaryka hned vedle Staré radnice. Blatské muzeum ve Veselí nad Lužnicí je součástí Husitského muzea v Táboře. Budova muzea je známa také pod názvem Weisův dům, jelikož se jedná o rodný dům významného veselského rodáka Karla Weise, kterému je v prostorách muzea vyčleněna pamětní síň. Součástí stále expozice je pět sálů věnovaných především blatské kultuře (blatské kroje, nábytek, nástroje cechovní malovýroby, soubory písní a povídek atd.), ale nalezneme zde i sbírku zbraní z 19. století či různé liturgické předměty. V přízemí muzea se konají nejrůznější výstavy, přednášky a koncerty.

Zámeček v Zálší

Jediný zámek mikroregionu Veselsko leží na konci obce Zálší. Na jeho místě stávala v 16. století renesanční tvrz, která byla přestavěna na barokní zámeček. Nejstarší součástí zámku je dodnes renesanční kaple sv. Václava pocházející z roku 1640. K ní přistavěl hrabě Ignác Vratislav roku 1724 kostel Navštívení Panny Marie v jednoduché barokní architektuře a o pět let později zde zřídil i faru, ke které náležely Zálší, Hartmanice, Mažice, Klečaty a Horní. Později však začalo celé panství chátrat a drobných rekonstrukcí se dočkalo až počátkem 20. století. Dnes je zámek nepřístupný a náleží soukromému majiteli.

Mohylové pohřebiště

V západní části lesa Klobásná a na jeho východním okraji v prostoru severovýchodně od společnosti MABA Prefa je možno vidět 65 žárových mohyl v deseti řadách ze staršího a středního období hradištní kultury, tj. ze 7. až 10. století. Toto určení je však nejisté a je ztíženo malým počtem milodarů v mohylách. Je však jasné, že se jedná o slovanské mohyly. Na východním okraji lesa u Zlukova se nachází ještě 14 mohyl. Tyto hroby byly objeveny v letech 1886 až 1900, ale jen malá část z nich byla podrobně prozkoumána Archeologickým ústavem Národního muzea v roce 1951. Jedna z mohyl, kamenná o výšce

jednoho metru a půdorysu 7,1 x 7,5 m, má v nitru žárové ohniště. Bylo zde nalezeno několik předmětů, které byly předány muzeu v Hluboké nad Vltavou.

Selské baroko

Lidová architektura, jež se začíná na jihu Čech objevovat začátkem 19. století, je známá pod pojmem jihočeské selské baroko (viz příloha č. 8). Tento umělecký, ale především stavební sloh, je značně ovlivněn barokem a empírem, ojediněle se secesními prvky.

Atmosféru tehdejší doby nám přibližují mohutné usedlosti se dvěma bohatě zdobenými štíty, které spojuje do oblouku klenutá vratní brána s malými dvířky. Štíty mají bohatě zvlněný obrys, jsou zdobeny štukovými geometrickými či rostlinnými ornamenty a zpravidla jsou datovány. Výzdoba štítů je rozmanitá a pestrá. Plocha je často dělena náznakem ozdobných sloupců, doplněna obloučky, stylizací srdíček, čtyřlístků, lučních květů, koleček, sluníček atd. Typický lidový jihočeský dům se skládá z několika objektů – obytného domu, stodoly, chlévů, sýpky a brány s menší brankou. Před branou mnoha stavení je vysazen tzv. rodový strom. Mimořádnou uměleckou a historickou hodnotu mají i různé kapličky, boží muka či kovárny.

Autory těchto staveb byli zedničtí mistři, kteří pracovali vždy v určité oblasti a vtiskli jí tak specifický ráz. Zednické školy se od sebe lišily v ornamentální výzdobě a uspořádání štítů. V okolí Soběslavsko-Veselských blat působili zedníci z rodiny Šochovy ze Zálší, Patákovy z Vlastiboře, Dušků z Neplachova, Freitovy a Aujezdských z Nedvědic. K nejvýznamnějším mistrům patřil František Šoch, jehož stavby najdeme nejenom v jeho rodné obci, ale i v Klečatech, Záluží a Komárově. Dalším důležitým stavitelem byl Martin Paták z Vlastiboře, který se zasloužil o zkrášlení vesnic jako jsou Mažice, Borkovice, Hartmanice, Vesce či Debrník.

V mikroregionu Veselsko jsou v současné době čtyři vesnické památkové rezervace – Klečaty, Mažice, Zálší a Mazelov a dvě památkové zóny – Bošilec a Dynín. Ale téměř v každé vesnici mikroregionu bychom nějakou stavbu selského baroka našli.

6.3 Kulturně-společenský potenciál

V mikroregionu Veselsko se každoročně koná celá řada především sportovních, ale i kulturních akcí, které jsou hojně navštěvovány. Mezi ty nejvýznamnější patří:

Krajem rybníků

Turistickou sezónu již tradičně zahajuje cykloturistická akce a dálkový pochod s názvem Krajem rybníků. Koná se vždy poslední dubnovou nedělí a letošní rok již po jednatřicáté. Tato rekreační sportovní akce nabývá regionálního významu a našla si každoroční příznivce z celých Čech. Snad i současný trend rozmachu cykloturistiky způsobil, že se loňského ročníku zúčastnil rekordní počet registrovaných účastníků, a sice 1 555, z čehož bylo 316 pěších.

Pokud se vydaří počasí, jedná se o opravdový turistický svátek. Na startu ve sportovním areálu U Hokejky obdrží účastníci mapku zvolené trasy. Na výběr jsou trati v délce od 10 do 125 km. Provedou účastníky po hrázích více než dvaceti rybníků zbudovaných „prokletým regentem“ Jakubem Krčínem, které dodnes nesou okouzující názvy jako Překvapil, Dobrá Vůle, Víra, Naděje, Láska, Skutek, Měkký, Strakatý, Ženich, Rod, Nový Hospodář, Starý Vdovec, Výskok a další. Nechybí mezi nimi ani náš největší rybník Rožmberk s vodní plochou o rozloze 415 ha a hrází se stromořadím státem chráněných dubů ve stáří 150 až 400 let. Nejdlejší trasa vede téměř až k hranici s Rakouskem. Odpočinek a občerstvení je zajištěno v četných kontrolních stanovištích. V cíli, který je opět U Hokejky ve Veselí nad Lužnicí, čeká na všechny bohatá tombola.

Jaro na blatech

Další zajímavou cyklistickou akci pod názvem „Jaro na blatech“ připravily město Veselí nad Lužnicí ve spolupráci s Nadací Jihočeské cyklostezky. Do loňského 1. ročníku se zapojilo téměř 200 účastníků a pořadatelé si od dalších ročníků slibují hojnou účast. Tento květnový rekreační závod má 3 trasy a je zaměřen především na poznání krásy Veselských blat s architekturou selského baroka.

- Trasa č. 1 je dlouhá 36 km. Provádí cyklisty malebnými blatskými vesnicemi. Kromě selského baroka si mohou účastníci prohlédnout **blatský skanzen v Záluží u Vlastiboře**. Mimo stálé expozice loutek je možno vidět plně zařízenou blatskou světnici, blatský kroj, černou kuchyni či původní kovárnu.

- Trasa č. 2 je dlouhá 61 km a potěší především příznivce historických vozidel. Hlavním lákadlem této trasy je totiž **soukromé muzeum historických vozidel a staré zemědělské techniky v Pořežanech**.
- Trasa č. 3 je dlouhá 107 km. Nejzdatnější cyklisty zavede až na Vltavotýnsko, kde mohou navštívit **Informační středisko jaderné elektrárny Temelín**.

Trasy jsou vyznačeny v příloze č. 9.

Krčínův labyrint

Tak jako turistickou sezónu zahajuje dálkový pochod a cyklojízda Krajem rybníků, tak ji ukončuje podzimní orientační jízda na kole a dálkový pochod Krčínův labyrint. Tyto akce jsou velice podobné. Liší se pouze v tom, že u Krčínova labyrintu nejsou pevně stanoveny jízdní trasy. Na stratu obdrží každý účastník seznam 21 rybníků a trasu si volí sám. Do seznamu průběžně zapisuje kódy, nalezené na hrázích rybníků. Tato akce se zpravidla koná poslední zářijovou sobotu.

Veselské slavnosti

Každý rok koncem června pořádá Kulturní dům ve Veselí nad Lužnicí Veselské slavnosti. Jedná se o víkend plný zábavných her, soutěží, koncertů, sportovních klání, plavba netradičních plavidel po řece Lužnici atd.

Betonový muž a žena

Vždy v polovině srpna se koná rekreační triatlon Betonový muž a žena (viz příloha č. 10) v oblasti Veselských pískoven, který se skládá z 0,5 km plavání, 20-ti km jízdy na kole a 7 km běhu. Soutěží se ve třech kategoriích – betonový muž, betonová žena a nejlepší pár. Letos se uskuteční již 25. ročník této oblíbené soutěže.

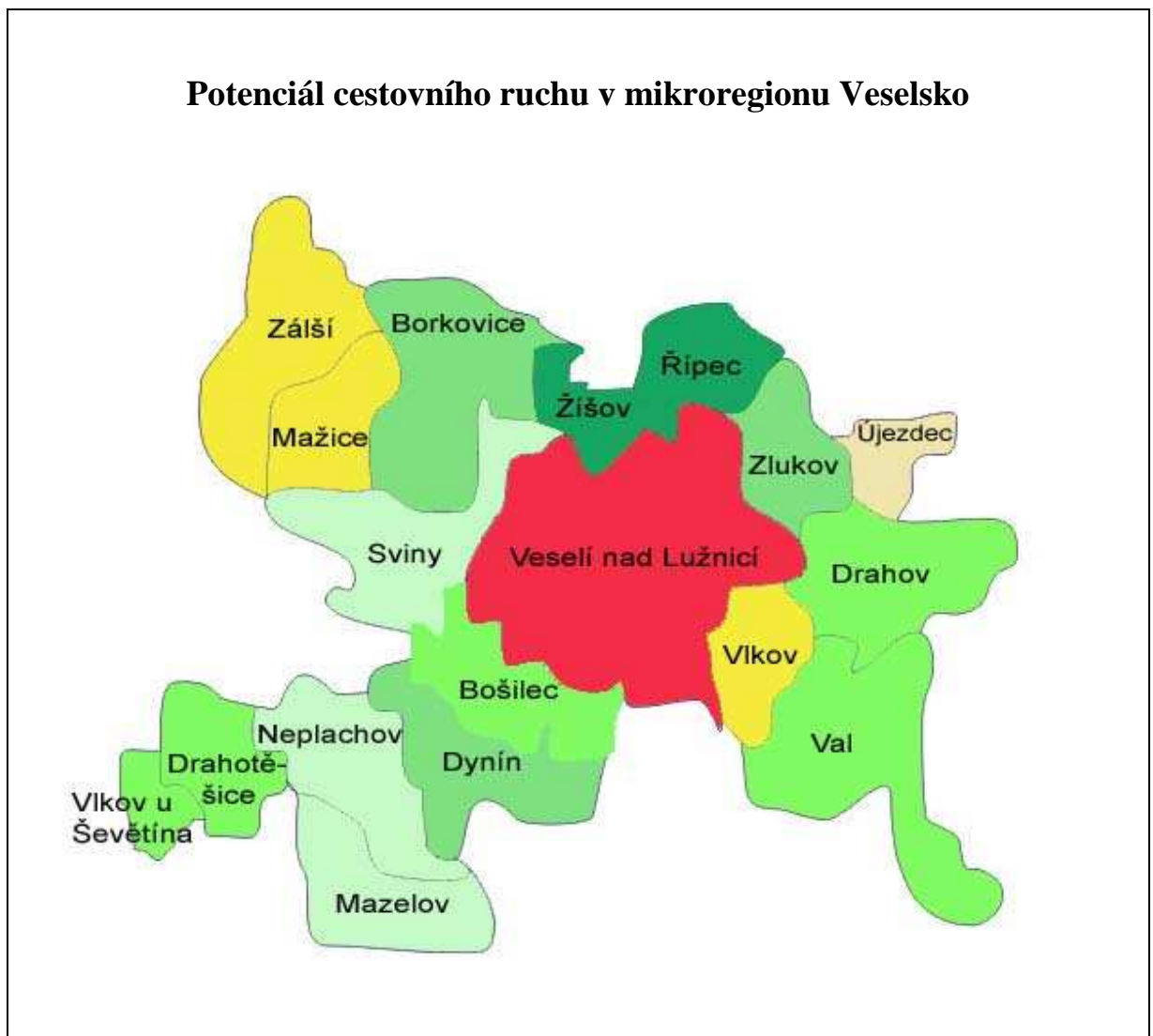
Vodácký triatlon EPPI

Poslední sobota v září je vyhrazena již po šesté Vodáckému triatlonu EPPI, který navazuje na nejstarší triatlon na světě Eppies Great Race v Sacramentu v Kalifornii. Skládá se ze 3 km běhu, 12-ti km jízdy na horském kole a 2 km jízdy na lodi – tratě okolo pískovny ve Veselí nad Lužnicí. Vítěz veselského triatlonu má zajištěnu účast na obdobném závodě v USA.

Dalšími pravidelně se opakujícími akce jsou: Běh kolem Lužnice, Letěla múza nad Veselím (přehlídka amatérských a profesionálních umělců z oblasti výtvarného, literárního, hudebního a tanečního umění, jejichž tvorba je místně či jinak spojená s regionem města Veselí nad Lužnicí), Opojně léto na Měruši, Huberova jízda v Zálší (ukončení jezdecké sezóny honem na lišku), Jezdecké skokové závody v Mažicích, O pohár Veselska (nohejbalový turnaj), Hučení do Hamerské vrby (multižánrový hudebně divadelní festival), První a Poslední žišovská rána (střelecké závody) a mnoho dalších.

Celkový potenciál cestovního ruchu mikroregionu Veselsko je možno vidět na mapě č. 1, jež je výňatkem z mapy potenciálu Jihočeského kraje (viz příloha č. 12). Na zpracování studie Hodnocení potenciálu cestovního ruchu na území České republiky se podílelo Ministerstvo pro místní rozvoj společně s Ministerstvem životního prostředí v roce 2002. Z mapy je patrné, že mikroregion má zvýšený až vysoký potenciál cestovního ruchu a město Veselí nad Lužnicí dokonce velmi vysoký potenciál cestovního ruchu. Při zpracování této studie byla každá obec hodnocena podle několika ukazatelů – přítomnost přírodní pozoruhodnosti, vhodnost krajiny pro pěší turistiku, cyklistiku, sjezdové zimní sporty, lyžařskou turistiku, rekreaci u vody, rekreaci typu lesy/hory, venkovskou turistiku, vodní turistiku, horolezectví, závěsné létání, sportovní myslivost, sportovní rybolov či pozorování vodních ptáků, přítomnost historické památky, skanzenu nebo muzea, pořádání kulturních, sportovních, veletržních nebo církevních akcí, zda je obec lázeňskou nebo příhraniční oblastí, je-li častým místem konání kongresů a konferencí nebo zda-li se v lokalitě vyrábí nějaký tradiční produkt.

Mapa č. 1: Potenciál cestovního ruchu v mikroregionu Veselsko

	0	Bez potenciálu
	1 - 15	Základní potenciál
	16 - 20	
	21 - 25	
	26 - 30	Zvýšený potenciál
	31 - 35	
	36 - 40	
	41 - 50	Vysoký potenciál
	51 - 60	
	61 - 80	
	81 - 100	Velmi vysoký potenciál
	101 - 150	
	151 - 200	Výjimečný potenciál
	200 a více	

Zdroj: Ústav územního rozvoje Brno, vlastní úprava

Dostupný z WWW: <http://www.czechtourism.cz/files/regiony/CD_rom/interface/jihoceskykraj.htm>

7 VLASTNÍ ŠETŘENÍ

7.1 SWOT analýza mikroregionu Veselsko

Pomocí SWOT analýzy se pokusím o nalezení vhodné strategie pro budoucí rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu Veselsko. Nejprve budu hledat silné a slabé stránky mikroregionu z hlediska turismu (rozbor vnitřního prostředí) a zároveň se pokusím o rozbor vnějšího prostředí, kde budu klasifikovat hrozby a příležitosti zkoumané oblasti.

Silné stránky

- **Přírodní bohatství** – v celé lokalitě mikroregionu Veselsko se nachází velké množství přírodních památek, přírodních rezervací a dokonce i jedna národní přírodní rezervace. Svým severním okrajem do mikroregionu zasahuje i CHKO Třeboňsko která je součástí Biosférických rezervací UNESCO. Dále bychom ve zkoumané lokalitě našli množství lesů, rašelinišť i pískovcových jezer vhodných ke koupání.
- **Naučné stezky** – v mikroregionu jsou dvě naučné stezky – NS Veselské pískovny a NS Borkovická blata (více viz 6.1.1 Naučné stezky).
- **Výhodná geografická poloha** – uprostřed jižních Čech na důležitém silničním tahu mezi Tábořem a Českými Budějovicemi.
- **Zachovalé životní prostředí** – přítomnost mnoha vzácných druhů rostlin a živočichů i množství lesů vypovídá o kvalitě životního prostředí.
- **Dobré možnosti venkovské turistiky i ekoturistiky** – téměř v každé vesnici mikroregionu je možné se ubytovat. Zvláštní postavení ve venkovské turistice mají vesnice s výskytem architektury selského baroka a poté i vesnice Zálší a Borkovice, kde existují subjekty, které provozují agroturistiku. Více o tomto tématu viz 5.3 Ubytovací a rekreační zařízení se zaměřením na šetrný turismus.
- **Vhodný terén pro cykloturistiku** - díky rovinnatému terénu, nadmořská výška zpravidla nepřesahuje 450 m.n.m., je tato oblast vhodná pro strávení rodinné dovolené i s menšími dětmi. V mikroregionu existuje značená síť cykloturistických tras a prochází jím dálková cyklistická stezka Greenways Praha – Vídeň. Nově by na tuto páteřní trasu měla navazovat stezka Greenways Selského baroka.

- **Velké množství vodních ploch** – které jsou vhodné ke koupání, rybaření i pozorování vodního ptactva.
- **Pěší turistika** – Veselsko je vyhledávanou lokalitou i pro pěší turistiku. Pro letošní turistickou sezónu si mikroregion Veselsko připravil novinku, která nadchne právě milovníky pěší turistiky, v podobě tří upravených tras pro Nordic Walking.
- **Řeky Lužnice a Nežárka** – obě řeky přitahují rybáře z celých jižních Čech. Především řeka Lužnice je vyhledávaná mezi vodáky, podél jejího břehu funguje celá řada kempů. Přímo ve Veselí nad Lužnicí se jedná o vodácké tábořiště Ostrov. Dalšími vodáckými zastávkami jsou kemp AL & PA u jezu Krkavec a kemp v Hamru.
- **Množství lesů** – více jak polovina rozlohy mikroregionu je zalesněná, což souvisí i s tím, že lesy v lokalitě jsou často navštěvovány houbaři či sběrači jiných lesních plodů.
- **Kulturní a sportovní akce** – v mikroregionu se koná řada kulturních akcí, které mají regionální i republikový význam. Mezi ty nejvýznamnější patří Veselské slavnosti, cyklistické akce jako Krčínův labyrint, Jaro na Blatech či Krajem rybníků, Betonový muž a žena, Vodácký triatlon EPPI, Veselská ozvěna a Opojné léto na Měrušiu Vlkova.
- **Historické památky** - raně gotický kostel Povýšení sv. Kříže s mohutnou věží, postavený v 1. pol. 13. století, kostelík sv. Floriána na Malém náměstí a kaple sv. Marka, Stará radnice, Blatské muzeum ve Veselí nad Lužnicí, zámek v Zálší (více viz 6.2 Kulturně-historický potenciál).
- **Mohylové pohřebiště** – jedná se o pohřebiště, pocházející asi ze 7. století, nacházející se mezi Zlukovem a Řípcem. Jedná se o unikátní archeologickou památku, která ovšem není příliš známá. Více viz 6.2 Kulturně-historický potenciál.
- **Železniční uzel** - z Veselí nad Lužnicí se rozbíhají železniční tratě do Prahy, Českých Budějovic, Jindřichova Hradce i Českých Velenic. Vlakové spoje využívají turisté, kteří takto mohou přepravovat i kola nebo lodě.
- **Výskyt architektury selského baroka** – mikroregion je znám touto typickou jihočeskou architekturou, která dala možnost vzniku řady vesnických památkových rezervací a vesnických památkových zón. Více viz 6.2 Kulturně-historický potenciál.
- **Dodržování tradic, zvyků a konání folklórních akcí** – ve většině vesnic se dodržují tradiční zvyklosti a nebo dochází i k obnově starých tradic. Mezi nejčastěji dodržované

zvyky patří stavění máje, masopustní průvody, velikonoční koledování, chození Mikuláše, konání poutí atd.

- **Služby Infocentra ve Veselí nad Lužnicí** – spočívají především v poskytování informací přicházejícím turistům ohledně lokality, možnosti ubytování, typů na výlety atd. Návštěvníci si zde mohou taktéž zakoupit mapy, průvodce, pohlednice nebo rybářské povolenky. Infocentrum se dále zabývá redakční činností, která spočívá ve vydávání měsíčníku Veselsko, což je zpravodaj mikroregionu Veselsko a v pořádání místních kulturních i sportovních akcí.
- **Zvyšování počtu zahraničních turistů** – především z Nizozemí a Slovenska.
- **Značná poptávka po ubytovacích kapacitách**
- **Dobrá propagace Veselí nad Lužnicí**

Slabé stránky

- **Výrazná sezónnost cestovního ruchu s převahou letní turistiky**
- **Nedostatek ubytovacích kapacit** – v mikroregionu se nachází pouze tři tříhvězdičkové hotely (hotel Lucia, Trilobit a Sloup). Chybí ubytování vyšší kategorie pro zahraniční klientelu, ale i kapacity zaměřené přímo na agroturistiku či ekoagroturistiku.
- **Špatné autobusové spojení v rámci mikroregionu** – do některých obcí se bez vlastního automobilu nebo kola není možné prakticky dostat. Je to způsobeno také tím, že se mikroregion rozkládá na území třech okresů – Tábořského, Českobudějovického a Jindřichohradeckého.
- **Znečištění pískoven v letních měsících** – zejména v srpnu je již kvalita vody v pískovnách špatná, což odrazuje i zájem turistů o tuto lokalitu.
- **Nedostatečný informační systém v jednotlivých obcích** – v některých obcích zcela chybí informační tabule, které by informovaly turisty o zajímavostech lokality.
- **Špatné značení některých objektů** – např. mohylové pohřebiště není označeno vůbec, špatně je značena i naučná stezka Veselské pískovny, kde by chtělo některé informační tabule zcela vyměnit.

- **Zákaz vstupu do některých lokalit** – do řady atraktivních přírodních památek je bohužel zakázán vstup pro veřejnost – např. přírodní rezervace Kozohlůdky nebo přírodní památka Pískový přesyp u Vlkova.
- **Nedostatečné vybavení pro vodní sporty** – chybí větší krytý bazén.
- **Nedostatečné služby u vodních ploch** – nutností je vybudování toalet popřípadě sprch v oblasti Veselských pískoven.
- **Omezené možnosti kulturního vyžití** – v mikroregionu se přes léto nekoná příliš kulturních akcí, a proto turisté musí za zábavou do okolních větších měst (Třeboň, České Budějovice, Tábor, Český Krumlov atd.).
- **Nedostatečné vybavení pro sport v jednotlivých obcích**
- **Chybí přítomnost větší historické památky hradu nebo zámku**
- **Nedostačující propagace mikroregionu Veselsko jako celku**
- **Nevyhovující internetové stránky**
- **Chybějící informační materiál**

Příležitosti

- **Prodloužení turistické sezóny** – jedním z největších problémů turistické návštěvnosti mikroregionu je její sezónnost. Na Veselsku není možnost sjezdového lyžování, avšak pro běžecké lyžování jsou zde podmínky celkem vyhovující.
- **Obnova NS Veselské pískovny** – jedná se zejména o opravení stávajících informačních tabulí popřípadě o doplnění některých informací do nich.
- **Vybavení jednotlivých obcí navigačními a informačními tabulemi**
- **Lepší spolupráce infocentra s místními podnikateli** - více informovat místní podnikatele a aktuálních nabídkách informačního střediska a o výhodnosti nabídnout tyto atrakce svým zákazníkům.
- **Možnost propagace Borkovic a Zálší jako agroturistických středisek mikroregionu Veselsko**
- **Možnost získání finančních prostředků na projekty týkající se cestovního ruchu prostřednictvím grantů**

- **Propagace mikroregionu na různých veletrzích** – mikroregion se pravidelně účastní veletrhů Region Tour v Brně a Holiday World v Praze.
- **Využití akcí, konaných v mikroregionu, k jeho propagaci**
- **Spolupráce s ostatními mikroregiony či regiony** – velice výhodná se postupem času ukazuje úzká spolupráce s městy Třeboň a Soběslav.
- **Budování sportovních a rekreačních areálů v jednotlivých obcích mikroregionu** – chybí především větší krytý bazén.
- **Obnova rybníků a vodních ploch, výsadba a péče o zeleň**
- **Využití geografické polohy jako hlavního faktoru pro rozvoj turistiky**

Hrozby

- **Povodně a časté zaplavování** – díky přítomnosti řek Lužnice a Nežárky je Veselí nad Lužnicí pod častou hrozbou povodní, což má negativní vliv na příliv turistů. Samotná záplava města v letech 2002 a 2006 znamenala pro cestovní ruch v mikroregionu Veselsko katastrofální dopady.
- **Poškození životního prostředí** – příliv turistů sebou nese i hrozbu zhoršení kvality životního prostředí.
- **Konkurence ostatních regionů** – největší konkurencí je region Třeboňsko.
- **Upřednostňování zahraniční turistiky před domácí** – díky stále sílící koruně se stávají zahraniční zájezdy levnější.
- **Ohrožení typické venkovské krajiny** – nová výstavba v oblastech s lidovou architekturou spolu s přílivem turistů mohou změnit ráz venkova.
- **Nedostatečná schopnost obcí ve zpracování projektů v oblasti cestovního ruchu pro získání grantů**
- **Z mikroregionu by se mohla stát pouze tranzitní oblast**
- **Zkracování pobytu v mikroregionu Veselsko**
- **Snížení opakovaných návštěv mikroregionu Veselsko**
- **Odchod vysokoškolsky vzdělaných z pozic zaměstnanců infocentra**

Výsledek této analýzy je patrný z tabulky č. 4, kde jsem jednotlivým položkám SWOT analýzy přiřadila i počet bodů dle důležitosti pro rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu Veselsko. Vzhledem k tomu, že počet i součet bodů silných stránek je větší než slabých a počet i součet bodů příležitostí větší než hrozeb, bylo by vhodné využít strategie MAX-MAX, tedy maximalizací silných stránek maximalizovat příležitosti, jež koresponduje s přístupem S – O - využívat silných stránek a velkých příležitostí plynoucích z okolí.

Tabulka č. 4: SWOT analýza cestovního ruchu v mikroregionu Veselsko

		Silné stránky (Strengths)	body	Slabé stránky (Weaknesses)	body
Vnitřní prostředí	1) Přírodní bohatství		3	1) Sezónnost cestovního ruchu	3
	2) Naučné stezky		3	2) Nedostatek ubytovacích kapacit	3
	3) Zachovalé přírodní prostředí		3	3) Nedostatečný informační systém v jednotlivých obcích mikroregionu	3
	4) Vhodný terén pro cykloturistiku		3	4) Nedostatečné služby u vodních ploch	3
	5) Velké množství vodních ploch		3	5) Chybí větší historická památka jako hrad nebo zámek	3
	6) Řeky Lužnice a Nežárka		3	6) Nedostatečné vybavení pro sport v jednotlivých obcích	3
	7) Výskyt architektury selského baroka		3	7) Špatné autobusové spojení	2
	8) Značná poptávka po ubytovacích kapacitách		3	8) Znečištění pískoven v letních měsících	2
	9) Služby Infocentra ve Veselí nad Lužnicí		3	9) Nevyhovující internetové stránky	2
	10) Množství lesů		3	10) Špatné značení některých objektů	2
	11) Kulturní a sportovní akce		2	11) Omezené kulturní vyžití	2
	12) Železniční uzel		2	12) Nedostatečné vybavení pro vodní sporty	2
	13) Dodržování tradic, zvyků a konání folklórních akcí		2	13) Nedostatečná propagace mikroregionu jako celku	2
	14) Dobrá propagace Veselí nad Lužnicí		2	14) Zákaz vstupu do některých lokalit	1
	15) Zvyšování počtu zahraničních turistů		2	15) Chybějící informační materiál	1
	16) Pěší turistika		2		
	17) Možnosti venkovské turistiky a ekoturistiky		2		
	18) Výhodná geografická poloha		2		
	19) Historické památky		1		
	20) Mohylové pohřebiště		1		
	Celkem		48	Celkem	34
		Příležitosti (Opportunities)	body	Hrozby (Threats)	body
Vnější prostředí	1) Prodloužení turistické sezóny		3	1) Povodně	3
	2) Vybavení jednotlivých obcí navigačními a informačními tabulemi		3	2) Poškození životního prostředí	3
	3) Obnova NS Veselské pískovny		3	3) Ohrožení venkovské krajiny	3
	4) Možnosti získání grantů pro projekty CR		3	4) Konkurence ostatních regionů	2
	5) Budování sportovních a rekreačních areálů		3	5) Upřednostňování zahraniční turistiky před domácí	2
	6) Propagace Borkovic a Zálší jako agroturistických středisek mikroregionu		2	6) Nedostatečná schopnost obcí ve zpracování projektů pro získání grantů	2
	7) Propagace mikroregionu na veletrzích		2	7) Mikroregion pouze jako tranzitní obl.	2
	8) Obnova rybníků a vodních ploch		2	8) Zkracování pobytu v mikroregionu	2
	9) Spolupráce s ostatními (mikro)regiony		2	9) Snížení opakovaných návštěv	2
	10) Využití akcí, konaných v mikroregionu, k jeho propagaci		2	10) Odchod vysokoškoláků z pozic zaměstnanců infocentra	2
	11) Lepší spolupráce s místními podnikateli		2		
	12) Využití geografické polohy jako hlavního faktoru pro rozvoj turistiky		2		
	Celkem		29	Celkem	23
Body	Důležitost				
1	malá				
2	střední				
3	velká				

Zdroj: Vlastní zpracování

7.2 Portfolio analýza mikroregionu Veselsko

Portfolio služeb mikroregionu Veselsko (viz schéma č. 5) jsem dle předchozí SWOT analýzy a na základě vlastních znalostí o oblasti rozčlenila do následujících čtyř kategorií dle modelu BCG (Boston Consulting Group).

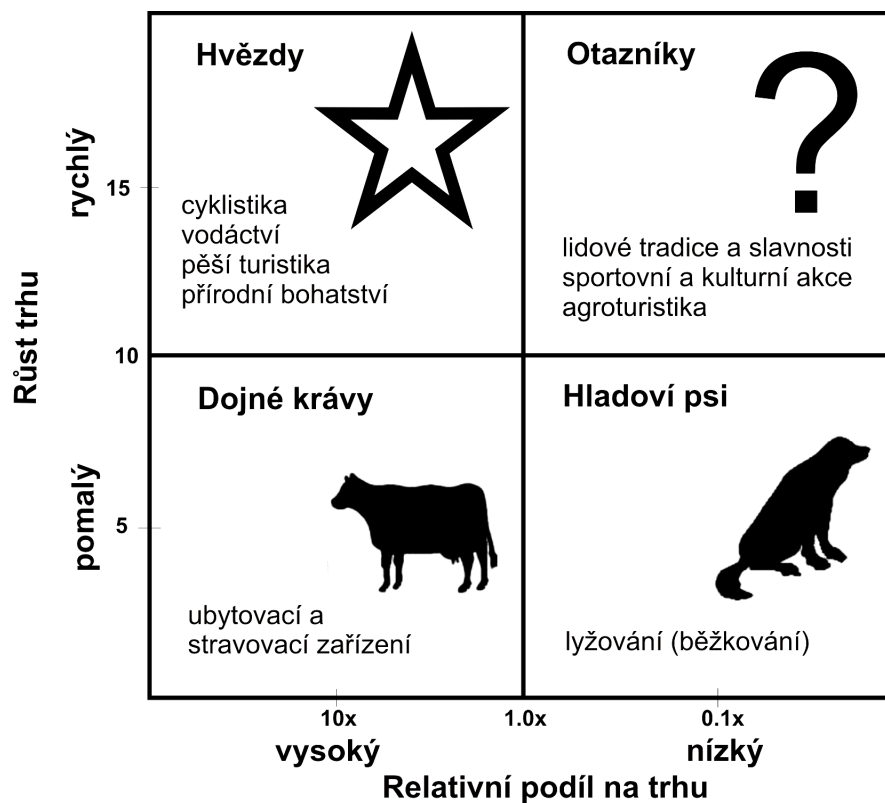
1) Hvězdy – do této kategorie patří zejména cyklistika, pěší turistika, přírodní atraktivita (hlavně naučná stezka Veselských pískoven a naučná stezka Borkovická blata) a vodáctví. Právě tato oblast je velice propagována a jsou do ní vynakládány nemalé finanční prostředky. Důkazem je toho budování cyklostezek a cyklotras (např. cyklostezka Greenways selského baroka), vytyčování nových tras pro pěší turisty (tři trasy pro Nordic Walking) či oprava a rekonstrukce obou naučných stezek.

2) Dojné krávy – do této skupiny jsem zařadila ubytovací a stravovací služby, jelikož jsou pro mikroregion podstatným zdrojem zisku a zauímají i dominantní podíl na trhu.

3) Otazníky – pomocí lidových slavností a pořádání nejrůznějších sportovních i kulturních akcí (viz 6.3 Kulturně-společenský potenciál) se mikroregion snaží přilákat návštěvníky a zvýšit tak svůj tržní podíl. Myslím, že je to možné, i přes silnou konkurenci (Český Krumlov, Šumava, Třeboňsko). Jsou zde vynakládány nemalé finanční prostředky na akce a na propagaci vůbec. Doporučuji nadále vynakládat finanční prostředky na tyto tradice a slavnosti, jelikož každoročně zvyšují počet návštěvníků v mikroregionu. Do této kategorie jsem zařadila také agroturistiku, protože se domnívám, že má také vysoký stupeň růstu na trhu, avšak nízký relativní tržní podíl.

4) Hladoví psi – lyžování na běžkách. Ačkoliv je běžkování na Veselsku možné, není tato služba dostatečně efektivní. Náklady na udržování a vyznačování zimních běžeckých drah by byly vysoké, a jelikož v blízkém okolí není ani možnost sjezdového lyžování, nepředpokládám, že by se zvýšil dosavadní počet turistů.

Schéma č. 5: Portfolio analýza mikroregionu Veselsko

Zdroj: BOUČKOVÁ, J. *Základy marketingu*. VŠE Praha. 2. vyd. Praha : Oeconomica, 2005. str. 110., vlastní úprava

7.3 Defertova turistická funkce pro mikroregion Veselsko

Průměrná hodnota Defertovy funkce (více viz 2.3 Ukazatele udržitelnosti cestovního ruchu) zjištěná pro celý mikroregion činí 24,46, což odpovídá asi 24 lůžkům na 100 stálých obyvatel. Tato hodnota pro celou Českou republiku, dle dotazníkového šetření Samostatného oddělení ekologie urbanizovaných prostorů a cestovního ruchu Ministerstva životního prostředí ve spolupráci se Sdružením historických sídel Čech, Moravy a Slezska a v kontextu s koncepcí Odboru rozvoje a realizace cestovního ruchu Ministerstva pro místní rozvoj provedenou v roce 2001, činí 87. Toto obrovské číslo se však v praxi při porovnávání s ostatními obcemi nepoužívá, jelikož v sobě zahrnuje i tzv. „TOP 15“ obcí, které bychom počtem lůžek na obyvatele zařadili do hyperturistických oblastí. K těmto oblastem patří zejména masově navštěvovaná horská střediska. V praxi se tedy s těmito 15-ti obcemi neuvažuje a celorepubliková hodnota Defertovy funkce se uvádí 9,3 lůžek na 100 stálých obyvatel. Musíme však brát v úvahu, že pro výzkum byl vybrán vzorek pouze 126 obcí, reprezentující celou Českou republiku.

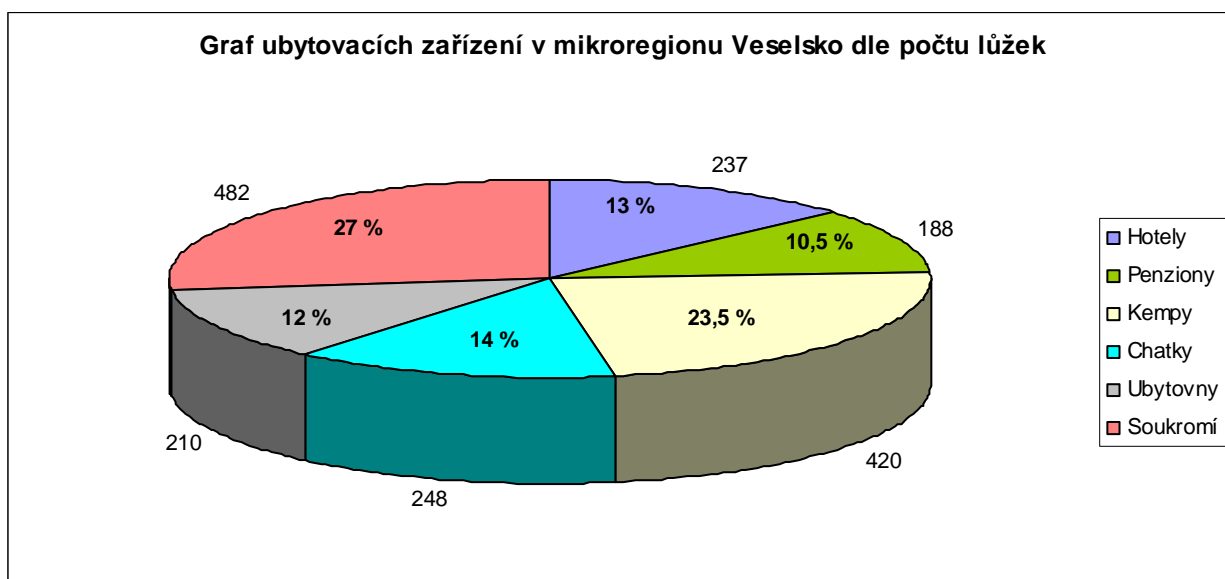
Díky hodnotě 24,46 bychom zařadili mikroregion Veselsko k oblastem s výraznou, avšak nepřevažující turistickou aktivitou. Relativní zatížení cestovním ruchem v jednotlivých obcích znázorňuje mapa č. 2. Jako turisticky nejzatíženější oblasti mi vyšly obce Újezdec, Vlkov, Val a Hamr a Vlkov u Ševětína. Val, Hamr a Vlkov dosahují vysokých hodnot hlavně díky přítomnosti kempů ve svých katastrálních územích. V případě Újezdce a Vlkova u Ševětína se však ve skutečnosti o významné turistické destinace vůbec nejedná. Hodnota ukazatele vychází vysoká převážně díky malému počtu stálých obyvatel v obcích. I proto se domnívám, že tato hodnota nevypovídá příliš přesně o zatíženosti oblasti cestovním ruchem. Neuvažuje ani sezónnost, která by měla být pro zkoumání zatíženosti cestovním ruchem v mikroregionu Veselsko jedním z rozhodujících faktorů. Většina lůžek je totiž obsazena pouze v letních měsících.

Tabulka č. 5 : Tabulka pro výpočet hodnot Defertovy funkce pro jednotlivé obce

Obec	Typ ubytování (počet lůžek)						Celkem (lůžek)	Počet obyvatel obce	Hodnota Defertovy funkce
	Hotel	Penzion	Kempy	Chatky	Ubytovna	V soukromí			
Borkovice		43				22	65	248	26,21
Bošilec						26	26	210	12,38
Drahotěšice						17	17	210	8,10
Drahov						14	14	155	9,03
Dynín a Lhota						5	5	349	1,43
Mazelov						23	23	201	11,44
Mažice						18	18	139	12,95
Neplachov						12	12	375	3,20
Řípec	56	26				12	94	290	32,41
Sviny						39	39	320	12,19
Újezdec				34		6	40	68	58,82
Val a Hamr		26	100			42	168	233	72,10
Veselí nad Lužnicí a Horusice	181	93	200	200	210	157	1 041	6 600	15,77
Vlkov			60	14		45	119	161	73,91
Vlkov u Ševětína						10	10	24	41,67
Zálší a Klačaty			60			12	72	183	39,34
Zlukov						22	22	235	9,36
Žišov						0	0	176	0,00
Celkem	237	188	420	248	210	482	1 785	10 177	

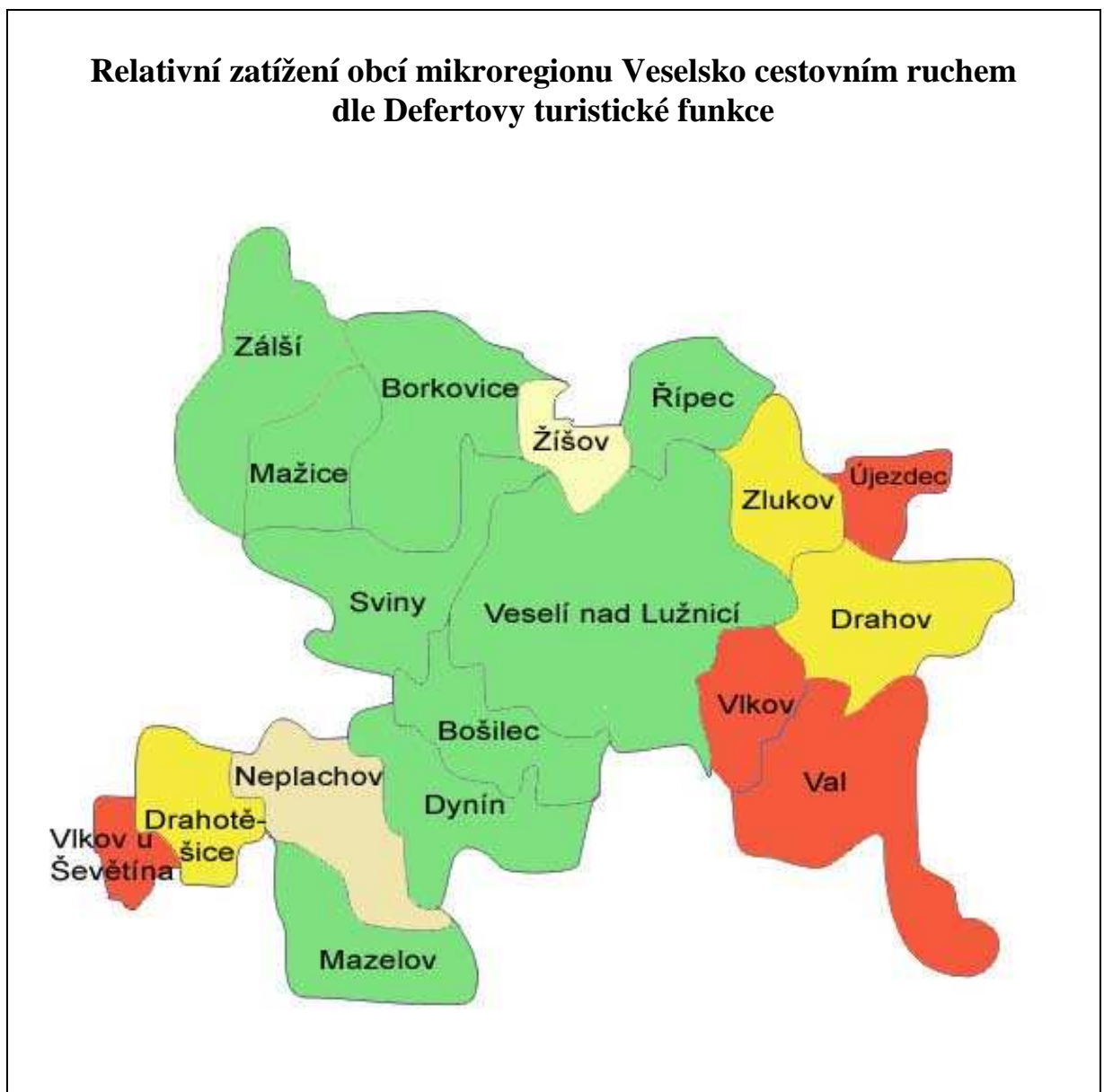
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 2: Graf ubytovacích zařízení v mikroregionu Veselsko dle počtu lůžek

Zdroj: Vlastní zpracování

Mapa č. 2: Relativní zatížení obcí mikroregionu Veselsko cestovním ruchem

	Hodnota méně než 4	Téměř žádná turistická aktivita
	Hodnota 4 – 10	Nevýrazná turistická aktivita
	Hodnota 10 – 40	Výrazná, ale nepřevažující turistická aktivita
	Hodnota 40 – 100	Převážně turistická aktivita
	Hodnota 100 – 500	Významná destinace
	Hodnota větší než 500	Hyperturistická destinace

Zdroj: vlastní zpracování

8 VLASTNÍ NÁVRHY K PODPOŘE ŠETRNÉHO TURISMU V MIKROREGIONU VESELSKO

8.1 Vyznačení a upravení stezek a cyklostezek

Bezesporu nejrozšířenější a nejoblíbenějším sportem mikroregionu je cyklistika, která má v oblasti přímo ideální podmínky k rozvoji. Domnívám se, že velice atraktivní by mohly být především dvě cyklostezky pojmenované po slavných veselských rodácích. Mé návrhy spočívají ve:

- **Vyznačení a upravení Weisovy stezky vedoucí z Veselí do Borkovic**

Tato stezka, v délce 24 km, vznikla již roku 1937 a vedla z Veselí nad Lužnicí do Bechyně. Dnes trasa slouží výhradně pro pěší turistiku a ví o ní pouze několik málo turistů. Její údržba je zajišťována Klubem českých turistů ve Veselí nad Lužnicí. Proto aby se stávající turistická stezka, jež není příliš navštěvována, stala současně i cyklostezkou, bylo by nutné provést rozsáhlé terénní úpravy a vynaložit nemalé prostředky na vyznačení trasy. Bohužel je jasné, že stezka již do původního stavu obnovit nepůjde, jelikož je část trasy vedena i přes soukromé pozemky. Avšak úsek z Veselí nad Lužnicí do Borkovic by bylo možné obnovit do původního stavu a v případě, že by stezka propojovala naučnou stezku Veselských pískoven a naučnou stezku Borkovických blat, byla by zajištěna i návštěvnost tohoto úseku.

- **Vyznačení a upravení stezky J. V. Slukova vedoucí z Veselí do Zlukova**

Tato stezka je obdobným příkladem Weisovy stezky. Taktéž se jedná o turistickou stezku, která je jen velmi málo využívána hlavně vzhledem k její malé popularizaci. Pro rozšíření na cyklostezku je potřeba provést částečné terénní úpravy a začlenit jí do systému cyklotras v rámci regionu. Taktéž by byla možná její návaznost na naučnou stezku Veselských pískoven.

- **Vyznačení a propagace cyklostezky Greenways selského baroka**

Od vybudování právě této cyklostezky si město slibuje hojný příliv cyklistů do oblasti. Stezka by měla navazovat na páteřní trasu Greenways Praha – Vídeň a měla by procházet obcemi Borkovice, Dráchov, Sviny, Veselí nad Lužnicí, Vlastiboř, Záluží, Mažice, Žišov a Komárov (viz příloha č. 11). Avšak vybudování je teprve v úplných začátcích. Město požádalo o finanční podporu Jihočeský kraj. V případě, že kraj peníze

městu přízná bude nutná ještě propagace cyklostezky, která by mohla být taktéž financována z nějakého grantového programu (např. od nadace Partnerství).

8.2 Úpravy a modernizace vodáckých tábořišť

- **Vodácké tábořiště Ostrov ve Veselí nad Lužnicí**

Vodácké tábořiště Ostrov je častou zastávkou vodáků sjíždějící řeku Lužnici nebo Nežárku. Avšak od povodní v letech 2002 a 2006 nedošlo k původnímu obnovení této vodácké zastávky. Po provedených opravách zůstal funkční pouze objekt sociálního zařízení. Pro optimální využití tábořiště je nutno dobudovat chybějící zázemí, včetně poničených chodníků, míst pro uložení lodí, parkoviště, ohniště, malé pláže, hřiště, kotviště, osvětlení apod.

- **Vodácké tábořiště Hamr**

Ve vodáckém tábořišti v Hamru by bylo zapotřebí vybudovat sociální zařízení včetně sprch.

8.3 Rekonstrukce naučné stezky Veselských pískoven

Naučná stezka by potřebovala opravu informačního systému, kde jsou některé informační tabule rozbité. Taktéž lokalita pískoven, která patří k nejhezčím přírodním scenériím v katastru města Veselí nad Lužnicí, by si zasloužila úpravu. Nutností je vybudování komunikací, parkovišť, sociálního zařízení, odpočinkových ploch, úprava pláží a jejich okolí, stejně tak i zabezpečení míst pro odkládání odpadků a jejich likvidaci.

8.4 Možnosti financování návrhů

Návrhů, jak podpořit šetrný turismus by byla celá řada, já však zmiňuji pouze ty, které jsou reálné a zároveň dokáží přitáhnout návštěvníky. Samozřejmě, že všechny uvedené návrhy jsou velice náročné na finanční prostředky. Pro financování projektů jde kromě vlastních zdrojů využít však celou řadu dotačních či podpůrných programů. V současné době jsou diskutovány zejména možnosti získání finančních prostředků v rámci členství ČR v Evropské unii. Vstupem do Evropské unie se rovněž Česká republika začala velmi intenzivně podílet na realizaci politiky soudržnosti tzv. strukturální politiky. Tato politika je realizována zejména pomocí strukturálních fondů. Předpokladem pro využití těchto prostředků je dostatek kvalitních připravených projektů a zajištění prostředků na spolufinancování. Pro rozvoj cestovního ruchu v letech 2007 – 2013 lze čerpat finance

prostřednictvím osmi Operačních programů Národního rozvojového programu. Dalšími možnostmi zisku financí pro potřeby mikroregionu Veselsko je prostřednictvím Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD), Regionálního operačního programu Jihozápad nebo Grantového programu Akčního plánu Programu rozvoje Jihočeského kraje. Mikroregion však častěji využívá možnosti grantů Jihočeského kraje, nadačních fondů a nadací (Nadace Jihočeské cyklostezky, Nadace Partnerství) nebo grantů jednotlivých ministerstev.

Schválené granty a příspěvky pro mikroregion Veselsko, týkající se cestovního ruchu, pro rok 2007 byly následující:

- **Granty a příspěvky od Jihočeského kraje v roce 2007**

- 1) Z grantového programu **Podpora inomingových cestovních kanceláří a informačních center** získalo město Veselí nad Lužnicí 110 000 Kč na propagaci mikroregionu Veselsko.
- 2) Z **Příspěvkového programu v oblasti kultury** získal Michal Bláha 20 000 Kč na projekt „Kulturní a společenské aktivity v prostorách objektu šetrné turistiky Hokejka“, Kulturní dům ve Veselí nad Lužnicí 20 000 Kč na uskutečnění projektu „Letěla múza nad Veselím“ a město Veselí nad Lužnicí 30 000 Kč na publikační činnost.
- 3) Z **Příspěvkového programu v oblasti sportu a tělovýchovy** získala příspěvek v hodnotě 150 000 Kč ZŠ Blatské sídliště na umělohmotný povrch dětského hřiště, město Veselí nad Lužnicí 14 000 Kč na sportovní akci „Betonový muž a žena“, TJ Lokomotiva získala 55 000 Kč na výsledkovou světelnou tabuli v areálu zimního stadionu a 12 000 Kč na sportovní akci s názvem „Běh kolem Lužnice“.
- 4) Z grantového programu **Rozvoj infrastruktury podporující šetrnou turistiku** získalo město Veselí nad Lužnicí 100 000 Kč na rekonstrukci vodáckého tábořiště.

- **Grantový program Nadace Jihočeské cyklostezky v roce 2007**

Město Veselí nad Lužnicí získalo 12 000 Kč na konání cykloturistické akce „Jaro na blatech“.

- **Grantový program Nadace Partnerství v roce 2007**

Město Veselí nad Lužnicí dostalo 75 000 Kč na vybudování cyklostezky Greenways selského baroka.

ZÁVĚR

Hlavním cílem mé bakalářské práce bylo zjistit situaci, ve které se mikroregion Veselsko nachází z hlediska cestovního ruchu, jaké má postavení šetrný turismus v oblasti, zmapovat potenciál zkoumané oblasti a pokusit se o předložení některých návrhů, jež by přispěli k zatraktivnění destinace z pohledu šetrné turistiky a které vyplynuly z provedených analýz.

Jako první jsem zhodnotila turistickou infrastrukturu mikroregionu. V oblasti kulturně-společenských zařízení má mikroregion Veselsko poměrně velké rezervy. Tento fakt však může znamenat odliv některých skupin turistů, a to především seniorů a mládeže ve věku od 15 do 24 let. Senioři cestují především za kulturou a poznáním kraje, a tak je nabídka kulturně-společenských zařízení v oblasti nemůže zcela uspokojit, jelikož zde nenaleznou divadlo, galerii ani koncertní sál – pouze menší kino a muzeum. Obdobně je tomu i u mládeže ve věku od 15 do 24 let, kteří v destinaci vyhledávají zábavní zařízení v podobě diskoték, barů, heren atd., kterými Veselsko taktéž příliš neoplývá. Co se týče sportovně-rekreačních zařízení je na tom mikroregion o poznání lépe. Návštěvníci destinace mohou navštívit nejružnější sportovní zařízení od fotbalových hřišť až po lanový park v Újezdci či jízdárny v Zálší a Mažicích. Jediné co chybí je větší krytý bazén. Na území zkoumané oblasti se bohužel nenachází dostatek ubytovacích kapacit, a to jak vyšších kategorií, tak i kapacit se zaměřením čistě na šetrné formy turismu. V mikroregionu existují v současnosti pouze dvě zařízení výhradně k agroturistice a ekoagroturistice. Jsou jimi Blatský dvůr v Borkovicích a ekokemp v Zálší. Pro provozování ekoturistiky se nabízí větší možnosti ubytování v podobě kempů, ubytoven nebo ubytování v chatkách či soukromí.

Rekreační potenciál oblasti jsem hodnotila pomocí dílčích potenciálů – přírodního, kulturně-historického a kulturně-společenského. Jednoznačně nejvýznamnějším ze jmenovaných potenciálů pro mikroregion Veselsko je přírodní. Ve zkoumané destinaci nalezneme celou řadu významných přírodních památek, přírodních rezervací, dokonce i jednu národní přírodní rezervaci a dvě naučné stezky. Mimo to je mikroregion převážně zalesněn s možností koupání v pískovcových jezerech. Taktéž přítomnost řek Lužnice a Nežárky i množství rybníků předurčují destinaci k trávení rekreace či jen volného času v souladu s přírodou, což znamená přímo ideální podmínky pro provozování ekoturistiky. Z kulturně-historického potenciálu oblasti stojí za zmínku selské baroko, což je stavební sloh typický pro jihočeské vesnice. Tato skutečnost dala podnět ke vzniku projektu

cyklistické stezky Greenways selského baroka, který v současnosti vzniká za podpory Nadace Partnerství a grantového programu „Rozvoj infrastruktury podporující šetrnou turistiku“ Jihočeského kraje. Kulturně-společenský potenciál je zastoupen především sportovními akcemi, které se konají od jara do podzimu. Mezi nejoblíbenější patří tři velké cykloturistické akce (Jaro na blatech, Krčínův labyrint a Krajem rybníků), jež jsou rok od roku více navštěvovány a dva významné triatlony (Betonový muž a žena a Vodácký triatlon EPPI). Jedna z větších kulturních akcí jsou Veselské slavnosti, které vykazují vysokou návštěvnost i přes fakt, že ve stejnou dobu se konají více populární Krumlovské slavnosti.

Celkový potenciál převážné části mikroregionu Veselsko spadá do kategorie zvýšený potenciál. Obce Vlkov, Zálší, Mažice a Újezdec jsou zařazeny do skupiny obcí s vysokým potenciálem a samotné město Veselí nad Lužnicí bychom našli v kategorii velmi vysoký potenciál (podrobně viz str. č. 55 s mapou č. 1: Potenciál cestovního ruchu v mikroregionu Veselsko). Jedním z mých překvapivých zjištění bylo, že tento potenciál jednotlivých obcí nekoresponduje s vypočtenými hodnotami Defertovy turistické funkce, z čehož vyplývá, že množství ubytovacích kapacit, ve vztahu k počtu obyvatel obce, nemá přílišný vliv na rekreační potenciál destinace. Defertova turistická funkce pro většinu obcí včetně Veselí nad Lužnicí vykazuje výraznou, avšak nepřevažující turistickou aktivitu. Převážná turistická aktivita byla zjištěna u obcí Vlkov, Val, Újezdec a Vlkov u Ševětína, což však neodpovídá realitě. Hodnoty naměřené u těchto obcí jsou zkresleny hlavně díky malému počtu stálých obyvatel obce. V případě Valu a Vlkova je to přítomností kempů, jež nabízejí velké ubytovací kapacity, ačkoliv jejich obsazenost je malá. Tato funkce též nebere v úvahu sezónní obsazenost ubytovacích kapacit, kdy většina lůžek je obsazena pouze v letních měsících. Tato zjištění mne vedou k závěru, že hodnoty Defertovy turistické funkce nevyovídají příliš přesně o zatíženosti oblasti cestovním ruchem.

Provedením SWOT analýzy a Portfolio analýzy mikroregionu Veselsko jsem zhodnotila stávající situaci cestovního ruchu v této oblasti.

Portfolio analýza podává přehled o portfoliu služeb z hlediska cestovního ruchu mikroregionu Veselsko a postavení jednotlivých služeb na trhu. U služeb, které jsem zařadila do kategorie Hvězd (cyklistika, pěší turistika, vodáctví apod.) je potřeba zajišťovat dobrou propagaci, lákat stále více turistů, ale také zajistit údržbu, s čímž jsou spojené nemalé finanční prostředky. U služeb v kategorii Dojných krav (ubytovací a stravovací zařízení) doporučuji nebát se do nich i nadále investovat (modernizace, rekonstrukce). Tyto kvalitní služby jsou předpokladem uspokojení potřeb turistů. Prodej právě těchto služeb zajišťuje finanční podporu hvězd, otazníků i hladových psů. V případě Otazníků (lidové

tradice a slavnosti, agroturistika) doporučuji zvyšovat tržní podíl a nebát se vynakládat finanční prostředky plynoucích do těchto služeb. Cílem je každoročně zvyšovat počet turistů v mikroregionu právě těmito službami. V současné době je zde možnost požádat o finanční výpomoc prostřednictvím grantů Jihočeského kraje nebo operačních programů. Do skupiny Hladových psů (lyžování na běžkách) bych nedoporučovala vynakládat finanční zdroje jak na vývoj, tak ani na propagaci této služby. Domnívám, že právě možnost běžkování by do mikroregionu v zimních měsících nepřilákala více turistů, a to především díky konkurenci oblastí (Šumava, Klet' atd.), které jsou jak pro běžecké, tak i pro sjezdařské lyžování vhodnější.

SWOT analýza znázorňuje současnou situaci cestovního ruchu v mikroregionu Veselsko. Jednotlivým položkám SWOT analýzy jsem přiřadila body podle důležitosti pro rozvoj cestovního ruchu v destinaci. Jelikož jsem našla více silných stránek, čemuž odpovídá i vyšší součet bodů, než slabých stránek s nižším součtem bodů a obdobně více příležitostí než hrozeb, doporučovala bych ubírat se tzv. strategií MAX-MAX, tedy maximalizací silných stránek maximalizovat příležitosti. V praxi by to znamenalo, že pokud budeme maximálně podporovat silné stránky mikroregionu (vynakládat prostředky na jejich zachování a propagaci), měly by se postupem času příležitosti měnit taktéž v silné stránky.

Mými návrhy na podporu šetrného turismu v mikroregionu Veselsko je především vyznačení a upravení cyklostezek (Weissova stezka, stezka J. V. Slukova, cyklostezka Greenways selského baroka), úprava a modernizace vodáckých tábořišť ve Veselí nad Lužnicí a v Hamru, které byly po povodních v letech 2002 a 2006 téměř zdevastovány a rekonstrukce naučné stezky Veselských pískoven. Tyto návrhy jsou samozřejmě velice náročné na finance, a proto jsem v mé bakalářské práci stručně popsala možnosti financování těchto návrhů spolu s projekty, jež byly v roce 2007 peněžně podpořeny prostřednictvím grantů a příspěvkových programů.

Především díky zachovalé krajině a krásné přírodě je mikroregion Veselsko z hlediska cestovního ruchu přitažlivý. Nabízí se zde možnosti různých typů a forem rekreace. Významný přínos by pro tuto oblast mohl mít rozvoj šetrných forem turismu, pro něž se zde nacházejí vhodné podmínky a jsou jednou z možností, jak zatraktivnit Veselsko. Zájem o šetrné formy cestovního ruchu neustále rostou jak ze strany domácích, tak i zahraničních turistů, a proto by bylo dobré tuto oblast cestovního ruchu v mikroregionu podporovat.

Domnívám se, že se mi podařilo proniknout do problematiky vybraného tématu a všechny vytyčené cíle této bakalářské práce splnit.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Písemné zdroje:

- [1] ALBRECHT, J., et al. *Okres Tábor : Chráněná území ČR - Českobudějovicko*. 1. vyd. Praha : [s.n.], 2003.
- [2] BOUČKOVÁ, J. *Základy marketingu*. VŠE Praha. 2. vyd. Praha : Oeconomica, 2005. ISBN 80-245-0587-8.
- [3] FRANCOVÁ, E. *Cestovní ruch*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. ISBN 80-244-0719-1
- [4] HADRAVOVÁ, M., PÍCHOVÁ, I., STROPEK, F. *Proůvodce mikroregionu Veselsko*. 2. přeprac. vyd. Veselí nad Lužnicí : [s.n.], 2007.
- [5] HESKOVÁ, M. *Základní problémy cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: [s.n.], 1999. ISBN 80-7079-047-4
- [6] INDROVÁ, J. *Cestovní ruch I*. 1. vyd. Praha : Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0799-4
- [7] KIRÁLOVÁ, A. *Marketing destinace cestovního ruchu*. 1.vyd. Praha : EKOPRESS, s.r.o., 2003. ISBN 80-86119-56-4
- [8] LAŠTŮVKA, Z., KREJČOVÁ, P. *Ekologie*. 1. vyd. Brno : KONVOJ, spol. s r.o., 2001. ISBN 80-85615-93-2.
- [9] MALÁ, V. *Cestovní ruch (vybrané kapitoly)*. 1. vyd. Praha : [s.n.], 1999. ISBN 80-7079-443-7
- [10] NĚMČANSKÝ, M. *Agroturistika*. 1. vyd. Karviná : [s.n.], 1999. ISBN 80-85879-36-0
- [11] SOUČEK, M., KRBOVÁ, J., PŘIBIL, J. a kol. *Akcelerační a iniciační rozvojové scénáře venkovských mikroregionů*. 1. vyd. Jindřichův Hradec : Oeconomica, 2006. ISBN 80-245-1080-4
- [12] STŘÍBRNÁ, M. *Venkovská turistika a agroturistika*. 1. vyd. Praha : Profi Press, s.r.o., 2005. ISBN 80-86726-14-2
- [13] SYNEK, M., SEDLÁČKOVÁ, H., VÁVROVÁ, H. *Jak psát bakalářské, diplomové, doktorské a jiné písemné práce*. 2. vyd. Praha : Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1212-9
- [14] VANĚČEK, D. *Agroturistika*. 1. vyd. České Budějovice : [s.n.], 1999. ISBN 80-7040-222-9
- [15] VEBER, J., et al. *Management : Základy - prosperita - globalizace*. 1. vyd. Praha : Management Press, 2000. ISBN 80-7261-029-5.

Elektronické zdroje:

- [1] ABZ.cz: slovník cizích slov. Dostupné z WWW: <<http://slovník-cizich-slov.abz.cz>>
- [2] Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Dostupné z WWW:
<<http://www.ochranaprirody.cz/>>
- [3] COT business. Dostupné z WWW: <<http://www.cot.cz>>
- [4] CzechTourism. Dostupné z WWW: <<http://www.czechtourism.cz>>
- [5] European Centre for Eco Agro Tourism CZ. Dostupné z WWW: <<http://www.eceat.cz>>
- [6] extraBydleni.cz. Dostupné z WWW: <<http://extrabydleni.finexpert.cz>>
- [7] Greenways Praha – Vídeň. Dostupné z WWW: <<http://www.prahawien.greenways.info>>
- [8] Lidová architektura Čech, Moravy a Slezska. Dostupné z WWW:
<<http://www.lidova-architektura.cz>>
- [9] Ministerstvo životního prostředí ČR. Dostupné z WWW: <<http://www.mzpcr.cz>>
- [10] Svaz venkovské turistiky. Dostupné z WWW: <<http://www.venkovskaturistika.cz>>
- [11] Udržitelný cestovní ruch. Dostupné z WWW: <<http://ucr.uhk.cz>>
- [12] veselsko.cz. Dostupné z WWW: <<http://www.veselsko.cz>>
- [13] vlastnicesta.cz. Dostupné z WWW: <<http://www.vlastnicesta.cz>>

SEZNAM TABULEK, GRAFŮ, MAP A SCHÉMAT

Tabulka č. 1: Přehled kulturních a společenských zařízení mikroregionu Veselsko

Tabulka č. 2: Přehled sportovních zařízení mikroregionu Veselsko

Tabulka č. 3: Přehled ubytovacích a rekreačních zařízení se zaměřením na šetrný turismus

Tabulka č. 4: SWOT analýza cestovního ruchu v mikroregionu Veselsko

Tabulka č. 5: Tabulka pro výpočet hodnot Defertovy funkce pro jednotlivé obce

Graf č. 1: Graf ekonomicky únosné kapacity

Graf č. 2: Graf ubytovacích zařízení v mikroregionu Veselsko dle počtu lůžek

Mapa č. 1: Potenciál cestovního ruchu v mikroregionu Veselsko

Mapa č. 2: Relativní zatížení obcí mikroregionu Veselsko cestovním ruchem

Schéma č.1: Využití SWOT analýzy při koncipování strategií

Schéma č. 2: Model BCG – Matice bostonské poradenské skupiny

Schéma č. 3: Vztah ekologie a nauky o životním prostředí

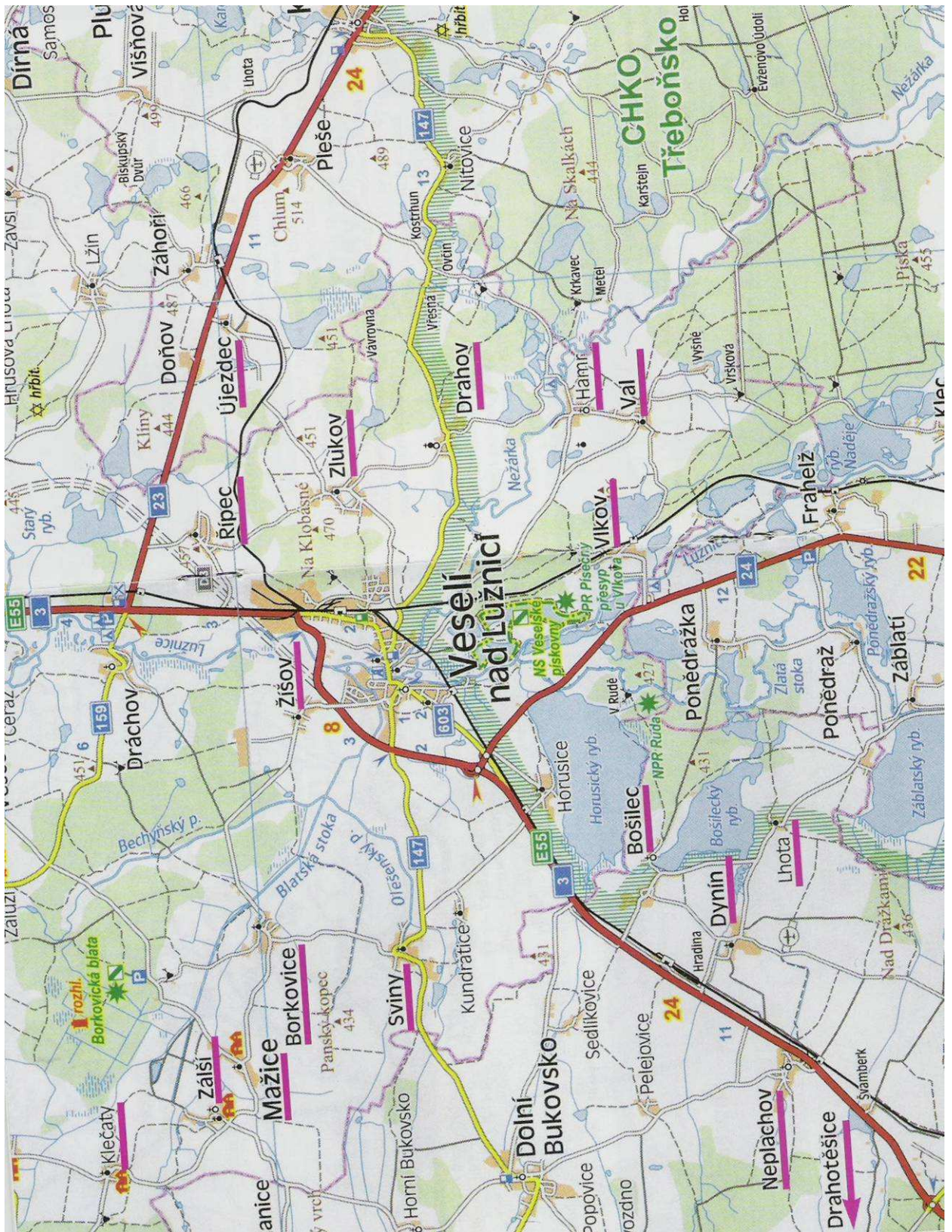
Schéma č. 4: Rozdělení šetrného turismu

Schéma č. 5: Portfolio analýza mikroregionu Veselsko

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1: Mapa obcí mikroregionu Veselsko
- Příloha č. 2: Kostel Povýšení sv. Kříže
- Příloha č. 3: Stará radnice a Blatské muzeum
- Příloha č. 4: Blatský dvůr
- Příloha č. 5: JK Dollí Zálší – skokové závody
- Příloha č. 6: Naučná stezka Veselské pískovny
- Příloha č. 7: Pískový přesyp u Vlkova
- Příloha č. 8: Ukázka selského baroka v Zálší
- Příloha č. 9: Mapa tras cykloturistické akce „Jaro na blatech“
- Příloha č. 10: Sportovní akce „Betonový muž a žena“
- Příloha č. 11: Trasa Greenways selského baroka
- Příloha č. 12: Potenciál cestovního ruchu Jihočeského kraje

Příloha č. 1: Mapa obcí mikroregionu Veselsko

Zdroj: HADRAVOVÁ, M., PÍCHOVÁ, I., STROPEK, F. *Proůvodce mikroregionu Veselsko*. 2. přeprac. vyd. Veselí nad Lužnicí : [s.n.], 2007. s. 18 – 19.

Příloha č. 2: Kostel Povýšení sv. Kříže

Zdroj: Vlastní fotografie

Příloha č. 3: Stará radnice a Blatské muzeum

Zdroj: Vlastní fotografie

Příloha č. 4: Blatský dvůr

Zdroj: Vlastní fotografie

Příloha č. 5: JK Dolní Zálší – skokové závody

Zdroj: Vlastní fotografie

Příloha č. 6: NS Veselské pískovny

Zdroj: IS Veselí nad Lužnicí

Příloha č. 7: Pískový přesyp u Vlkova

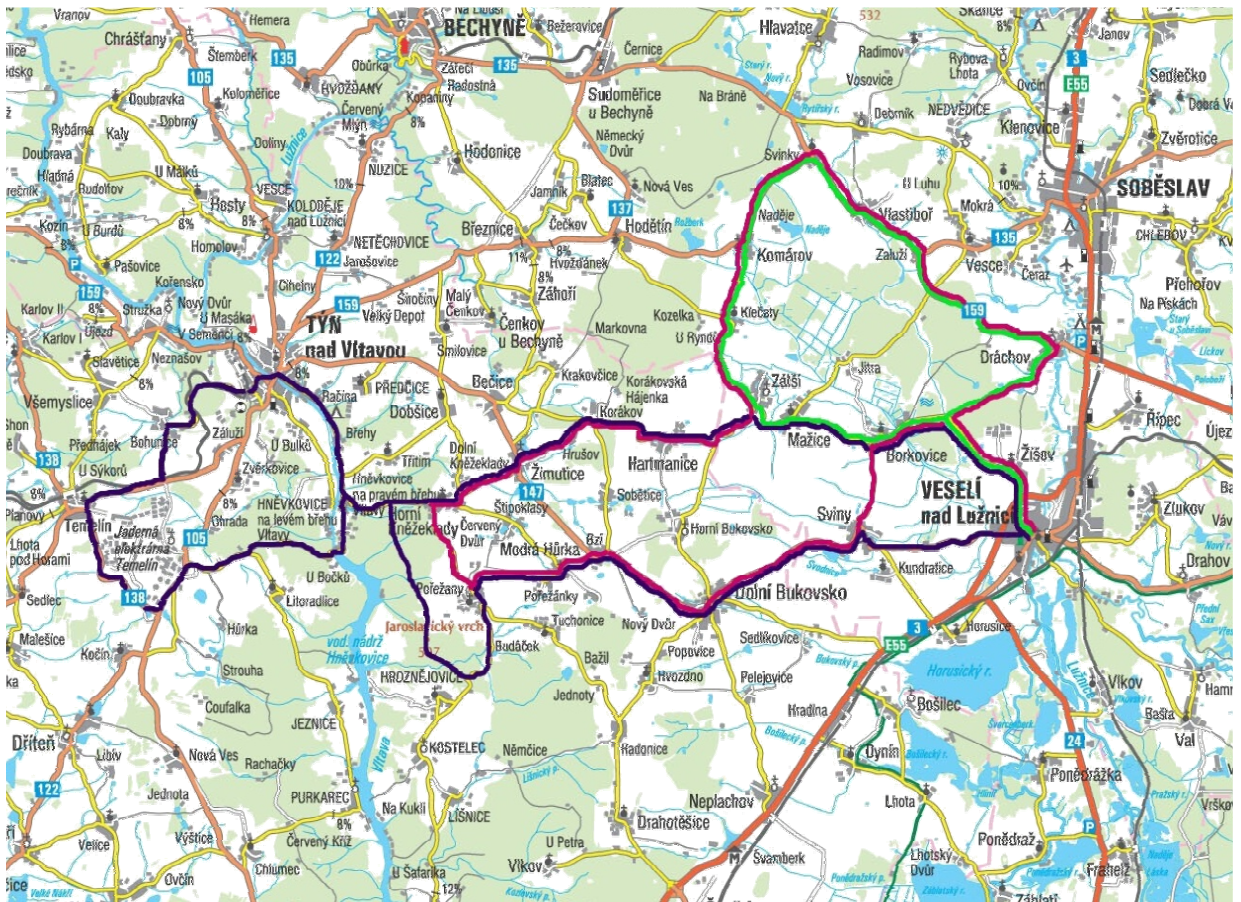
Zdroj: IS Veselí nad Lužnicí

Příloha č. 8: Ukázka selského baroka v Zálší

Zdroj: Vlastní fotografie

**Příloha č. 9: Mapa tras cykloturistická akce „Jaro na blatech“
trasa č.1 (zelená), trasa č. 2 (červená), trasa č. 3 (fialová)**

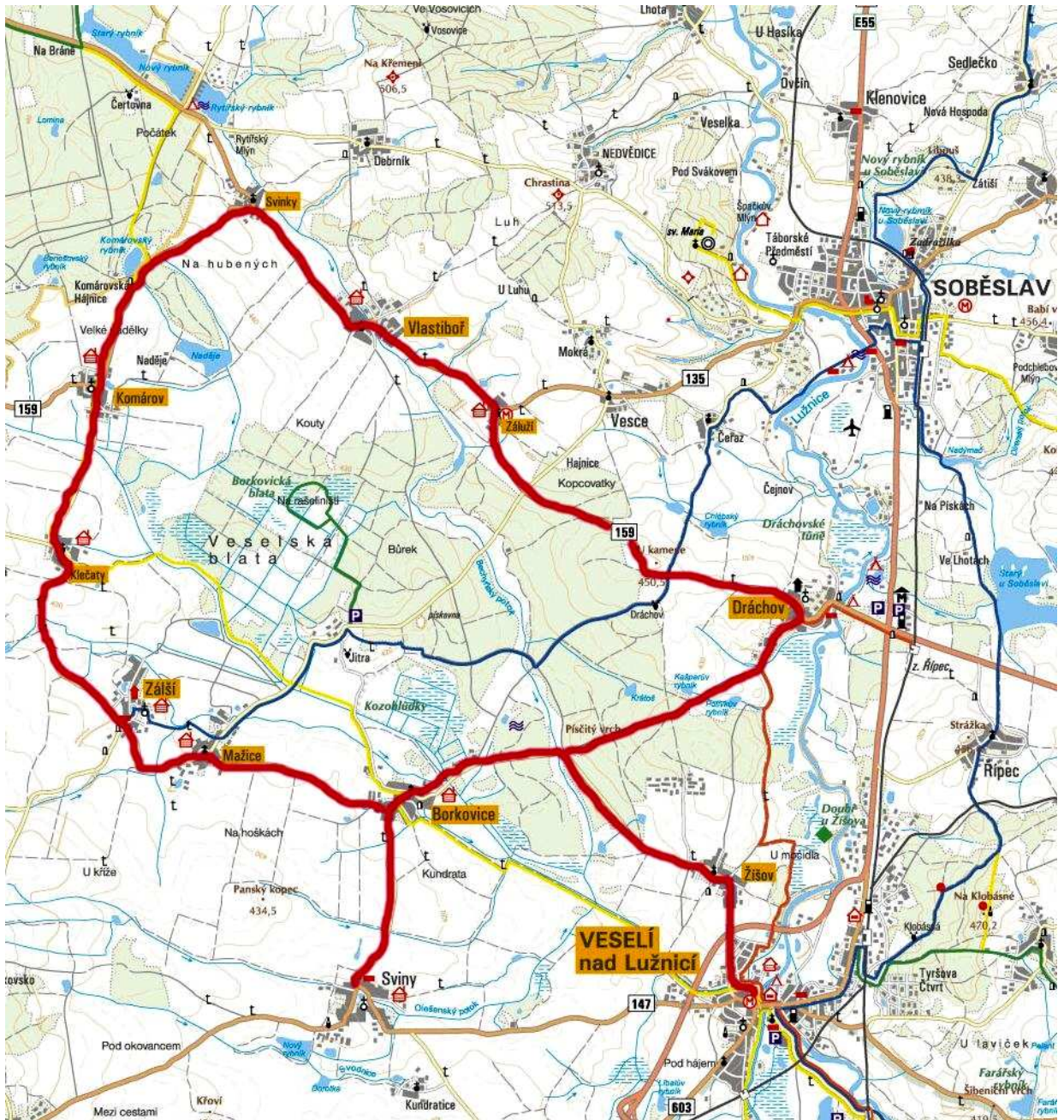
Zdroj: IS Veselí nad Lužnicí, vlastní úprava

Příloha č. 10: Sportovní akce „Betonový muž a žena“

Zdroj: Vlastní fotografie

Příloha č. 11: Trasa Greenway selského baroka

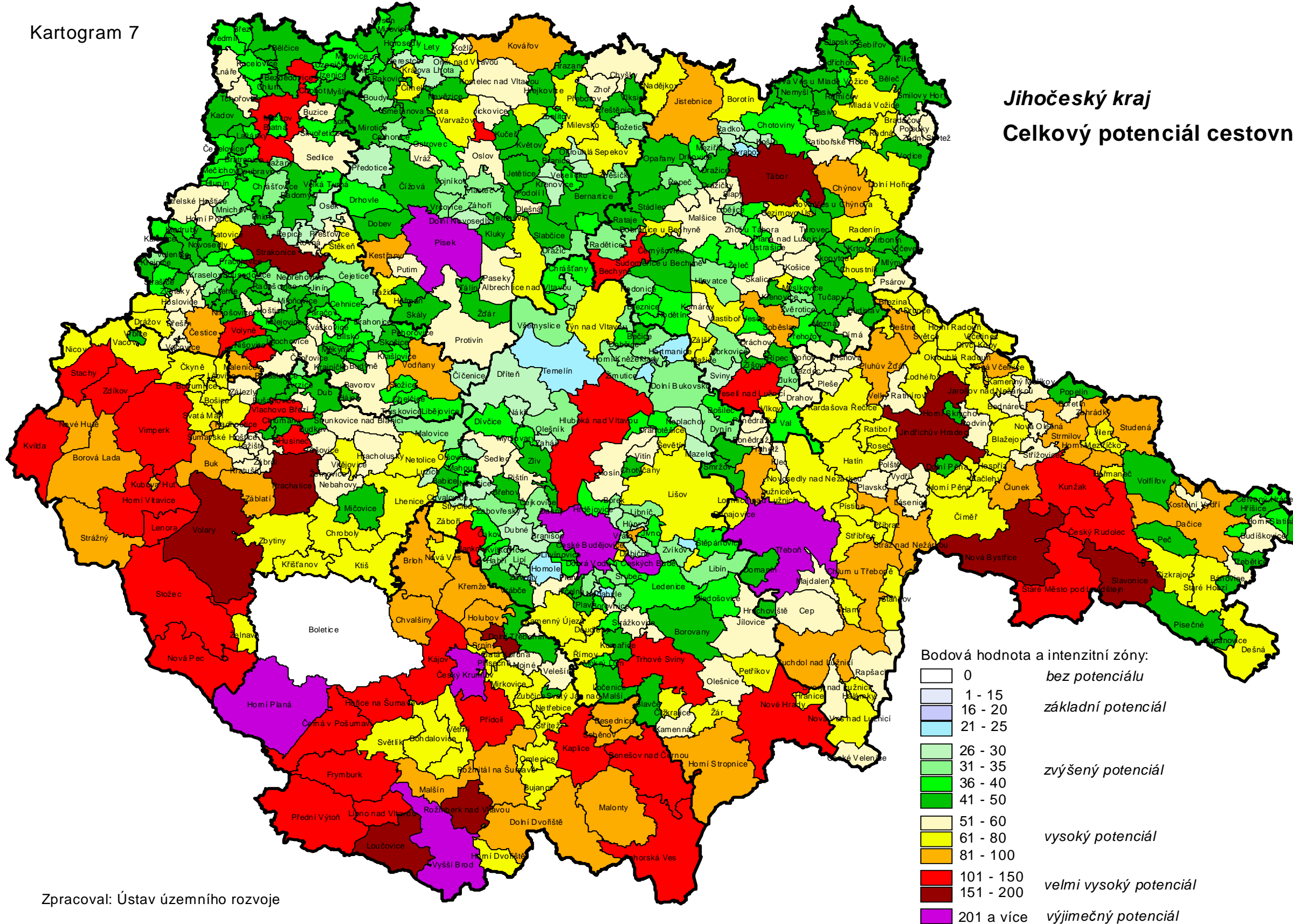
Zdroj: IS Veselí nad Lužnicí, vlastní úprava

Příloha č. 12: Potenciál cestovního ruchu Jihočeského kraje

Kartogram 7

Jihočeský kraj

Celkový potenciál cestovního ruchu

Zpracoval: Ústav územního rozvoje